

www.pwc.com

POLSKI INSTYTUT SZTUKI FILMOWEJ
10 LAT EMOCJI

Wsparcie podatkowe produkcji filmowej w Polsce

www.pisf.pl/pwc

 Projekt współfinansowany przez Polski Instytut Sztuki Filmowej
© 2015. PwC Polska Sp. z o.o. Wszystkie prawa zastrzeżone. W tym dokumencie nazwa "PwC" odnosi się do PwC Polska Sp. z o.o., firmy wchodzącej w skład sieci PricewaterhouseCoopers International Limited, z których każda stanowi odrębny i niezależny podmiot prawny

pwc

Spis treści

Słowniczek	4
Executive summary i rekomendacje	5
1. Cele i kontekst raportu	9
2. Wsparcie produkcji filmowej w Europie i na świecie	12
2.1 Podatki jako narzędzie wsparcia produkcji audiowizualnej	12
2.2 Opis konkurencyjności rozwiązań podatkowych w wybranych państwach europejskich	15
2.3 Skutki wsparcia produkcji filmowej w innych krajach UE	24
2.4 Rozwiązania podatkowe na świecie na przykładzie USA (Georgia, Luizjana i Kalifornia) ..	26
3. Wsparcie produkcji filmowej w Polsce	30
3.1 Regulacje wynikające z ustawy o CIT	30
3.2 Rozwiązania w podatku VAT mające bezpośredni wpływ na produkcję audiowizualną	31
4. Proponowane rozwiązania podatkowe	34
4.1 Propozycje zmian w ustawie o CIT dla branży filmowej	34
4.2 Ulgi podatkowe	38
4.3 Propozycje zmian regulacji VAT dla branży filmowej	40
5. Szacunki wpływu dodatkowego wsparcia na rozwój produkcji filmowej w Polsce	43
5.1 Obecny poziom produkcji filmowej w Polsce – punkt startu	43
5.2 Szacunek wzrostu produkcji filmowej w Polsce po wprowadzeniu dodatkowego wsparcia ..	44
6. Ocena wpływu regulacji na gospodarkę	46
6.1 Przeciętna struktura zakupów w filmie	46
6.2 Szacunek wpływu	47
7. Inne skutki wprowadzenia zmian	52
7.1 Rozwój i dostęp do najnowszych technologii	52
7.2 Marketing Polski za granicą	52
7.3 Rozwój turystyki filmowej	53
Załączniki	55

Raport dostępny również pod adresem: www.pisf.pl/pwc

Zdjęcie na okładce: © Opus Film Sp. z o.o., autor Sylwester Kaźmierczak

Słowniczek

CIT	(ang. Corporate Income Tax), podatek dochodowy od osób prawnych
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
FAC	(ang. Film and Audiovisual Centre, fr. Centre du Cinema et de L'Audiovisuel), Centrum produkcji filmowej i audiowizualnej w Belgii
HNFF	(ang. Hungarian National Film Fund), Węgierski Narodowy Fundusz Filmowy
KE	Komisja Europejska
KIPA	Krajowa Izba Producentów Audiowizualnych
KUK	Krajowy Urząd Kinematografii na Węgrzech
MKiDN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
PISF	Polski Instytut Sztuki Filmowej
PKB	Produkt krajowy brutto
SFP	Stowarzyszenie Filmowców Polskich
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
UE	Unia Europejska
VAT	(ang. Value Added Tax), podatek od wartości dodanej
VoD	(ang. Video on Demand), usługi telewizyjne na zamówienie

Executive summary i rekomendacje

Światowa branża filmowa poszukuje najbardziej korzystnych finansowo miejsc do produkcji. W odpowiedzi na rosnące zainteresowanie kraje europejskie przyciągają zagraniczne filmy wysokobudżetowe za pomocą systemów zachęt i wsparcia dla zagranicznych producentów. W efekcie Unia Europejska stała się drugim pod względem wielkości rynkiem filmowym na świecie. W większości krajów UE istnieją już zachęty finansowe, które wspierają produkcję filmową. Między innymi Belgia, Francja, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Rumunia, Węgry, Włochy i Wielka Brytania pobudzają produkcję na podstawie systemu podatkowego oraz mechanizmów pozapodatkowych. W Polsce, choć produkcja filmowa cieszy się wsparciem finansowym udzielanym w trybie dotacji, przede wszystkim przez Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF), nie ma żadnych zachęt finansowych wspomagających konkurencyjność na trudnym europejskim rynku.

Ten raport ma rozpocząć dyskusję nad zmianą regulacji podatkowych oraz przeanalizować inne instrumenty, które równolegle mogłyby się przyczynić do zwiększenia produkcji kinematograficznej w Polsce. Zawiera także propozycje zmian i ocenę skutków wprowadzenia w kraju nowych mechanizmów ułatwiających finansowanie produkcji audiowizualnej, opartych przede wszystkim na systemie podatkowym.

Założenia raportu zostały skonsultowane z osobami i instytucjami zainteresowanymi funkcjonowaniem zachęt podatkowych w produkcji kinematograficznej, a wiele uzyskanych danych zostało potwierdzonych przez najważniejsze podmioty branży filmowej.

Rynek produkcji audiowizualnej w Polsce się zwiększał, ale mógłby rosnąć szybciej

Największe zmiany na rynku zaszły wraz z wprowadzeniem ustawy o kinematografii w 2005 r. Wielkość rynku w Polsce szacuje się na podstawie liczby produkowanych fabularnych filmów pełnometrażowych, liczby sprzedanych biletów i wpływów z ich sprzedaży. Według danych PISF za 2014 r. w Polsce całkowity budżet filmów fabularnych objętych dofinansowaniem tej instytucji sięgał około 250 mln zł, podczas gdy w 2007 r. było to około 114 mln zł. Oznacza to, iż rynek się do tej pory rozwijał, choć doświadczenia innych krajów Europy Środkowej pokazują, że ten proces mógłby przebiegać szybciej.

Skala produkcji filmowej jest silnie powiązana z kwotami przeznaczanymi na jej wsparcie przez PISF. W latach 2007–2011 przeciętny wkład PISF w produkcję filmu przekraczał 40 proc., w rekordowym 2010 r. sięgał 49 proc.

W kraju nie ma obecnie zachęt podatkowych dla produkcji filmowej

Polskie prawo **nie przewiduje żadnych preferencji podatkowych** dla działalności związanej z produkcją audiowizualną.

Ustawa o CIT nie zawiera regulacji, które miałyby na celu wspieranie podmiotów działających w tej branży. Polski ustawodawca nie zdecydował się na wprowadzenie do systemu podatkowego jakichkolwiek ulg czy zwolnień, które poprawiłyby sytuację branży filmowej.

Nie ma też preferencji w ramach podatku VAT. Produkcja audiowizualna opodatkowana jest pełną stawką 23 proc. Dodatkowo trudności z uzyskaniem zwrotu podatku i bardzo długie terminy zniechęcają zagranicznych inwestorów do produkcji w naszym kraju. Brak możliwości odzyskania podatku przez większość producentów z państw pozaunijnych poważnie podnosi potencjalne koszty produkcji w Polsce.

W innych państwach unijnych istnieją skuteczne systemy wsparcia produkcji filmowej

Systemy wsparcia produkcji filmowej istnieją w większości krajów europejskich. Do szczegółowej analizy wybraliśmy rozwiązania podatkowe w trzech krajach Unii: na Węgrzech, w Belgii i Wielkiej Brytanii.

Rozwiązania **węgierskie** oparte są na dwóch filarach: pośredniego wsparcia państwa (zachęty w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych) oraz bezpośredniego wsparcia państwa (dotacje określone w ustawie). Ulgi podatkowe zostały zaprojektowane z myślą o różnych modelach produkcji filmowej, a także na podstawie zidentyfikowanych potrzeb branży. Źródłem ulg są nieopodatkowane zyski węgierskich firm, które chcą zmniejszyć swoje zobowiązania podatkowe, inwestując w przemysł filmowy. Aby wzmocnić pozycję Węgier jako najbardziej atrakcyjnego miejsca w regionie, rząd w 2014 r. podniósł poziom wsparcia do 25 proc.¹ kwalifikowanych kosztów produkcji.

W **belgijskiej** ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych został przewidziany specjalny reżim podatkowy (*tax shelter*) wspierający przemysł filmowy. To forma ulgi podatkowej, która ma zachęcić do tworzenia dzieł audiowizualnych i filmów w Belgii. Dzięki inwestycji w produkcję filmową inwestor może odzyskać w formie nieopodatkowanych zysków do 51 proc. kwoty inwestycji, która może wynosić nawet 25 proc. całych kosztów produkcji filmowej.

Działający w **Wielkiej Brytanii** system zachęt podatkowych dla branży filmowej (*Film Tax Relief*) obowiązuje od 2006 r. Zachęty mogą przybrać formę dodatkowych odliczeń podatkowych przy kwalifikowanych kosztach produkcji poniesionych w Wielkiej Brytanii (nawet do wysokości 100 proc. kwalifikowanych wydatków) lub ulgi podatkowej w formie gotówkowej w wysokości do 25 proc. wszelkich kwalifikujących się wydatków zgłoszonych do brytyjskich organów podatkowych.

W **Stanach Zjednoczonych** już w 1990 r. wprowadzono pierwsze zachęty produkcyjne dla branży audiowizualnej. Od tamtej pory USA dbają o utrzymanie stałego poziomu wsparcia, równocześnie czerpiąc z tego ogromne korzyści. Z uwagi na specyfikę kraju każdy stan może wprowadzić odrębne i niezależne od siebie systemy wsparcia. Obecnie około 40 stanów oferuje podatkowe lub pozapodatkowe zachęty produkcyjne.

Większość opisanych w raporcie podatkowych mechanizmów wsparcia zapewnia producentom oszczędności do 20–25 proc. kosztów produkcji w kraju przyznającym pomoc. System projektowany w Polsce, niezależnie od wybranej formy prawnej, powinien zapewniać pomoc na porównywalnym poziomie.

¹ Wcześniej było to 20 proc.

W systemie podatkowym w Polsce można wprowadzić mechanizmy wspierające produkcję audiowizualną

W raporcie opisaliśmy wiele potencjalnych rozwiązań w ramach podatku dochodowego od osób prawnych (CIT), które mogą podnieść atrakcyjność polskiego rynku filmowego. Część z nich jest możliwa do wprowadzenia i realna w obecnej sytuacji budżetu państwa. Są to:

- częściowe zwolnienie podatkowe produkcji audiowizualnej ze względu na źródło przychodu;
- częściowe zwolnienie podatkowe ze względu na przeznaczenie dochodu/przychodu;
- zwolnienie podatkowe ze względu na przeznaczenie przychodu/dochodu przez określony podmiot dla branży audiowizualnej;
- ulga podatkowa związana z finansowaniem produkcji audiowizualnej.

Wprowadzenie ulgi podatkowej wymagałoby precyzyjnego określenia kryteriów, na podstawie których dana produkcja mogłaby być nią objęta. Instytucja certyfikująca, w tym wypadku PISF, decydowałaby, czy dana produkcja spełnia te kryteria i w związku z tym kwalifikuje się do objęcia jej ulgą.

Istotna jest także reforma regulacji podatku od towarów i usług (VAT). Obecny kształt ustawy o VAT, jeśli chodzi o opodatkowanie działań w ramach umów koprodukcyjnych, powoduje wiele wątpliwości interpretacyjnych. W efekcie producenci muszą ponosić dodatkowe koszty związane z obsługą prawnopodatkową. Dlatego minister finansów powinien wydać ogólną interpretację przepisów prawa podatkowego w tej dziedzinie.

Poważnym problemem są także trudności z uzyskaniem zwrotu VAT przez podmioty z państw spoza Unii Europejskiej. Proponujemy stworzenie corocznie aktualizowanej listy państw spełniających zasadę wzajemności lub usunięcie z regulacji VAT tej zasady.

Ponadto należy rozważyć usprawnienie obsługi podmiotów z branży audiowizualnej przez organy podatkowe – możliwe byłoby ustanowienie wyspecjalizowanej jednostki do ich obsługi w ramach urzędu skarbowego.

Proponowane rozwiązania zwiększą w Polsce produkcję, zatrudnienie i wpływy budżetowe

Nasze szacunki wskazują, iż w ciągu pięciu lat na skutek wprowadzonych zmian przeciętny roczny budżet kręconych w Polsce filmów wzrośnie ze średnio 200 mln co najmniej do około 240 mln, a maksymalnie do blisko 320 mln zł. Oznaczałoby to podniesienie wartości produkowanych w Polsce filmów o 40–120 mln zł.

Zakładając, że budżet państwa poniesie koszty oszczędności osiąganych przez producentów w wyniku wsparcia i że podobnie jak w innych krajach wyniosą one około 20 proc. dodatkowego napływu produkcji, koszty tego rodzaju rozwiązań wyniosłyby od 8 mln zł do 24 mln zł.

Wzrost produkcji filmowej miałby bezpośredni wpływ na rozwój całej gospodarki. W sumie dodatkowa roczna sprzedaż w gospodarce wygenerowana dzięki napływowi produkcji filmowej do Polski może wynieść od 80 mln do ponad 240 mln zł. Będzie to równoznaczne ze stworzeniem dodatkowej wartości dodanej (PKB) od 35 mln do 105 mln zł.

Wzrost sprzedaży przełoży się także na przyrost zatrudnienia w poszczególnych branżach. W sumie liczba miejsc pracy zwiększy się w wersji minimalnej o 337 osób, a w maksymalnej o 1010 osób.

Dodatkowe dochody finansów publicznych dzięki napływowi zwiększonej produkcji filmowej wyniosą od 10 mln do 30 mln zł. Nawet w wariantcie pesymistycznym to więcej, niż wynosi koszt proponowanych zwolnień.

Poza bezpośrednimi i pośrednimi korzyściami finansowymi związanymi z dodatkowymi nakładami na produkcję filmową polska gospodarka skorzysta także w perspektywie długookresowej.

Pozyskiwanie wysokobudżetowych produkcji i umiejętny sposób wykorzystania rynku kinematografii może przynieść państwu wymierne korzyści finansowe². Wielkim produkcjom towarzyszą duże pieniądze, które trafiają do gospodarki danego kraju. Ponadto dzięki pogłębionym relacjom z największymi producentami filmowymi ułatwiony zostanie dostęp do najnowszych technologii w branży audiowizualnej oraz wiedzy potrzebnej do korzystania z nich.

Wokół planu zdjęciowego powstaje atrakcyjny przemysł i praca dla setek lokalnych firm, nie tylko z branży filmowej, a polskie ekipy filmowe mają okazję współpracować z najlepszymi specjalistami z zagranicy i uczyć się od nich. Zwiększy się baza krajowych specjalistów produkcji filmowej, co z czasem pozwoli im realizować coraz większe produkcje krajowe. Film to także skuteczna kampania wizerunkowa przekładająca się na wzrost liczby turystów (rozwój tzw. turystyki filmowej, stanowiącej ważne źródło dochodu)³.

Inne skutki wprowadzenia zmian

Polski przemysł filmowy, a także cała gospodarka osiągną także inne, niematerialne zyski z napływu zwiększonej liczby produkcji filmowych na nasz rynek, przede wszystkim:

- ułatwiony dostęp do najnowszych technologii oraz wiedzę potrzebną do korzystania z nich;
- zwiększenie bazy krajowych specjalistów produkcji filmowej, co z czasem pozwoli im realizować coraz większe polskie produkcje;
- poprawę wizerunku i rozpoznawalności Polski oraz jej poszczególnych regionów turystycznych na rynku globalnym.

² Przykładowo trzy najdroższe filmy świata: „Piraci z Karaibów: Na krańcu świata” – budżet 300 mln dol., „Zapłątani” – budżet 260 mln dol., „SpiderMan 3” – budżet 258 mln dol.

³ Przykładem może być Tunezja, gdzie atrakcją nadal są plenery „Gwiezdných wojen”, czy Nowa Zelandia, do której organizowane są wycieczki śladami „Władcy pierścieni”.

1. Cele i kontekst raportu

15 listopada 2013 r. Komisja Europejska wydała *Komunikat w sprawie pomocy państwa przeznaczonej na filmy i inne utwory audiowizualne*⁴, w którym podkreśliła, że utwory audiowizualne, w tym filmy, odgrywają doniosłą rolę w kształtowaniu tożsamości europejskiej – odzwierciedlają różnorodność kulturową, przekazują wartości oraz wspierają integrację europejską. Są one ponadto dobrami ekonomicznymi wpływającymi w znaczący sposób na wzrost dobrobytu i tworzenie miejsc pracy. W komunikacie Komisja położyła nacisk na konieczność wsparcia branży audiowizualnej, jak również przyciągania do Europy zagranicznych inwestorów realizujących duże produkcje.

Dla utrzymania europejskiej produkcji audiowizualnej duże znaczenie ma pomoc publiczna, która zwykle opiera się na stworzonych przez prawo danego kraju specyficznych regułach i modelach finansowych i prawnopodatkowych. Producenci mają trudności z uzyskaniem wystarczającego wsparcia komercyjnego, umożliwiającego stworzenie pakietu finansowego potrzebnego do rozpoczęcia produkcji. Dodatkowo wysokie ryzyko związane z produkcją audiowizualną oraz częstym brakiem rentowności sektora uzależniło go od pomocy państwa.

Gdyby produkcja była pozostawiona wyłącznie mechanizmom rynkowym, wiele projektów nie zostałoby zrealizowanych, biorąc pod uwagę znaczny poziom wymaganych inwestycji. W tych okolicznościach wspieranie produkcji audiowizualnych przez Brukselę i państwa członkowskie odgrywa ważną rolę w zapewnieniu możliwości wyrażenia ich kultury i zdolności twórczych, a tym samym odzwierciedlaniu różnorodności i bogactwa kultury europejskiej.

Zarówno w większości krajów UE, jak i na świecie stosuje się jasno określone systemy zachęt i ulg podatkowych wspierających rozwój rodzimej kinematografii i zwiększających atrakcyjność krajów dla zagranicznych producentów filmowych. W UE od 2000 r., m.in. w ramach wypracowywania europejskiej strategii audiowizualnej, te systemy i ulgi odgrywają coraz większą rolę w kształtowaniu rozwoju kinematografii narodowych i koprodukcji. Szeroko pojęte zachęty podatkowe, które wspierają produkcję filmową, obowiązują m.in. w Belgii, we Francji, w Holandii, Irlandii, Islandii, Luksemburgu, Niemczech i Rumunii, na Węgrzech, we Włoszech i w Wielkiej Brytanii.

Odpowiedni kształt konstrukcji podatków – w tym wszelkiego rodzaju ulgi czy zwolnienia inwestycyjne – wywołują określone zachowania podatników: podejmą oni pewne działania bądź ich zaniechają. Skuteczne pobudzanie działań inwestycyjnych za pomocą odpowiedniej regulacji przekłada się natomiast bezpośrednio na możliwość mnożenia dochodów budżetu państwa.

Wynika to z faktu, że produkcja filmowa to nie tylko działalność artystyczna i kulturowa, ale także przemysł, który jak każdy inny rządzi się zasadami ekonomii. Producenci filmowi prowadzą działalność na poziomie międzynarodowym, a utwory audiowizualne są sprzedawane na całym świecie. Produkcje audiowizualne – w tym zagraniczne – wywierają trwałe, pozytywne skutki, ponieważ zwykle do ich realizacji wykorzystywana jest lokalna infrastruktura i obsada.

⁴ Dz.U. UE z 2013 r. C 332/01, dalej: *Komunikat Komisji Europejskiej*.

Państwa Unii stosują szeroką gamę środków wsparcia produkcji audiowizualnej. W sumie przekazują na wsparcie dla branży około 3 mld euro rocznie⁵. Finansowanie to pochodzi z ponad 600 programów krajowych, regionalnych i lokalnych. Pieniądze mają m.in. zapewnić warunki dla dynamicznego rozwoju i konsolidacji przemysłu audiowizualnego dzięki tworzeniu przedsiębiorstw produkcyjnych o solidnych podstawach oraz trwałego zasobu umiejętności i doświadczeń ludzkich. Dzięki temu wsparciu Unia Europejska stała się jednym z największych producentów filmowych na świecie. Przemysł filmowy Unii w 2013 r. wyprodukował 1 tys. 546 filmów fabularnych, podczas gdy w USA było ich 817 (dane z 2011 r.), a w Indiach 1 tys. 255 (dane z 2011 r.). W 2012 r. w UE sprzedano 933,3 mln biletów do kin⁶. W 2010 r. europejski rynek filmowy wyceniono na 60 mld euro⁷. W sektorze audiowizualnym Unii zatrudnionych jest ponad milion osób⁸.

Postanowienia traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) wskazują, że promowanie kultury ma wyjątkowe znaczenie dla Unii i państw członkowskich, a kultura została włączona do polityk UE. Jak wynika z art. 167 ust 2 TFUE Unia zachęca do współpracy między państwami członkowskimi oraz, jeśli to niezbędne, wspiera i uzupełnia ich działania m.in. w zakresie twórczości artystycznej i literackiej, włącznie z sektorem audiowizualnym.

W latach 2014–2020 Unia będzie realizowała nowy program oferujący wsparcie finansowe dla sektorów audiowizualnych, kultury i kreatywnych „Kreatywna Europa”. Priorytety programu wynikają z analizy sytuacji sektorów kultury w Europie i problemów europejskich artystów.

To przede wszystkim: budowanie kompetencji sektorów kultury i kreatywnych do skutecznego działania na poziomie ponadnarodowym, strategiczne budowanie i rozwój publiczności dla odbioru europejskich dzieł oraz zwiększanie dostępu do kultury⁹. W tym zakresie także Polska wyznaczyła sobie zadania i priorytety sformułowane jako Narodowa Strategia Rozwoju Kultury¹⁰.

W ostatnich latach zagraniczni producenci wielokrotnie podkreślali znaczenie zachęt podatkowych dla lokalizacji produkcji filmowej w Europie. Coraz częściej także Polska jest miejscem realizacji zagranicznych produkcji, głównie ze względu na coraz niższe koszty produkcji i dostęp do wykwalifikowanej kadry. Poważną barierą większego napływu projektów filmowych jest jednak brak preferencyjnych rozwiązań podatkowych podobnych do stosowanych w innych krajach.

Pozyskiwanie wysokobudżetowych produkcji i umiejętny sposób wykorzystania rynku kinematografii może przynieść naszemu państwu wymierne korzyści finansowe¹¹. Aby było to możliwe, należy przeprowadzić zmiany w sferze podatkowej i pozapodatkowej (np. administracyjnej). **Model działający w Polsce nie tylko nie zachęca potencjalnych inwestorów, rodzimych i zagranicznych, ale wręcz ich odstrasza.**

⁵ Por. Komunikat Komisji Europejskiej.

⁶ Ibidem.

⁷ Zob. [http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI\(2014\)545705](http://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document.html?reference=EPRS_BRI(2014)545705)

⁸ Por. Komunikat Komisji Europejskiej.

⁹ Por. <http://www.kreatywna-europa.eu/>

¹⁰ Zob. http://bip.mkidn.gov.pl/media/docs/Narodowa_Strategia_Rozwoju_Kultury.pdf oraz <http://bip.mkidn.gov.pl/media/docs/050617nsrk-uzupelnienie.pdf>

¹¹ Por. opracowanie własne PwC – szczegóły schemat 3 w pkt 5.3 niniejszego raportu.

W Polsce poza systemem wpłat Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej brakuje rozwiązań pobudzających rozwój kinematografii. Co więcej, w systemie prawa podatkowego istnieją regulacje, które utrudniają rozwój produkcji audiowizualnej. A branża filmowa, jak każda inna, dąży do obniżenia kosztów produkcji. Dlatego kwota, którą można zaoszczędzić, kręcąc film w danym kraju, jest istotnym czynnikiem brany pod uwagę przy wyborze miejsca produkcji.

Wprowadzenie zmian wymaga prac legislacyjnych, a każdy projekt powinien zawierać ocenę skutków regulacji ukazującą jej wpływ na sferę gospodarczo-społeczną. Ocenic trzeba m.in. wpływ nowych przepisów na budżet państwa, obciążenie sektora przedsiębiorstw i zmiany w warunkach działania przedsiębiorstw. Celem tego raportu jest zaproponowanie zmian w regulacjach podatkowych i przeanalizowanie innych elementów, które równocześnie mogłyby się przyczynić do zwiększenia produkcji kinematograficznej w Polsce.

Raport zawiera propozycje i ocenę skutków wprowadzenia w Polsce nowych mechanizmów, które ułatwią finansowanie produkcji kinematograficznej, opartych przede wszystkim na systemie podatkowym. Prezentowane wyliczenia mogłyby stanowić dużą część oceny skutków regulacji projektu legislacyjnego przygotowywanego przez ministra kultury.

Raport opisuje rynek kinematograficzny w Polsce i na świecie, rozwiązania podatkowe i pozapodatkowe wspierające tę branżę, działające w innych krajach, oraz wpływ, jaki wywierają na rynek filmowy i gospodarkę. Prezentuje też istniejące w Polsce mechanizmy wsparcia produkcji filmowej oraz propozycje rozwiązań praktycznych i zmian prawnych, które poprawią sytuację branży. Na zakończenie przedstawia prognozę zmian rynku wynikających z proponowanych regulacji oraz obliczenia dotyczące ich wpływu na gospodarkę i budżet państwa.

2. *Wsparcie produkcji filmowej w Europie i na świecie*

2.1 *Podatki jako narzędzie wsparcia produkcji audiowizualnej*

Państwa na całym świecie stosują szeroką gamę środków wsparcia dla produkcji filmów, programów telewizyjnych i innych utworów audiowizualnych – większość z nich efektywnie wykorzystuje w tym celu podatki. Finanse publiczne, w tym podatki, mogą stanowić istotne narzędzie wspierania branży audiowizualnej.

Mimo że podatki mają przede wszystkim gromadzić dochody budżetowe, wykorzystuje się je też jako instrument wsparcia publicznego. To możliwe, gdyż przewidują one elementy, które powodują obniżenie wysokości świadczenia na rzecz państwa, a z punktu widzenia podatnika prowadzą do zmniejszenia wysokości płaconego podatku. Do takich instrumentów należą m.in. **ulgi i zwolnienia podatkowe**. Ponadto podatnicy w szczególnej sytuacji mogą korzystać z instrumentów jednorazowo zmniejszających lub odraczających obowiązek zapłaty podatku.

Rezultatem korzystania z takich instrumentów jest zmniejszenie obciążeń podatkowych, które poprawia sytuację finansową przedsiębiorcy i stymuluje jego dalszy rozwój. Ze względu na tożsame cele i rezultaty tego rodzaju instrumentów podatkowych powinno się dążyć do ujednolicenia trybu udzielania wsparcia przedsiębiorstw w określonych branżach. Pozwoli to przede wszystkim przedsiębiorstwom lepiej się orientować w kwestii dostępnych form i warunków korzystania z tego typu pomocy. Z drugiej strony wypracowanie jednolitych kryteriów stosowania wsparcia podatkowego określonych przedsiębiorstw czy branż umożliwi skuteczne monitorowanie udzielanej pomocy państwa.

W poszczególnych krajach istnieją zróżnicowane zasady finansowania kinematografii ze źródeł publicznych, uzależnione od stworzonych przez prawo danego kraju specyficznych reguł oraz modeli finansowych i podatkowych. Szerokie pojęcie **zachęt produkcyjnych** (ang. *movie production incentive*) obejmuje źródła publicznego wsparcia branży audiowizualnej, które mają skłonić potencjalnych inwestorów i producentów do podjęcia prac lub inwestycji. Zachęty produkcyjne obejmują:

- dotacje z budżetu państwa (w większości krajów wciąż podstawowe źródło finansowania branży – np. w Hiszpanii i Danii 100 proc. środków na zasilanie branży);
- ulgi i zwolnienia podatkowe;
- bezpośrednie inwestycje w koprodukcje i zakup praw;
- inne rodzaje wsparcia (zachęt) dla branży audiowizualnej.

W krajach europejskich stosuje się cztery typy zachęt podatkowych dla sektora audiowizualnego:

- *tax shelter* – zachęca do inwestycji w produkcję filmową osoby z wysokimi dochodami bądź firmy płacące wysokie podatki. Takie podmioty mogą odliczyć wydatki kwalifikowane na produkcję filmową od podstawy wyliczania swoich zobowiązań podatkowych (np. mogą

zaliczyć całość tego typu wydatków do kosztów uzyskania przychodu). Jednocześnie mogą one osiągnąć długoterminowe zyski z projektu filmowego, które będą podlegały opodatkowaniu.

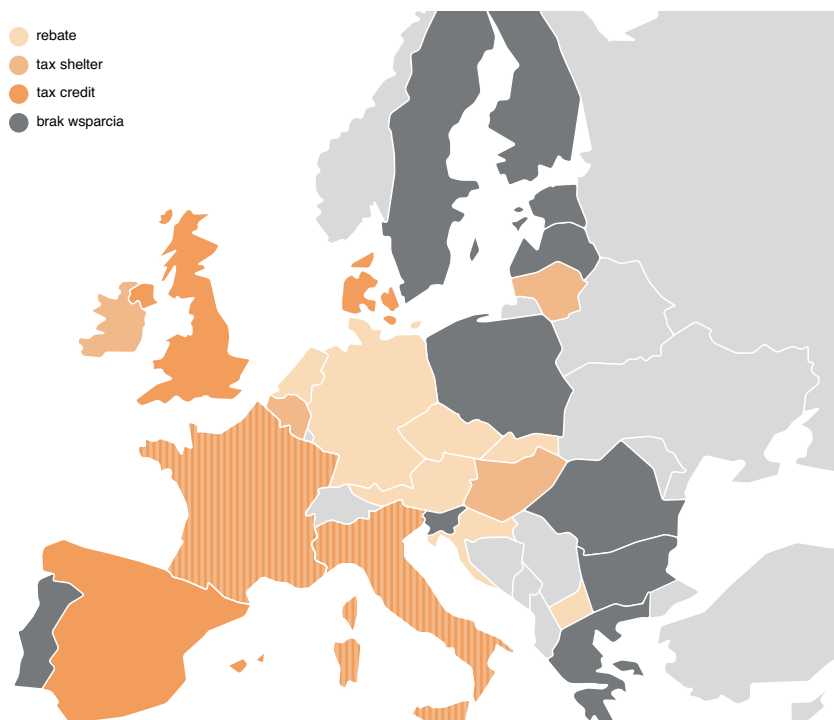
- *cash rebate* – jest oparty bardziej na wydatkach w ramach produkcji niż na wysokości inwestycji. Polega na zwrocie gotówkowym producentom określonego odsetka kwalifikowanych wydatków zgodnie z jasnymi kryteriami określonymi w regulacji podatkowej i jest finansowany bezpośrednio z budżetu państwa. Płatność jest realizowana najczęściej po tym, jak wydatki produkcyjne zostaną poniesione i poddane audytowi (choć niektóre systemy dopuszczają częściowe wcześniejsze płatności). Co bardzo istotne, płatności są dokonywane kilka miesięcy po pobraniu przez aparat skarbowy różnego rodzaju podatków od samej działalności produkcyjnej.
- *tax credit* – podobny do rebate, ponieważ ma na celu zwrot określonego odsetka kwalifikowanych kosztów produkcji według określonych wcześniej kryteriów. Jednak zamiast być wypłacany z określonego funduszu, najczęściej jest kompensowany ze zobowiązaniami podatkowymi producenta przy rocznym rozliczeniu należnego podatku. W ten sposób zmniejsza wysokość zobowiązań podatkowych producenta, a jeśli pozostaje nadwyżka, co zazwyczaj ma miejsce, jest ona wypłacana w gotówce¹².
- *korzystne odpisy (amortyzacja)* – rozwiązania te pozwalają podatnikom na stosowanie korzystnych odpisów amortyzacyjnych, tworząc dodatkowe zasoby na produkcję filmów i rozwój infrastruktury. Podatnicy mogą korzystać z uprzywilejowanych odpisów amortyzacyjnych dotyczących sprzętu związanego z produkcją filmową i wideo.

Według stanu na koniec 2014 r. w 17 krajach europejskich istnieje 26 różnego rodzaju mechanizmów zachęt podatkowych dla produkcji audiowizualnej, w tym pięć w samej Francji. Siedem z nich wprowadzono w ciągu ostatnich czterech lat. W 2014 r. nowe systemy zachęt podatkowych wprowadziły Holandia, Litwa, Macedonia i Słowacja¹³.

¹² J. Olsberg, A. Barnes, Impact Analysis of Fiscal Incentive Schemes. Supporting Film and Audiovisual Production in Europe, *European Audiovisual Observatory*, grudzień 2014, s. 3

¹³ *Ibidem*, s. 4 i 23-26

Mapa 1. Mapa zachęt podatkowych dla produkcji filmowej w krajach Unii Europejskiej.

Źródło: Opracowanie PwC na podstawie raportu „Impact analysis of fiscal incentive schemes supporting film and audiovisual production in Europe”, J. Olsberg, A. Barnes, European Audiovisual Observatory, grudzień 2014.

Zachęty podatkowe wprowadzone w 2010 r. w Czechach i niedawno w Chorwacji przyniosły natychmiastowy dynamiczny wzrost wydatków na produkcję filmową (w tym drugim kraju o prawie 200 proc. rok po wprowadzeniu)¹⁴. Jednocześnie budżet chorwackiego programu *cash rebate* to zaledwie 2,6 mln euro, co jednak pozwoliło na lokalizację w Chorwacji zdjęć do popularnego serialu telewizji HBO „Gra o tron”.

W Polsce brakuje tak często występujących w innych krajach rozwiązań podatkowych zachęcających do inwestowania w produkcję filmową i do realizacji zdjęć. Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych **nie przewiduje żadnych specjalnych rozwiązań** dla producentów filmowych czy inwestorów, traktuje się ich jak zwykłych podatników. Dlatego Polska jest mało konkurencyjna na tle innych krajów, które wprowadziły wiele rozwiązań skutecznie pobudzających rozwój kinematografii.

Podatek od towarów i usług – mimo możliwości otrzymania zwrotu VAT przez podmioty zagraniczne – także nie przewiduje korzystnych rozwiązań dla producentów zagranicznych. W praktyce procedura odzyskania VAT przez producenta filmowego, który nie jest polskim podatnikiem, jest długotrwała i trudna, gdyż **ustawa o podatku od towarów i usług nie przewiduje żadnych uproszczeń**¹⁵. Ponadto produkcja filmowa w Polsce objęta jest podstawową stawką podatku VAT, która obecnie wynosi 23 proc. Wyższa niż w niektórych krajach stawka VAT i długotrwałe procedury odzyskiwania podatku przez producentów zagranicznych skutecznie hamują

¹⁴ *Ibidem*, s. 34

¹⁵ Co więcej, z powodu braku podpisania przez Polskę umów o wzajemności z niektórymi krajami producent filmowy pochodzący z USA, Chin czy Indii nie otrzyma zwrotu VAT z Polski.

udział kapitału zagranicznego w polskim rynku filmowym i pozbawiają Polskę realnych zysków. Pozyskiwanie wysokobudżetowych produkcji jest dla kraju czystym zyskiem. Wielkim produkcjom towarzyszą duże pieniądze, które trafiają do gospodarki. Wokół planu zdjęciowego powstaje atrakcyjny przemysł i praca dla setek lokalnych firm, nie tylko z branży filmowej. Polskie ekipy filmowe mają okazję współpracować z najlepszymi specjalistami z zagranicy i uczyć się od nich. Film to także kampania wizerunkowa przekładająca się na wzrost liczby przyjeżdżających do kraju obcokrajowców (rozwój tzw. turystyki filmowej¹⁶).

Brak zmian w systemie podatkowym jest działaniem nieracjonalnym, zwłaszcza że doświadczenia innych państw pokazują, iż można w ten sposób osiągnąć korzystne rezultaty, a zyski przekładają się też na inne działy gospodarki, takie jak turystyka czy handel.

Poniżej przedstawiamy szczegółowe dane na temat sposobów podatkowego finansowania branży audiowizualnej w wybranych krajach.

2.2 Opis konkurencyjności rozwiązań podatkowych w wybranych państwach europejskich

2.2.1 Węgry

Od reformy węgierskiego przemysłu filmowego wprowadzonej wraz z przyjęciem ustawy z 2004 r. o kinematografii¹⁷ rozwój legislacji coraz bardziej sprzyja uczynieniu z Węgier atrakcyjnego miejsca do produkcji filmów. Celem rządu węgierskiego było stworzenie systemu wsparcia finansowego dla rodzimego przemysłu filmowego opartego na dwóch filarach: pośredniego wsparcia państwa (zachęty podatkowe w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych¹⁸) oraz bezpośredniego wsparcia państwa (różnego rodzaju dotacje w ustawie o kinematografii). Przyjęte rozwiązania tworzą bardzo korzystne warunki dla producentów decydujących się kręcić filmy na Węgrzech.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Na Węgrzech obowiązuje 10-proc. stawka podatku CIT wobec podstawy opodatkowania nieprzekraczającej 500 mln forintów¹⁹, powyżej tego progu zastosowanie ma stawka 19 proc. Obowiązujący model podatku został stworzony m.in. z myślą o ułatwieniu i zwiększeniu produkcji filmów na Węgrzech oraz podniesieniu konkurencyjności krajowej kinematografii w porównaniu z sąsiednimi krajami. Państwo oferuje ulgi i korzystne odpisy amortyzacyjne, tworząc dodatkowe zasoby na produkcję filmów i rozwój infrastruktury.

System ulg – dostępne ulgi podatkowe

Istnieją dwa główne typy ulg, które zaprojektowano z myślą o różnych modelach produkcji filmowej, a także na podstawie potrzeby rozwoju i wsparcia branży audiowizualnej. Z ulg mogą

¹⁶ Przykładem może być Tunezja, gdzie atrakcją nadal są plenery „Gwiezdnych wojen”, czy Nowa Zelandia, do której organizowane są wycieczki śladami „Władcy pierścieni”.

¹⁷ The Motion Picture Act z 2004 r. (dalej: ustawa o kinematografii).

¹⁸ Act LXXXI of 1996 on Corporate Tax and Dividend Tax (dalej: ustawa o CIT).

¹⁹ Forint (HUF) to waluta obowiązująca na Węgrzech; 100 forintów = 1,334 zł.

skorzystać węgierskie firmy, które zamierzają zmniejszyć swoje zobowiązania podatkowe przez inwestowanie w przemysł filmowy.

Usługi produkcji i ulgi związane z koprodukcją

Ustawa o kinematografii i ustawa o CIT rozróżniają dwa modele produkcji filmowej objęte ulgami:

1. *Filmy produkowane na zamówienie (usługi produkcji)*

W tym modelu właściciel (zwykle podmiot zagraniczny) zamawia film lub jego fragment od węgierskiego producenta. Budżet filmu jest wtedy zwykle w pełni gwarantowany, a celem jest obniżenie kosztów produkcji przez korzystanie z usług produkcji na Węgrzech fragmentów filmu.

2. *Filmy nieprodukowane na zamówienie (koprodukcje)*

Koprodukcje obejmują współpracę między pewną liczbą producentów, wśród których musi się znaleźć podmiot z Węgier. Produkcje obejmują filmy węgierskie, koprodukcje z udziałem węgierskim lub inne filmy z udziałem węgierskim. Model ten sprawdza się wtedy, gdy nie zapewniono całego budżetu filmu i wymagane jest wsparcie inwestorów zagranicznych.

W obu przypadkach zachęta podatkowa obejmuje ulgę dla węgierskiego podmiotu prawnego, który od (1) podstawy podatku oraz (2) należności podatkowych może odliczyć 100 proc. dowolnej kwoty wsparcia (inwestycji) włożonej w produkcję²⁰. Inwestor węgierski nie może jednak dokonać odliczenia na sumę większą niż 70 proc. swych zobowiązań podatkowych, a kwota wsparcia (a zatem i ulga) ograniczona jest do 25 proc. *bezpośrednich kosztów produkcji filmu* poniesionych na terenie Węgier²¹.

Przy ustalaniu zakresu *bezpośrednich kosztów produkcji filmu* ustawodawca przyjął najszerszą możliwą definicję, tak by nie wykluczać pewnych rodzajów kosztów bez uzasadnionej przyczyny. Bezpośrednie koszty produkcji na Węgrzech stanowią kwoty netto takich kosztów, jak preprodukcja, kręcenie zdjęć oraz postprodukcja aż do utworzenia pierwszej kopii wzorcowej (*master print*), i obejmują wszelkie koszty (oprócz tantiem) należne podatnikom węgierskim.

Ulgi na rozwój

Oprócz ulg związanych z produkcją przewidziano także ulgi na rozwój, które mają zachęcać do inwestycji w infrastrukturę i sprzęt wykorzystywany w kinematografii. Przedstawiają się one następująco:

1. *Ulgi z tytułu inwestycji*

Przyznaje się je w ramach programu rozwoju na projekty związane całkowicie z produkcją filmową i wideo z budżetem co najmniej 100 mln forintów (około 400 tys. euro)²².

Inwestorzy mogą się ubiegać o ulgę w wysokości 35–50 proc. wkładu, w zależności od regionu Węgier (Budapeszt – 35 proc., okręg Pesztu – 40 proc., zachodni Kraj Zadunajski – 45 proc., reszta Węgier – 50 proc.).

Ten rodzaj ulgi przyznaje się jedynie wtedy, gdy podatnik zobowiąże się, że przez pięć lat

²⁰ W odniesieniu do obu powyższych modeli Krajowy Urząd Kinematografii (dalej: KUK) wydaje tzw. certyfikat sponsorski / świadectwo dotacji, wskazując kwotę, która kwalifikuje się do ulgi podatkowej w CIT.

²¹ Zob. pkt 3 sekcji 22 ustawy o CIT.

²² Zob. pkt (1)(g) sekcji 22/B ustawy o CIT.

nie będzie korzystał z zasobów wykorzystywanych w ramach projektu do produkcji filmów uznanych za mogące niekorzystnie wpłynąć na fizyczny, intelektualny lub moralny rozwój nieletnich, zwłaszcza filmów pornograficznych i epatujących przemocą²³.

2. *Korzystne odpisy*

Podatnicy mogą także skorzystać z uprzywilejowanych odpisów amortyzacyjnych dotyczących sprzętu związanego wyłącznie z produkcją filmową i wideo. W przypadku takiego sprzętu stawka amortyzacji to 50 proc.²⁴ (standardowa stawka wynosi od 14,5 proc. do 33 proc.), natomiast w przypadku budynków – 15 proc.²⁵, co w porównaniu z 2 proc. na środki trwałe wykorzystywane w przemyśle stanowi wymierną korzyść podatkową.

W odróżnieniu od ulg związanych z produkcją podatnik krajowy korzystający z ulg związanych z rozwojem nie może w powyższym modelu dokonać odliczenia na sumę większą niż 80 proc. swoich zobowiązań podatkowych²⁶.

Korzyści z ulg z tytułu produkcji

Jak określono powyżej, korzyściami dla podmiotu węgierskiego są zarówno (1) zmniejszenie podstawy opodatkowania, jak i (2) zmniejszenie kwoty zobowiązań podatkowych. Korzyścią dla producenta jest możliwość zmniejszenia budżetu na produkcję w odniesieniu do usług świadczonych na Węgrzech.

Przykład:

Tabela 1.

<i>Korzyść podatnika</i>			<i>Korzyść związana z produkcją</i>		
	Brak wsparcia (inwestycji)	Wsparcie (inwestycja)		Brak produkcji na Węgrzech	Produkcja na Węgrzech
<i>Całkowity zysk podlegający opodatkowaniu</i>	3 600 000	3 600 000	<i>Koszt produkcji</i>	4 000 000	4 000 000
<i>Wsparcie (inwestycja)</i>	-	400 000	<i>Koszt produkcji za granicą</i>	4 000 000	2 000 000
<i>Podstawa opodatkowania</i>	3 600 000	3 200 000	<i>Koszt produkcji na Węgrzech</i>	-	2 000 000
<i>Zobowiązanie podatkowe</i>	576 000 (3 600 000 x 16%)	112 000 [(3 200 000 x 16%) - 400 000]	<i>Wsparcie maksymalne</i>		500 000 (25% bezpośrednich kosztów produkcji filmu)
<i>Razem opłacono</i>	576 000	512 000	<i>Koszt całkowity</i>	4 000 000	3 500 000
Oszczędność		64 000	Oszczędność		500 000

²³ Zob. pkt (10) sekcja 22/B ustawy o CIT.

²⁴ Zob. pkt 8a załącznika do ustawy o CIT.

²⁵ Zob. załącznik nr 2 do ustawy o CIT.

²⁶ Zob. pkt (2) sekcja 23 ustawa o CIT.

Dokonując inwestycji rzędu 400 tys. forintów w węgierski film, inwestor jest w stanie obniżyć należne podatki (podstawę i zobowiązanie) o 64 tys., czyli 16 proc. inwestycji. Producent zagraniczny przenoszący część produkcji na Węgry jest w stanie obniżyć koszty produkcji w tym kraju o 25 proc., a w ślad za tym również całkowite koszty produkcji.

Producent może obniżyć koszty produkcji na Węgrzech nawet o 25 proc.

Podmiot węgierski może osiągnąć oszczędność finansową w wysokości 16 proc. wartości inwestycji w film.

Oszczędność może zostać rozłożona na okres trzech lat. Świadczenia dotacji (inwestycji) nie wystawia się na film zaklasyfikowany jako mający niekorzystny wpływ na fizyczny, intelektualny lub moralny rozwój nieletnich, w tym pornograficzny lub epatujący przemocą.

Szczegółowy opis sposobu funkcjonowania węgierskich rozwiązań został przedstawiony w załączniku nr 1.

Wnioski

Węgry dobrze sobie radzą z zapewnianiem wsparcia dla produkcji lokalnych, a dotacje oraz ulgi na rozwój przekładają się bezpośrednio na zwiększenie inwestycji w branży filmowej oraz podniesienie możliwości technicznych węgierskich producentów – np. wydatki na produkcje filmowe wzrosły na Węgrzech o 35 proc. w 2013 r. w porównaniu z 2012 r.

Węgierski rząd podniósł poziom przewidzianego wsparcia do 25 proc.²⁷ kosztów produkcji, by dodatkowo wzmocnić pozycję Węgier jako najbardziej atrakcyjnego miejsca w regionie.

Przedstawiony projekt korzystnych dla podatników rozwiązań wchodzi w skład programu wsparcia kinematografii na Węgrzech zatwierdzonego przez Komisję Europejską w lipcu 2008 r. na sześć lat z budżetem 231 mln euro.

Decyzją z 12 września 2013 r. Komisja Europejska zadecydowała o przedłużeniu programu wsparcia kinematografii na Węgrzech o kolejne sześć lat. W wyniku tego postanowienia program ulg podatkowych przyjęty w węgierskiej branży filmowej pozostanie dostępny dla węgierskich i zagranicznych filmowców do 31 grudnia 2019 r.

18 listopada 2014 r. węgierski parlament przyjął nową ustawę podatkową na 2015 r. Zmodyfikowany został również system zachęt podatkowych.

2.2.2 Belgia

Belgijskie prawo podatkowe także przewiduje rozwiązania wspierające przemysł filmowy. W ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych został przewidziany specjalny reżim podatkowy – *tax shelter*²⁸.

²⁷ Wcześniej było to 20 proc.

²⁸ System *tax shelter* jest opisany w artykule 194ter *Income Tax Code of 1992 r.* (dalej: belgijska ustawa o CIT).

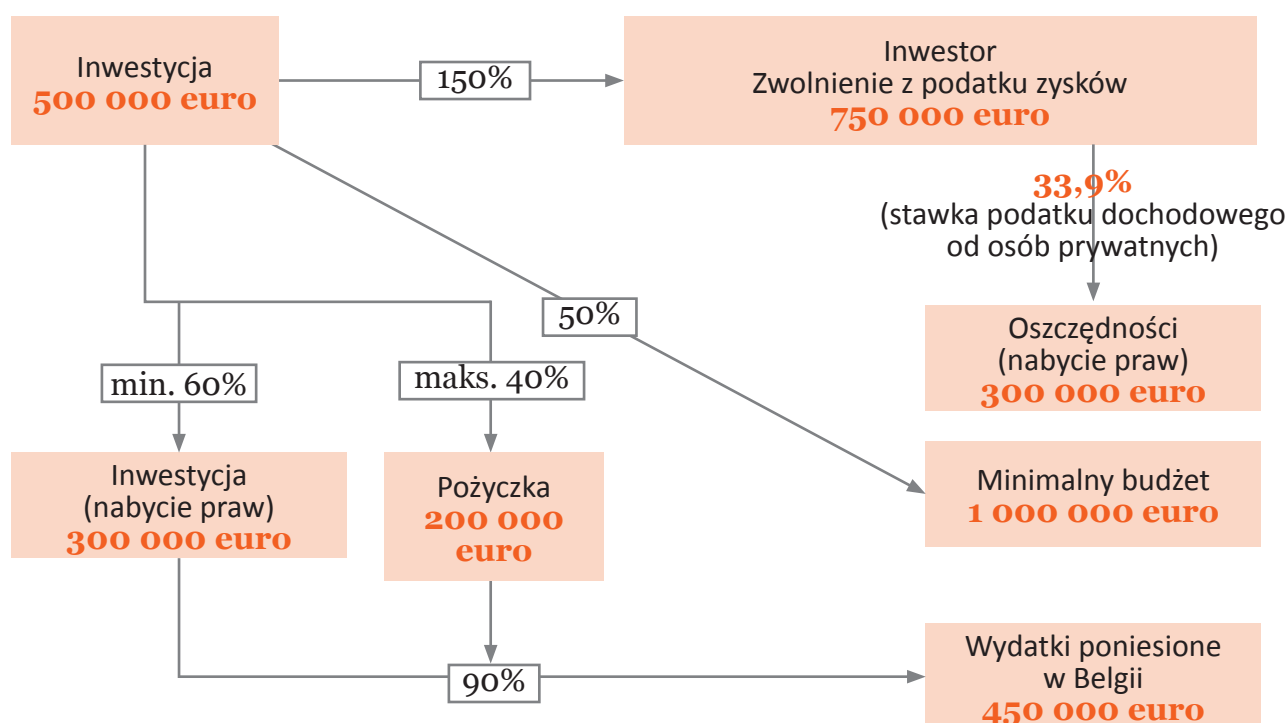
Tax shelter to forma ulgi podatkowej w podatku dochodowym od osób prawnych, która ma zachęcić do tworzenia dzieł audiowizualnych i filmów w Belgii. Mechanizm ten pozwala spółce, która chciałaby zainwestować we wsparcie finansowe dla produkcji audiowizualnej, skorzystać z pomniejszenia podstawy opodatkowania podatkiem dochodowym, czyli dochodu (ang. *retained taxable profit*), o kwotę do wysokości 150 proc. wydatków zainwestowanych w dzieła audiowizualne.

W każdym roku podatkowym wysokość odliczenia od dochodu nie może przekroczyć:

- Przykład: Schemat 1*

(budżet na produkcję: 1 000 000 euro)

(1 investor)

Źródło: Federal Public Service of Finance, www.finances.belgium.be

Produkcja musi dotyczyć dzieła audiowizualnego należącego do jednej z następujących kategorii:

- film pełno-, średnio- lub krótkometrażowy, film dokumentalny lub animowany przeznaczony do wyświetlania w kinie;
- serial animowany dla telewizji;
- film dokumentalny dla telewizji;
- fabularny film pełnometrażowy dla telewizji;
- serial dla dzieci lub młodzieży.

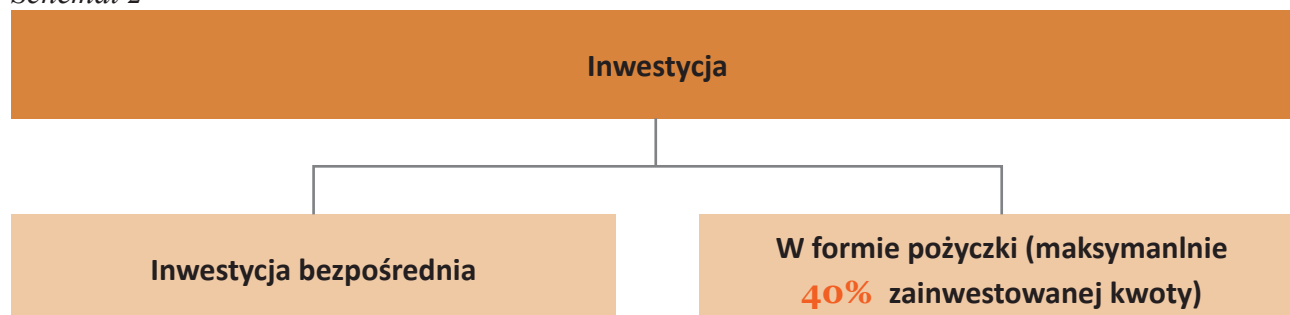
Spółki, które chcą inwestować w produkcję audiowizualną z wykorzystaniem tej ulgi podatkowej, muszą podpisać umowę ramową ze spółką belgijską lub oddziałem zagranicznej spółki zajmującej się produkcją audiowizualną, to znaczy spółki, której główna działalność polega na opracowywaniu i produkcji dzieł audiowizualnych.

Inwestycje można dokonywać przez:

- nabycie praw do produkcji i wykonania dzieła audiowizualnego;
- udzielenie pożyczki.

Spółka dokonująca inwestycji nie może być w żadnym wypadku instytucją kredytową.

Schemat 2

Źródło: Opracowanie własne PwC

Kryteria finansowania dzieł audiowizualnych

Koszty produkcji i koszty operacyjne dotyczące dzieła audiowizualnego poniesione w Belgii muszą stanowić co najmniej 90 proc. łącznej kwoty przekazanych pożyczek i inwestycji.

Przykład: Spółka inwestuje 100 tys. euro w film (60 tys. euro w formie koprodukcji, a 40 tys. euro w formie pożyczek). Może uzyskać zwolnienie na kwotę 150 tys. euro, jeżeli poniesione w Belgii wydatki na koszty produkcji i działalności operacyjnej sięgają 90 proc. ze 100 tys. euro, czyli 90 tys. euro.

Obowiązkowe jest przeznaczenie co najmniej 70 proc. wydatków kwalifikujących się w ramach *tax shelter* na wydatki bezpośrednio związane z produkcją²⁹.

Koszty produkcji i działalności operacyjnej w przypadku dzieł audiowizualnych muszą być poniesione w ciągu maksymalnie 18 miesięcy (24 miesięcy dla filmów animowanych i animowanych seriali telewizyjnych) od podpisania umowy ramowej dotyczącej produkcji.

Łączna kwota wypłacona przez podmiot inwestujący zgodnie z umową ramową nie może przekraczać 50 proc. całkowitego kosztu dzieła audiowizualnego przewidzianego w budżecie.

Całkowite kwoty przekazane w formie pożyczek nie mogą przekraczać 40 proc. kwot przekazanych zgodnie z umową ramową.

Jeżeli jeden z warunków przyznania i zachowania zwolnienia podatkowego przestanie być przestrzegany w danym okresie podatkowym, wszelkie dochody zwolnione wcześniej z opodatkowania zostaną uznane za zyski podlegające opodatkowaniu osiągnięte w tym okresie podatkowym.

²⁹ Listy wydatków kwalifikowanych znajdują się w art. 12 ustawy z 17 czerwca 2013 r. (Belgijski Dziennik Urzędowy z 28 czerwca 2013 r.).

Szczegółowy opis sposobu funkcjonowania belgijskich rozwiązań został przedstawiony w załączniku nr 2.

Wnioski

Wydatki sektora filmowego w latach 2009–2013 rosły średnio o 16 proc. rocznie. Szacuje się, że na każde 1 euro ulgi podatkowej belgijski rząd federalny odzyskuje 1,21 euro dochodów podatkowych wynikających z inwestycji. Od wprowadzenia ulgi w 2003 r. do 2012 r. budżet państwa uzyskał w ten sposób 77 mln euro.

Według przedstawicieli branży i administracji mechanizm doprowadził też do wzrostu zatrudnienia specjalistów oraz rozwoju belgijskich firm usługowych. Z ulgi skorzystało około stu filmów, ściągnęła ona do kraju przede wszystkim koprodukcje europejskie, a także filmy amerykańskie.

2.2.3 Wielka Brytania

Obecny brytyjski system zachęt podatkowych dla branży filmowej (*Film Tax Relief*) wszedł w życie w listopadzie 2006 r. wraz z nowelizacją Finance Act 2006. Nowe przepisy zastąpiły poprzednie rozwiązania, które przewidywały pewne udogodnienia dla produkcji filmowej już od 1992 r.³⁰

Ostatnia nowelizacja przepisów mających wpływ na możliwość korzystnych rozliczeń podatkowych w branży produkcji audiowizualnej miała miejsce w 2014 r.³¹

Wprowadzenie korzystnych rozwiązań w podatku dochodowym dla branży filmowej wiązało się z uznaniem przez rząd znaczenia produkcji filmowej dla Wielkiej Brytanii zarówno pod względem kulturalnym, jak i gospodarczym.

Analizując konieczność wprowadzenia tych rozwiązań podatkowych dla branży filmowej, Ministerstwo Skarbu (ang. *Treasury*) rozważyło, czy szczególne wsparcie branży filmowej jest uzasadnione, i znalazło dwa główne motywy. Ministerstwo zwróciło uwagę nie tylko na kwestie korzyści gospodarczych wynikających ze wsparcia branży filmowej, ale również na korzyści kulturalne i społeczne:

- **Kulturalne korzyści z filmu brytyjskiego** – resort uważa, że: „Film kinowy stanowi uniwersalny i łatwo dostępny środek ekspresji i przedstawienia brytyjskiej kultury oraz tożsamości narodowej. Brytyjskie filmy pomagają analizować, zgłębiać i kwestionować naszą różnorodną historię, wierzenia kulturowe i wspólne wartości. Nie tylko pozwalają lepiej zrozumieć Wielką Brytanię i jej miejsce w świecie, ale także stanowią instrument poszerzania świadomości i doceniania kultury brytyjskiej na całym świecie. Są ważną częścią naszego dziedzictwa kulturowego i istotnym kanałem stałego wyrażania oraz upowszechniania kultury brytyjskiej”³².

³⁰ Zob. sekcja 42 *The Finance Act 1992*.

³¹ Zob. *The Finance Act 2014*, wcześniej niewielkie zmiany zostały wprowadzone również w 2013 r. ustawą *The Finance Act 2013*.

³² Zob. „*Reform of film tax incentives: Promoting the sustainable production of culturally British films*”, Ministerstwo Skarbu Wielkiej Brytanii, lipiec 2005 r.

- **Korzyści gospodarcze generowane przez branżę filmową** – nie tylko bezpośrednie korzyści dla branży filmowej, ale również efekt mnożnika związany z łańcuchem dostaw oraz rolą filmu w przyciągnięciu turystów i wsparciu promocji brytyjskiego handlu.

Podobnie jak na Węgrzech, projekt korzystnych dla podatników rozwiązań wchodzi w skład programu wsparcia kinematografii w Wielkiej Brytanii zatwierdzonego przez Komisję Europejską. Do marca 2011 r. program zapewnił ulgi podatkowe przekraczające 570 mln funtów, wspierając produkcję około 585 filmów³³.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Obecnie system podatku dochodowego w Wielkiej Brytanii przewiduje przede wszystkim zachęty podatkowe dla producentów filmowych, którzy podlegają opodatkowaniu podatkiem dochodowym w tym kraju. Mogą one przybrać formę:

- dodatkowych odliczeń podatkowych dla kwalifikowanych kosztów produkcji poniesionych w Wielkiej Brytanii – nawet do wysokości 100 proc. kwalifikowanych wydatków;
- ulgi podatkowej w formie gotówkowej w wysokości do 25 proc. wszelkich kwalifikujących się zgodnie z przepisami kosztów zgłoszonych do brytyjskich organów podatkowych (ang. *Her Majesty Revenue & Customs* – Służba Podatkowa i Celna Jej Królewskiej Mości; dalej: HMRC).

Aby producent filmowy mógł zostać beneficjentem tych rozwiązań (poza koniecznością podlegania ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych), powinien być odpowiedzialny za okres przedprodukcji, zdjęcia, okres postprodukcji, a także dostarczenie gotowego filmu. Musi być także aktywnie zaangażowany we wszystkie te etapy. Do zakresu obowiązków producenta należy prowadzenie bezpośrednich negocjacji, zawieranie kontraktów, ponoszenie kosztów dóbr, usług i praw związanych z filmem. Podmiot, którego zadania ograniczają się do zapewniania obsługi finansowej, nie kwalifikuje się do skorzystania z tej ulgi. Beneficjent nie musi posiadać pierwowzoru filmu (ang. *master negative*) ani praw do filmu (ang. *rights in the film*).

Istnieją też specjalne reguły, które stosuje się w odniesieniu do oficjalnej koprodukcji. W takich wypadkach beneficjentem jest ten koproducent, który jest odpowiedzialny za kreatywny, techniczny i artystyczny wkład do filmu.

Ponadto, aby zakwalifikować się do *Film Tax Relief*, co najmniej 25 proc.³⁴ wszystkich kosztów produkcji musi zostać poniesione w Wielkiej Brytanii, a filmy muszą zdać „test kulturowy” prowadzony przez British Film Institute (BFI), który uwzględnia m.in. fabułę filmu, scenariusz, postaci i wkład w wielokulturowość³⁵.

Po spełnieniu tych warunków producent filmowy kwalifikuje się do zastosowania przewidzianych korzystnych rozwiązań podatkowych, które jednak są zróżnicowane zależnie od wysokości budżetu danej produkcji. Wielkość zarówno dodatkowych odliczeń, jak i jakiegokolwiek należnej

³³ Zob. „*Film Tax Relief: Summary of Tax Credit Claims: 2006-07 to 2010-11*”, Ministerstwo Skarbu Wielkiej Brytanii.

³⁴ Zgodnie z najnowszymi informacjami jeszcze w 2014 r. wskaźnik ten ma zostać obniżony do 10 proc. celem zachęcenia jeszcze większej liczby inwestorów zagranicznych, niemniej na oficjalnej stronie rządowej wymagana wysokość kosztów produkcji filmowej poniesionej w Wielkiej Brytanii nadal wynosi 25 proc.

³⁵ Wszystkie warunki są opisane na <http://www.hmrc.gov.uk/ct/forms-rates/claims/creative-industries.htm>.

ulgi podatkowej określana jest przez poziom poniesionych wydatków całkowitych (ang. *core expenditure*)³⁶.

Dla filmów o budżetach produkcyjnych:

- Do 20 mln funtów:
 - możliwe jest odliczenie kosztów produkcji poniesionych w Wielkiej Brytanii w wysokości do 100 proc. kwalifikowanych wydatków oraz
 - wartość ulgi podatkowej w formie gotówkowej wynosi 25 proc. wszelkich kwalifikujących się kosztów zgłoszonych do HMRC.
- Powyżej 20 mln funtów:
 - możliwe jest odliczenie kosztów produkcji poniesionych w Wielkiej Brytanii w wysokości do 80 proc. kwalifikowanych wydatków oraz
 - wartość ulgi podatkowej w formie gotówkowej wynosi 20 proc. wszelkich kwalifikujących się kosztów zgłoszonych do HMRC.

Inne udogodnienia podatkowe

Poza wyżej opisanymi rozwiązaniami istnieje możliwość skorzystania przez inwestorów z ulg podatkowych przewidzianych przez *Enterprise Investment Scheme* (EIS). To program ulg podatkowych, który zachęca do inwestowania w małe, nienotowane na giełdzie spółki. EIS pozwala określonym inwestorom indywidualnym ubiegać się o ulgę w podatku dochodowym w wysokości 30 proc. wydatków na objęcie udziałów w kwalifikowanej firmie. Wartość takich wydatków nie może przekroczyć 1 mln funtów. Maksymalną ulgą podatkową jest zatem 300 tys. funtów. Z ulg przewidzianych w EIS mogą skorzystać wszystkie nienotowane na giełdzie spółki spełniające określone kryteria. Firmy zajmujące się produkcją lub dystrybucją filmów przez nie wyprodukowanych spełniają te kryteria, jeśli czerpią korzyści z posiadanych praw autorskich do filmów.

Program inwestycyjny *Venture Capital Trust* (VCT) zapewnia podobne ulgi podatkowe dla indywidualnych inwestorów, takich jak określone w systemie EIS, oraz ułatwia pośrednie inwestycje w małe, obciążone większym ryzykiem, nienotowane na giełdzie firmy. Fundusz VCT musi być notowany na brytyjskiej giełdzie i obowiązują go określone reguły rządzące tym, w jakie firmy może inwestować.

Kwalifikujący się do skorzystania z tej ulgi inwestor może objąć zwykłe akcje w funduszu VCT o wartości nieprzekraczającej 200 tys. funtów w roku podatkowym i otrzymać w odniesieniu do tej inwestycji ulgę podatkową w podatku dochodowym w wysokości 30 proc. Podmiot ten jest zwolniony od podatku dochodowego od otrzymanych dywidend. Także zyski kapitałowe powstałe w wyniku zbycia akcji VCT mogą podlegać zwolnieniu od podatku od zysków kapitałowych.

³⁶ Zob. słowniczek niniejszego raportu.

Wnioski

Zgodnie z danymi opublikowanymi na stronie internetowej HMRC ³⁷ od momentu wprowadzenia opisanych rozwiązań w styczniu 2007 r. do 31 maja 2013 r. ³⁸ zaproponowane rozwiązania spowodowały, że:

- 1390 produkcji filmowych zakwalifikowało się jako beneficjenci wprowadzonych rozwiązań podatkowych;
- spośród nich 1050 produkcji filmowych złożyło 1900 wniosków o przyznanie ulg podatkowych łącznie na 1,1 mld funtów. Do tej pory 1700 wniosków zostało rozpatrzonych i wypłacono łącznie 995 mln funtów;
- 96 proc. wypłat dokonano w ciągu sześciu miesięcy od złożenia wniosku.

Ulgą podatkowa dla branży filmowej jest ważna dla wyrównania szans brytyjskiej branży filmowej wobec światowych konkurentów. Pozwala na uzyskiwanie korzyści gospodarczych i kulturalnych. Szacuje się, że bez tej ulgi podstawowa brytyjska produkcja filmowa byłaby o 70 proc. mniejsza, co byłoby równoważne ze średnią łączną stratą produkcji brytyjskiej w latach 2012–2015 w wysokości 600 mln funtów rocznie, z czego co najmniej 500 mln funtów stanowiłyby inwestycje zagraniczne.

Ponadto taki spadek konkurencyjności kosztowałby utratę PKB w wysokości około 1,3 mld funtów rocznie i utratę około 370 mln funtów przychodów skarbowych.

2.3 Skutki wsparcia produkcji filmowej w innych krajach UE

Skutki zastosowania ulg podatkowych oraz innych form wsparcia produkcji filmowej w krajach Unii pochodzące z innych raportów branży zostały opisane w załączniku nr 3. Aby przedstawić efekty stosowanego wsparcia, należy zwrócić uwagę na czynniki, które utrudniają jego dokładne oszacowanie.

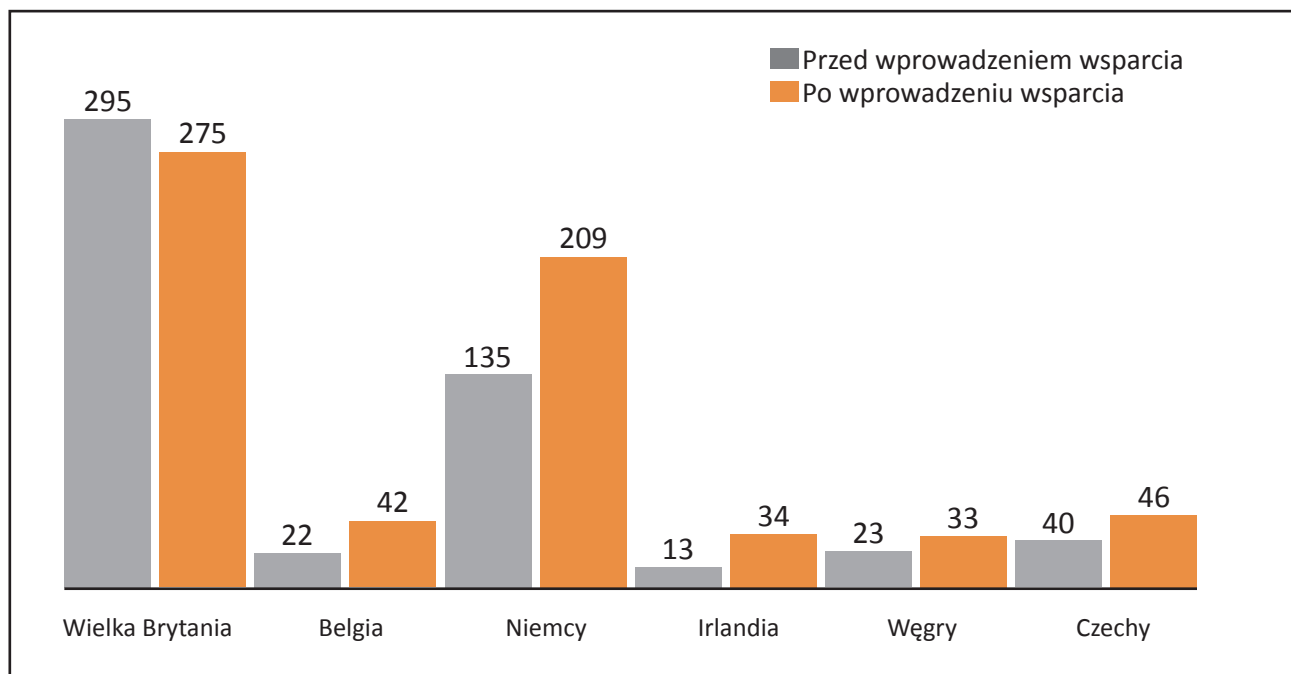
Przede wszystkim przed wprowadzeniem obowiązujących rozwiązań często istniały już mechanizmy wsparcia produkcji audiowizualnej. Na przykład w Wielkiej Brytanii, w której rynek filmowy poddany został najbardziej dogłębnej analizie, obecny system wsparcia (*Film Tax Relief*) wprowadzono w 2006 r. i zreformowano w 2013 r. Jednak wcześniej (co najmniej do 1992 r.) istniały już formy wsparcia produkcji podobne do obecnych rozwiązań. Zbliżona sytuacja jest w Irlandii, w której obecny system wsparcia (*Irish Tax Incentive*) istnieje od 2006 r., ale jego wcześniejsze formy obowiązywały już od 1987 r.

Inne zagadnienie to trudność w wyodrębnieniu wpływu regulacji spośród innych czynników, które mogły oddziaływać na produkcję filmową. Większość opisywanych systemów wsparcia w obecnej formie została wprowadzona w latach 2006–2010, gdy świat dotknął globalny kryzys, który poważnie ograniczył ich potencjalny korzystny wpływ na liczbę i wartość kręconych filmów.

³⁷ Zob. <http://www.hmrc.gov.uk/films/ftir-monitoring-summary.pdf>

³⁸ Analiza uwzględnia okres sprawozdawczy zakończony 31 marca 2013 r.

Wykres 1. Średnia roczna liczba kręconych filmów fabularnych przed wprowadzeniem wsparcia podatkowego dla produkcji filmowej w wybranych krajach i po jego wprowadzeniu

Źródło: Analiza PwC na podstawie danych z European Audiovisual Observatory Yearbook 2014 oraz danych British Film Institute

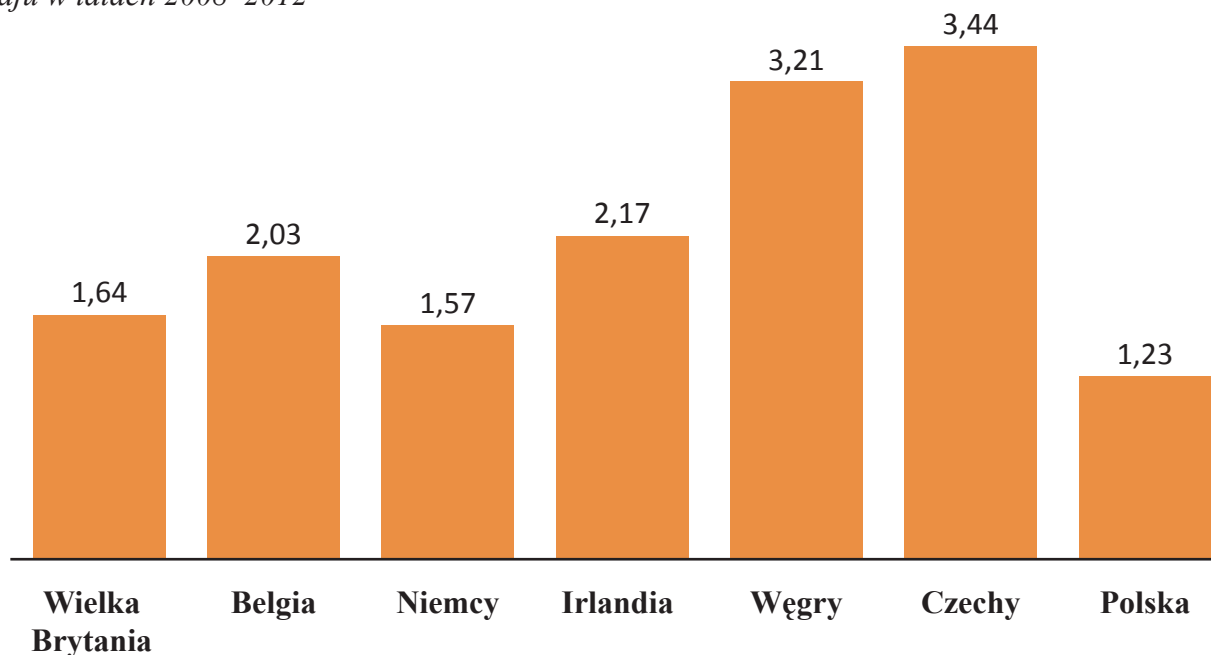
Dane obejmują lata 2001–2013. Jako rok wprowadzenia wsparcia podatkowego w poszczególnych krajach uznano: Wielka Brytania – 2007, Belgia – 2006, Niemcy – 2007, Irlandia – 2006, Węgry – 2004, Czechy – 2010.

Istotnym utrudnieniem jest także powszechność stosowanych rozwiązań. Oznacza to, że kraje, które wprowadziły je w ostatnich latach, nie tyle uzyskały przewagę konkurencyjną, ile raczej wyrównały swoje szanse na przyciągnięcie poważnych inwestorów na swój rynek filmowy.

Produkcja filmowa w Europie w ostatnich latach wykazuje tendencję rosnącą, a we wszystkich analizowanych krajach liczba filmów wyprodukowanych po wprowadzeniu ulg podatkowych była przeciętnie wyższa niż w okresie wcześniejszym (od 2001 r.; zob. wykres 5). Wyjątkiem jest Wielka Brytania, gdzie ostatnia modyfikacja przepisów z 2007 r. nie doprowadziła do zwiększenia produkcji filmowej.

Te dane nie są jedynym dowodem przemawiającym za skutecznością stosowanych rozwiązań podatkowych. Przekonujące jest również zestawienie wielkości produkcji filmowej z wielkością lokalnego rynku filmowego w krajach stosujących wsparcie podatkowe i w Polsce w ciągu ostatnich pięciu lat (2008–2012; zob. wykres 2).

Wykres 2. Średnia liczba produkowanych filmów na milion widzów odwiedzających kina w danym kraju w latach 2008–2012

Źródło: Analiza PwC na podstawie danych z European Audiovisual Observatory Yearbook 2014 oraz danych British Film Institute

W krajach stosujących zwolnienia podatkowe kręconych jest znacznie więcej filmów w relacji do wielkości lokalnego rynku audiowizualnego niż w Polsce. Liderami są Węgry i Czechy, gdzie w ciągu ostatnich pięciu lat kręcone są średnio ponad trzy filmy na milion odwiedzających kina widzów. Najniższy wskaźnik poza Polską obserwujemy w Niemczech (1,57), ale i tak jest on dużo wyższy niż w naszym kraju (1,23).

Dynamika produkcji filmowej w Polsce jest więc w dużym stopniu ograniczana przez chłonność i możliwości finansowe rynku lokalnego, podczas gdy kraje stosujące zwolnienia podatkowe są w stanie korzystać ze wzrostu popytu globalnego. Jest to szczególnie widoczne na przykładzie Czech i Węgier, gdzie biorąc pod uwagę wielkość lokalnego rynku, kręci się trzykrotnie więcej filmów niż w Polsce.

2.4 Rozwiązania podatkowe na świecie na przykładzie USA (Georgia, Luizjana i Kalifornia)

2.4.1 USA (Georgia, Luizjana i Kalifornia)

Stany Zjednoczone są światowym liderem w produkcji i dystrybucji filmowej. Pierwsze zachęty produkcyjne dla branży audiowizualnej zostały wprowadzone już w 1990 r., gdy zauważono zwiększone tendencje przenoszenia produkcji filmowych za granicę (głównie do Kanady). Od tamtej pory USA dbają o utrzymanie stałego poziomu wsparcia branży audiowizualnej, równocześnie czerpiąc z tego ogromne korzyści.

Dwoma podstawowymi aktami prawnymi wprowadzającymi w USA preferencyjne rozwiązania dla podmiotów w branży audiowizualnej są:

- *The Emergency Economic Stabilization Act of 2008* – ustawa uchwalona 3 października 2008 r., na podstawie której rozszerzono zachęty podatkowe mające zastosowanie w branży filmowej i telewizyjnej w USA oraz
- *The 2010 Tax Relief, Unemployment Insurance Reauthorization, and Job Creation Act of 2010* – ustawa uchwalona 15 grudnia 2010 r., na podstawie której zmodyfikowano zachęty podatkowe mające zastosowanie w branży filmowej i telewizyjnej w USA.

Stany Zjednoczone są ponadto państwem federacyjnym składającym się z 50 stanów, z których każdy może wprowadzać na swoim obszarze odrębne prawo. Obecnie prawie 40 stanów oferuje podatkowe lub pozapodatkowe zachęty produkcyjne. Stany z najlepiej rozwiniętymi systemami zachęt to m.in. Kalifornia, Georgia, Luizjana, Karolina Północna, Nowy Meksyk, Nowy Jork i Pensylwania. Poniżej przedstawiamy rozwiązania przyjęte w trzech stanach, które są uważane za najbardziej konkurencyjne, jeśli chodzi o zachęty dla branży audiowizualnej.

Georgia

Zachęty zapewniają ulgę dla podmiotu prawnego, który od podstawy podatku oraz należności podatkowych może odliczyć 30 proc. wydatków na cele produkcyjne. Rozwiązania przeznaczone są dla firm zajmujących się produkcją reklam, filmów czy programów telewizyjnych ³⁹.

Przewidziane mechanizmy oparte są na ustawie *Georgia Entertainment Industry Investment Act*. Do najważniejszych postanowień tej ustawy należy zaliczyć:

- Podmiot prawny, który chce się zakwalifikować do programu wsparcia, musi zainwestować co najmniej 500 tys. dol. w posiadającą certyfikat stanowy produkcję zatwierdzoną przez Departament Rozwoju Gospodarczego (ang. *Department of Economic Development*).
- Projekty na przestrzeni jednego roku podatkowego mogą być łączone w celu osiągnięcia wymaganego progu 500 tys. dol.
- Aby zakwalifikować się do programu, firma produkcyjna (inwestor) oraz/lub jej oddziały nie mogą mieć żadnych zaległości w podatkach stanowych, jak również kredytu/pożyczki udzielonego lub poręczonego przez stan Georgia.
- Po spełnieniu kryteriów ustawa przewiduje możliwość uzyskania zwrotu wydatków na cele produkcyjne (i postprodukcje) do 20 proc. kwoty inwestycji. Dodatkowo można się ubiegać o kolejne 10 proc., jeżeli działalność produkcyjna obejmuje promowanie stanu Georgia.
- Jeśli firma ma niewielkie zobowiązania podatkowe lub nie ma ich wcale, może przekazać lub sprzedać swoje ulgi.

Departament Rozwoju Gospodarczego oferuje producentom chętnym do podjęcia prac w Georgii weryfikację transakcji, które kwalifikują się do programu wsparcia.

³⁹ Zob. <http://www.georgia.org/industries/entertainment/production-incentives/>

Luizjana

Luizjana zajmuje pierwsze miejsce w rankingu najlepszych miejsc do produkcji filmowych w USA. W 2002 r. w Luizjanie uchwalono ustawę podatkową wprowadzającą pierwsze zachęty podatkowe (tzw. *Louisiana Motion Picture Act*). Miała ona zachęcić jak największą liczbę inwestorów i producentów do przeniesienia lub rozpoczęcia produkcji filmów do tego stanu. Ustawa zapewnia zachęty podatkowe dla spełniających określone kryteria podmiotów – *produkcja musi mieć miejsce w stanie Luizjana, producenci (przedsiębiorcy) powinni prowadzić działalność w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością (ang. limited liability company, LLC) oraz korzystać z zasobów regionu, w tym z regionalnych banków i pracowników*.

Przewidziany przez ustawę Louisiana Motion Picture Act program zachęt podatkowych ma dwa podstawowe komponenty⁴⁰:

- *Investor Tax Credit* – program ten obejmuje ulgę dla podmiotu prawnego, który od podstawy podatku oraz zobowiązań podatkowych może odliczyć 30 proc. wartości wsparcia inwestycji przekraczającej 300 tys. dol. Kwota wsparcia (a zatem i ulga) obejmuje bezpośrednie koszty produkcji filmu poniesione w Luizjanie. Ponieważ większość pozastanowych firm zajmujących się produkcją nie ponosi ciężaru z tytułu stanowego podatku dochodowego (nie jest zobowiązana do uiszczania tego podatku w Luizjanie), producenci wykorzystują takie agencje jak *FBT Film Credit, LLC* w celu wymienienia przydzielonych im ulg na gotówkę.
- *Labor Tax Credit* – program zapewnia dodatkową 5-proc. ulgę na podstawie całkowitej kwoty wypłaconej mieszkańcom Luizjany zatrudnionym w związku z produkcją⁴¹.

Wymienione powyżej *tax credits* są w pełni zbywalne i – po spełnieniu określonych warunków – mogą być sprzedane innemu podatnikowi.

Pozostałe zachęty:

- Nagrywanie dźwięku i infrastruktura – ulga dla podmiotu prawnego, który od podstawy podatku oraz należności podatkowych może odliczyć 25 proc. wartości wsparcia udzielonego na produkcję dźwięku oraz związaną z tym infrastrukturę.
- Cyfrowe media interaktywne – ulga dla podmiotu prawnego, który od podstawy podatku oraz należności podatkowych może odliczyć 25 proc. wartości wsparcia udzielonego na produkcję mediów cyfrowych wykonaną na obszarze stanu Luizjana, w tym wynagrodzenia zatrudnionych przy projekcie osób (mieszkańców stanu Luizjana).

Kalifornia

Ze względu na coraz ostrzejszą konkurencję między stanami i odpływ nowych produkcji z Hollywood władze Kalifornii zdecydowały się w 2014 r. na wydanie ustawy regulującej nowy mechanizm zachęt podatkowych dla branży audiowizualnej. Nowe rozwiązanie zastąpi funkcjonujące od 2009 r. regulacje, które nie przyniosły spodziewanych efektów i nie pozwalały

⁴⁰ Zob. <http://www.fbtfilm.com/louisiana-film-info/film-incentives/>

⁴¹ Z wyłączeniem wynagrodzenia jednej osoby przekraczającej 1 mln dolarów.

Kalifornii na nawiązanie równorzędnej walki o nowe inwestycje przemysłu audiowizualnego⁴². Od 2015 r. przestanie działać podstawowe narzędzie dotychczasowego systemu, czyli loteria przyznająca dofinansowanie podmiotom ubiegającym się o uzyskanie stanowego wsparcia. 18 września 2014 r. gubernator Kalifornii podpisał ustawę *California Film & Television Job Retention and Promotion Act*, która stanowi podstawę nowego systemu.

California Film & Television Tax Credit Program zakłada, że:

- Nowe rozwiązanie zwiększa maksymalny limit dofinansowania produkcji audiowizualnych ze 100 mln dol. do 330 mln dol. w skali roku.
- Rozszerzeniu ulega zakres produkcji mogących ubiegać się o dofinansowanie – o produkcje wysokobudżetowe, krótkie produkcje telewizyjne, a także produkcje odcinków pilotażowych.
- Wyeliminowany zostaje element losowości przy wyborze dofinansowywanych produkcji, a wprowadzony zostaje system ich merytorycznej weryfikacji.
- Pojawia się możliwość udzielenia dofinansowania w kilku okresach w ciągu roku (szczegóły harmonogramu udzielanych dofinansowań wciąż są przedmiotem prac)⁴³.
- Przy spełnieniu określonych ustawą warunków o dofinansowanie w wysokości 20 proc. wydatków związanych z produkcją mogą się ubiegać:
 - produkcje filmowe (przy czym 20-proc. dofinansowanie dotyczy tylko pierwszych 100 mln kwalifikowanych wydatków);
 - krótkie produkcje telewizyjne;
 - produkcje seriali telewizyjnych;
 - produkcje odcinków pilotażowych.
- Ponadto na 25-proc. dofinansowanie mogą liczyć:
 - produkcje filmów niezależnych;
 - produkcje seriali telewizyjnych przenoszone do Kalifornii.
- Nowy program przewiduje też możliwość zwiększenia kwoty dofinansowania (przy spełnieniu dodatkowych wymagań) o dodatkowe 5 pkt proc. (do maksymalnie 25 proc.), w sytuacji gdy:
 - produkcja będzie realizowana poza Los Angeles;
 - wydatki będą związane z nagrywaniem muzyki;
 - wydatki będą dotyczyć efektów specjalnych.

⁴² Zob.: <http://variety.com/2014/artisans/news/california-boost-will-tripling-tax-credits-work-1201293066/>

⁴³ Zob.: <http://www.film.ca.gov/Incentives.htm>

3. Wsparcie produkcji filmowej w Polsce

W krajach Unii Europejskiej systemy i ulgi podatkowe odgrywają coraz większą rolę w rozwoju kinematografii narodowych oraz koprodukcji i rola ta będzie się zwiększała. Aby pokazać tę tendencję, we wcześniejszych rozdziałach szczegółowo opisaliśmy przykładowe regulacje w wybranych państwach europejskich oraz w Stanach Zjednoczonych.

Zgodnie z przepisami ustawy o kinematografii (art. 3) państwo sprawuje mecenat nad działalnością w dziedzinie kinematografii, która jest częścią kultury narodowej. Funkcja ta polega w szczególności na wspieraniu produkcji i promocji filmu, upowszechnianiu kultury filmowej oraz ochronie dziedzictwa kulturowego w dziedzinie filmu.

Ze względu na tę regulację i wynikający z niej obowiązek państwa polskiego można oczekiwać, że w systemie prawnym, w tym w systemie prawa podatkowego, znajdują się rozwiązania wspierające branżę i zachęcające podmioty zagraniczne do inwestowania w naszym kraju. Wyniki analizy obecnych rozwiązań podatkowych wspierających branżę świadczą o tym, że państwo niedostatecznie wywiązuje się z ciążących na nim obowiązków.

Poniżej omawiamy najważniejsze z punktu widzenia branży filmowej rozwiązania prawnopodatkowe w polskim systemie prawnym.

3.1 Regulacje wynikające z ustawy o CIT

Przychody producentów filmowych prowadzących działalność w formie spółek kapitałowych podlegają opodatkowaniu zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie o CIT.

W ustawie tej nie zdefiniowano pojęcia przychodu, co sprawia, że jest ono bardzo szerokie.

W efekcie do przychodów podmiotów prowadzących działalność obejmującą produkcję audiowizualną zaliczają się m.in:

- przychody z dystrybucji kinowej utworów audiowizualnych;
- przychody z eksploatacji telewizyjnej utworów audiowizualnych;
- przychody z dystrybucji utworów audiowizualnych na nośnikach multimedialnych;
- przychody z umów koprodukcyjnych;
- przychody z dystrybucji internetowej utworów audiowizualnych;
- przychody z reemisji utworów audiowizualnych;
- przychody z promocji towarów lub miejsc, w których kręcone są utwory audiowizualne;
- przychody z produkcji materiałów promocyjnych i reklamowych związanych z utworami audiowizualnymi;
- przychody ze sprzedaży formatu utworów audiowizualnych;
- przychody ze sprzedaży praw do pojedynczych motywów w utworze audiowizualnym;
- przychody ze sprzedaży gadżetów i pamiątek związanych z utworem audiowizualnym.

Ten katalog nie jest zamknięty i stanowi tylko przykład zróżnicowania rodzajów przychodów, które mogą wynikać z produkcji audiowizualnej.

Przychody z produkcji filmowej traktowane są do celów podatku dochodowego od osób prawnych na takich samych zasadach jak przychody z każdej innej działalności gospodarczej i podlegają opodatkowaniu podatkiem według stawki 19 proc. od uzyskanego dochodu.

3.1.1 Ulgi i zwolnienia

Ustawa o CIT nie przewiduje regulacji, które miałyby wspierać podmioty z branży audiowizualnej. Ustawodawca nie wprowadził do systemu podatkowego żadnych ulg czy zwolnień, które umożliwiłyby poprawę sytuacji branży. Analizowany akt prawny nie przewiduje narzędzi, które mogłyby pobudzać rynek produkcji audiowizualnych w Polsce i poprawić sytuację Polski na tle innych krajów europejskich.

W rozdziale 4 raportu prezentujemy przykładowe rozwiązania, które mogłyby zostać wprowadzone do ustaw podatkowych. Mają one poprawić sytuację producentów filmowych w Polsce i zachęcić zagranicznych inwestorów do wyboru Polski jako miejsca produkcji.

3.2 *Rozwiązania w podatku VAT mające bezpośredni wpływ na produkcję audiowizualną*

3.2.1 Stawki podatku VAT od usług związanych z produkcją filmową

Najważniejsze dla ustalenia właściwej stawki podatku VAT dla danej usługi czy towaru są przepisy ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług⁴⁴, a także rozporządzenia ministra finansów w sprawie towarów i usług, dla których obniża się stawkę podatku od towarów i usług, oraz warunków stosowania stawek obniżonych⁴⁵.

1 stycznia 2011 r. nastąpiła podwyżka stawek podatku VAT. Nowe stawki mają charakter czasowy i obowiązują do 31 grudnia 2016 r.

Stawka podstawowa podatku od towarów i usług wynosi obecnie 23 proc. Przepisy ustawy o VAT przewidują ponadto stosowanie dwóch stawek obniżonych, czyli 8 proc. i 5 proc.

Usługi związane z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych oraz nagrań dźwiękowych i muzycznych opodatkowane są podstawową stawką podatku VAT, czyli 23 proc.

3.2.2 Opodatkowanie czynności w ramach umów koprodukcyjnych

Opodatkowanie podatkiem VAT czynności podejmowanych w ramach umów koprodukcyjnych budzi wiele wątpliwości interpretacyjnych. Ze względu na specyfikę tych złożonych umów ich ocena prawnopodatkowa każdorazowo musi być przeprowadzana z uwzględnieniem konkretnych okoliczności stanu faktycznego. W praktyce najczęściej wątpliwości budzi kwestia skutków podatkowych w podatku VAT z tytułu przekazania części zysku z tytułu sprzedaży praw do eksploatacji filmu w wysokości odpowiadającej udziałowi w koprodukcji filmu.

Obecny kształt przepisów ustawy o VAT utrudnia właściwą interpretację oraz stosowanie przewidzianych w niej regulacji. Opodatkowanie czynności podejmowanych w ramach umów

⁴⁴ Tekst jedn. Dz.U. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm., dalej: ustawa o VAT.

⁴⁵ Dz.U. z 2013 r., poz. 1719.

koprodukcyjnych powoduje wiele wątpliwości⁴⁶. W efekcie inwestorzy muszą ponosić dodatkowe koszty obsługi prawnopodatkowej produkcji audiowizualnej, zwłaszcza w przypadku koprodukcji. Co za tym idzie – obecne regulacje w tym zakresie nie zachęcają potencjalnych inwestorów do podejmowania koprodukcji na większą skalę niż obecnie.

3.2.3 Procedura zwrotu podatku VAT

Zmniejszenie ekonomicznego ciężaru podatku VAT wobec zagranicznych producentów filmowych, którzy chcą się zaangażować w produkcję audiowizualną w Polsce, ma kluczowe znaczenie dla rozwoju branży i rynku usług filmowych. W interesie polskiej kinematografii jest to, by zagraniczni producenci realizujący projekty filmowe lokowali w Polsce jak największy kapitał finansowy – samodzielnie lub w koprodukcji z polskimi producentami.

Umiejscowienie produkcji filmu w Polsce wiąże się najczęściej z koniecznością zaangażowania polskich dostawców towarów i usług. Na miejscu prowadzone są zdjęcia, zatrudniana jest obsługa planu filmowego (m.in. specjaliści od oświetlenia czy dźwięku) oraz organizowana jest logistyka związana z produkcją (hotele, catering, transport itp.). Usługi te zazwyczaj opodatkowane są w Polsce, co oznacza, że zagraniczny producent będzie ponosił ich ekonomiczny ciężar, chyba że spełni określone warunki i skorzysta z przewidzianej przepisami procedury zwrotu podatku. Zwrot podatku VAT podmiotom zagranicznym w państwach Unii Europejskiej regulują przepisy dyrektywy Rady 2008/9/WE z 12 lutego 2008 r. określającej szczegółowe zasady zwrotu podatku od wartości dodanej, przewidzianego w dyrektywie 2006/112/WE, podatnikom niemającym siedziby w państwie członkowskim zwrotu, lecz mającym siedzibę w innym państwie członkowskim⁴⁷, oraz trzynastej dyrektywy Rady 86/560/EWG z 17 listopada 1986 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do podatków obrotowych – warunki zwrotu podatku od wartości dodanej podatnikom niemającym siedziby na terytorium Wspólnoty⁴⁸.

Regulacje, o których mowa, zostały wprowadzone w życie w art. 89 ust. 1 pkt 3 ustawy o VAT i w rozporządzeniu ministra finansów z 29 czerwca 2011 r. w sprawie zwrotu podatku od towarów i usług niektórym podmiotom⁴⁹. W tych aktach prawnych szczegółowo uregulowane zostały zasady dotyczące warunków ubiegania się o zwrot podatku, określone zostały też kategorie podmiotów uprawnionych do ubiegania się o taki zwrot.

Co istotne, podmiotom uprawnionym z państw trzecich zwrot podatku przysługuje na zasadzie wzajemności. Ani przepisy ustawy o VAT, ani też rozporządzenia w sprawie zwrotu podatku VAT czy też innego aktu prawnego nie przewidują żadnej szczególnej procedury związanej z ustaleniem zaistnienia i spełnienia zasady wzajemności. Rodzi to wiele problemów i wątpliwości przy zwrocie podatku VAT uprawnionym podmiotom z państw trzecich.

⁴⁶ Por. przykładowo wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 4 czerwca 2014 r., sygn. akt I FSK 883/13, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 23 maja 2013 r., sygn. akt III SA/Wa 3063/12, czy też wyrok WSA w Warszawie z 10 stycznia 2013 r., sygn. akt III SA/Wa 1375/12 – wszystkie wymienione wyroki sądów administracyjnych wydane zostały w sprawach skarg podatków na indywidualne interpretacje prawa wydane przez ministra finansów.

⁴⁷ Dz. Urz. UE L 44 z 20 lutego 2008 r., str. 23.

⁴⁸ Dalej: dyrektywa Rady 86/560/EWG.

⁴⁹ Dz. U. z 2011 r. nr 136, poz. 797, dalej: rozporządzenie w sprawie zwrotu podatku VAT.

W praktyce podatek zwracany jest w Polsce podmiotom z państw trzecich, w których dokonywany jest analogiczny zwrot podatku od wartości dodanej lub podatku o podobnym charakterze. Ustalenie spełnienia tej przesłanki powoduje wiele kłopotów praktycznych i sporów interpretacyjnych między podatnikami a organami podatkowymi.

Przykładem są problemy interpretacyjne z ustaleniem obowiązywania zasady wzajemności w odniesieniu do Japonii. Sprawa ta była przedmiotem wielu orzeczeń Naczelnego Sądu Administracyjnego⁵⁰ dotyczących sposobu weryfikacji i ustalenia stosowania przez dany kraj zasady wzajemności wynikającej z §4 rozporządzenia w sprawie zwrotu podatku VAT.

Skomplikowanie procedury i konieczność częstej weryfikacji stosowania zasady wzajemności powoduje, że ubieganie się o zwrot podatku VAT przez podmiot zagraniczny wymaga skorzystania z usług doradców wyspecjalizowanych w tej materii. Dodatkowo postępowanie przed organami podatkowymi w takiej sprawie jest czasochłonne. Choć przepisy przewidują ograniczenia czasowe, to w praktyce postępowania są przewlekane i trwają wiele miesięcy. W efekcie podejmowanie jakiegokolwiek działalności w Polsce jest mało opłacalne.

3.2.4 Wnioski

Obecny kształt regulacji podatku VAT nie spełnia oczekiwań zagranicznych producentów filmowych. Trudności z uzyskaniem zwrotu podatku i bardzo długie terminy zniechęcają zagranicznych inwestorów do podejmowania jakichkolwiek działań w Polsce.

Brak możliwości odzyskania podatku przez większość producentów z państw trzecich⁵¹ istotnie podnosi potencjalne koszty produkcji w Polsce, zwłaszcza biorąc pod uwagę obowiązujące stawki podatku VAT na usługi związane z produkcją filmową. W rezultacie Polska traci szansę na przyciągnięcie zagranicznych inwestorów (zwłaszcza ze Stanów Zjednoczonych) już na wstępnym etapie oceny konkurencyjności konkretnych państw jako miejsca dla planowanej produkcji.

W dalszych częściach raportu przedstawiamy propozycje zmian przepisów dotyczących podatku VAT, w tym mechanizmu jego zwrotu, które mogą się przyczynić do zwiększenia inwestycji zagranicznych w produkcję audiowizualną w Polsce.

⁵⁰ Por. przykładowo wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z 23 września 2011 r., sygn. akt I FSK 1563/11, z 6 grudnia 2011 r., sygn. akt I FSK 250/11, czy z 15 listopada 2012 r., sygn. akt I FSK 2122/11.

⁵¹ 9 marca 2013 r. zasada wzajemności została zastosowana w stosunku do następujących państw trzecich: Chorwacja, Islandia, Macedonia, Norwegia i Szwajcaria (por. odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów – z upoważnienia ministra – Macieja Grabowskiego na interpelację poselską nr 15039).

4. *Proponowane rozwiązania podatkowe*

4.1 *Propozycje zmian w ustawie o CIT dla branży filmowej*

W krajach, w których przywiązuje się dużą wagę do rozwoju kinematografii, stosuje się jasno określone zachęty i ulgi podatkowe umożliwiające jej wspieranie. Szczegółowo opisane przez nas przykłady Węgier, Belgii i Wielkiej Brytanii, a także innych krajów pokazują, że można wspierać rynek filmowy, stosując różnego rodzaju zachęty podatkowe.

Systemy podatkowe poszczególnych państw różnią się i nie jest możliwe zastosowanie w Polsce wprost ulgi czy zwolnienia podatkowego obowiązującego w innym państwie w tym samym kształcie. Dlatego dokonaliśmy analizy polskich regulacji podatkowych pod kątem możliwych do wprowadzenia ulg i zachęt podatkowych dla branży filmowej, opartych na najlepszych doświadczeniach międzynarodowych.

W Polsce zgodnie z art. 217 konstytucji nakładanie podatków, innych danin publicznych, określanie podmiotów, przedmiotów opodatkowania i stawek podatkowych, a także zasad przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych od podatków następuje w drodze ustawy.

Powyższa norma konstytucyjna stanowi, że co do zasady podatek opiera się na czterech elementach: podmiocie, przedmiocie, stawce podatku oraz ulgach podatkowych.

Podmiot oznacza podmiot, który zgodnie z przepisami podatkowymi podlega opodatkowaniu danym podatkiem (przykładowo w podatku CIT są to osoby prawne, spółki kapitałowe w organizacji, ułomne osoby prawne).

Przedmiotem opodatkowania jest to, od czego płacony jest podatek (osiągnięcie przychodu przez spółkę z działalności gospodarczej, uzyskanie dywidendy, odsetek od pożyczki).

Stawka podatku oznacza określony procentowo lub kwotowo wskaźnik służący obliczeniu należnej kwoty podatku według podstawy opodatkowania (w podatku CIT stawka podatku wynosi obecnie 19 proc.).

Na wysokość podatku ma również wpływ stosowany w prawie podatkowym system zwolnień i ulg. Zatem podatek wyliczamy, opierając się na kryterium podmiotu, przedmiotu i stawki podatku, z uwzględnieniem ulg / zwolnień podatkowych.

W doktrynie polskiego prawa podatkowego wyróżnia się podmiotowe i przedmiotowe zwolnienia podatkowe. Natomiast ulgi podatkowe możemy podzielić na:

- zastosowanie odliczenia od podstawy opodatkowania;
- zastosowanie odliczenia od kwoty podatku;
- zastosowanie obniżonej stawki podatkowej.

Mając na uwadze obowiązujący system ulg i zwolnień podatkowych, doświadczenie innych państw i specyfikę branży filmowej w Polsce, uważamy, że możliwe do wprowadzenia są określone zachęty podatkowe stymulujące rozwój rodzimej kinematografii. Chodzi przede wszystkim o zwolnienia przedmiotowe (w różnych wariantach) oraz ulgi podatkowe w postaci odliczenia od podstawy opodatkowania i odliczenia od kwoty obliczonego podatku. Poniżej opisujemy także inne teoretycznie możliwe do zastosowania typy zwolnień, oceniając jednocześnie szanse na ich wprowadzenie dla produkcji filmowej.

4.1.1 Zwolnienia przedmiotowe

Zwolnienia przedmiotowe w podatku dochodowym możemy podzielić na:

- zwolnienie ze względu na źródło przychodu/dochodu;
- zwolnienie ze względu na źródło przychodu/dochodu uzyskanego przez określony podmiot;
- zwolnienie ze względu na przeznaczenie dochodu/przychodu;
- zwolnienie ze względu na przeznaczenie dochodu/przychodu przez określony podmiot.

4.1.2 Zwolnienie ze względu na źródło przychodu/dochodu

Charakteryzuje się ono zwolnieniem z opodatkowania uzyskanego dochodu/przychodu z określonego źródła.

Przykład: art. 17 ust. 1 pkt 48 ustawy o CIT

Wolne od podatku są kwoty otrzymane od agencji rządowych lub agencji wykonawczych, jeżeli agencje otrzymały środki na ten cel z budżetu państwa, z wyjątkiem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych w zakresie określonym w odrębnych ustawach.

W obecnie obowiązującej ustawie o CIT występują nieliczne zwolnienia przedmiotowe ze względu na źródło przychodu/dochodu. Tego typu zwolnienia występowały w ustawie o CIT również w latach poprzednich, natomiast konsekwentnie prowadzona polityka fiskalna państwa eliminowała je z ustawy o CIT.

W naszej ocenie możliwe jest wprowadzenie do ustawy o CIT zwolnienia tego typu dla branży filmowej. Polegałoby to na zwolnieniu z opodatkowania dochodów uzyskiwanych z autorskich praw majątkowych w formie korzystania i rozpowszechniania produkcji filmowych.

Możliwe jest również wprowadzenie zwolnienia ze względu na źródło przychodu/dochodu w określonym odsetku (zwolnieniu podlegałoby np. 30 proc. uzyskanego dochodu).

4.1.3 Zwolnienie ze względu na źródło przychodu/dochodu uzyskanego przez określony podmiot

Polega na zwolnieniu z opodatkowania uzyskanego przychodu/dochodu przez zdefiniowany w ustawie konkretny podmiot.

Przykład: art. 17 ust. 1 pkt 18 ustawy o CIT

Wolne od podatku są dochody uzyskiwane z działalności gospodarczej prowadzonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez ośrodki kulturalne państw obcych (na zasadzie wzajemności).

Zwolnienie tego rodzaju tym się różni od opisanego wyżej zwolnienia ze względu na źródło przychodu/dochodu, że stosuje się je do określonego w ustawie podmiotu. Z tego rodzaju zwolnień korzystają w ustawie o CIT np. kościelne osoby prawne. A zatem zwolnieniu podlegają jedynie podmioty wyraźnie wskazane w ustawie podatkowej.

Możliwe jest również wprowadzenie zwolnienia ze względu na źródło przychodu/dochodu w określonym odsetku (zwolnieniu podlegałoby np. 30 proc. uzyskanego dochodu).

Wprowadzenie tego typu zwolnienia do ustawy o CIT dla branży filmowej wymagałoby zatem zdefiniowania podmiotów korzystających z tego zwolnienia. Wydaje się, że takim zwolnieniem należałoby objąć producentów i koproducentów filmowych.

W tym celu konieczne jest stworzenie przez ustawodawcę nowej definicji producenta i koproducenta filmowego lub odesłanie do definicji zawartych w ustawie o kinematografii.

Producentem filmowym określa się osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 331 § 1 kodeksu cywilnego, która podejmuje inicjatywę, faktycznie organizuje, prowadzi i ponosi odpowiedzialność za kreatywny, organizacyjny i finansowy proces produkcji filmu. Natomiast koproducentem filmowym jest podmiot, który wspólnie z producentem organizuje, prowadzi i ponosi odpowiedzialność za produkcję filmu lub który współfinansuje produkcję filmu oraz nabywa współudział w autorskich prawach majątkowych.

4.1.4 Zwolnienie ze względu na przeznaczenie dochodu/przychodu

Charakteryzuje się zwolnieniem z opodatkowania dochodu/przychodu z uwagi na ich przeznaczenie na określoną działalność.

Przykład: art. 17 ust. 1 pkt 4l ustawy o CIT

Wolne od podatku są dochody przekazane na rzecz Polskiego Komitetu Olimpijskiego oraz Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego w części przeznaczonych na przygotowanie, wyposażenie i uczestnictwo krajowej reprezentacji w igrzyskach olimpijskich i paraolimpijskich.

Dochód, który zostaje przekazany na określony w ustawie cel, jest zwolniony z opodatkowania. Nie ma tutaj znaczenia, z jakiego rodzaju działalności dany dochód jest osiągany. Zwolnienie tego typu ma bardzo uniwersalny charakter i dotyczy każdego podmiotu, który swój dochód przeznaczy na określony cel.

Nie ma przeszkód, aby zwolnienie ze względu na przeznaczenie dochodu było ograniczone procentowo w stosunku do osiągniętego dochodu.

Zastosowanie przedmiotowego zwolnienia dla branży filmowej wymagałoby precyzyjnego określenia celu, którego finansowanie uprawniałoby do korzystania ze zwolnienia podatkowego. Mogłoby to polegać na wprowadzeniu zwolnienia dochodu przekazanego na produkcję filmową, ewentualnie z zastosowaniem procentowego ograniczenia.

Tego typu zachęta podatkowa mogłaby spowodować większe wsparcie finansowe produkcji filmowej ze strony szerszej grupy podmiotów. Podmioty zainteresowane powstaniem określonej produkcji filmowej mogłyby wesprzeć finansowo określone projekty i przekazać na ten cel środki, pomniejszając jednocześnie swoje zobowiązanie podatkowe. Aby uniknąć wątpliwości co do możliwości korzystania z przedmiotowego zwolnienia, powinno się wprowadzić do ustawy obowiązek prowadzenia dokumentacji potwierdzającej przeznaczenie osiągniętych dochodów na cele produkcji filmowej.

4.1.5 Zwolnienie ze względu na przeznaczenie dochodu/przychodu przez określony podmiot

Charakteryzuje się zwolnieniem z opodatkowania dochodu/przychodu z uwagi na ich przeznaczenie przez ten podmiot na określoną działalność.

Przykład: art. 17 ust. 1 pkt 26 ustawy o CIT

Wolne od podatku są dochody podmiotów zarządzających portami lub przystaniami morskimi w części przeznaczonych na budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury portowej oraz

na realizację zadań określonych w art. 7 ust. 1 pkt 2 i 4 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich (Dz.U. z 1997 r. Nr 9, poz. 44).

To najczęściej występujące zwolnienie przedmiotowe w ustawie o CIT. Stosowane jest, gdy określony podmiot przeznaczy swój dochód na wskazany w ustawie cel. To zwolnienie ma bardzo stymulujący charakter. Skłania do inwestowania przez określone w ustawie podmioty swoich dochodów w istotne z punktu widzenia państwa dziedziny gospodarki, tak jak w przykładzie w rozbudowę infrastruktury portowej przez podmioty zarządzające portami.

W kontekście branży filmowej tego typu zwolnienie mogłoby dotyczyć dochodów producentów i koproducentów przeznaczonych na realizowanie projektów filmowych.

Uzasadnienie wprowadzenia przedmiotowego zwolnienia można znaleźć w treści ustawy o kinematografii. Jeżeli w ustawie o kinematografii zawarto sformułowanie: *Państwo sprawuje mecenat nad działalnością w dziedzinie kinematografii, jako części kultury narodowej, polegający w szczególności na wspieraniu produkcji i promocji filmu, upowszechnianiu kultury filmowej oraz ochronie dziedzictwa kulturowego w dziedzinie filmu*, to wynika z tego, że kinematografia z punktu widzenia interesu państwa stanowi istotną gałąź gospodarki, ważny element kultury narodowej, natomiast państwo sprawuje nad nią mecenat.

Nie ma zatem przeszkód, aby państwo polskie jako mecenas sztuki filmowej wprowadziło zwolnienie dla spółek zaangażowanych w produkcję filmową, które następnie będą inwestować swoje dochody z tej produkcji w produkcję kolejnych filmów.

Z jednej strony państwo polskie rezygnuje z części dochodów podatkowych, natomiast z drugiej – dzięki wprowadzeniu zachęty podatkowej przyczynia się do jeszcze większego zaangażowania finansowego w produkcję filmową przez podmioty prywatne.

W Polsce obowiązuje już bardzo podobne zwolnienie podatkowe. W art. 17 ust. 1 pkt 4 ustawy o CIT zwolniono bowiem dochody podatników, których celem statutowym jest działalność naukowa, naukowo-techniczna, oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów, **kulturalna**, w zakresie kultury fizycznej i sportu, ochrony środowiska, wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrzenia wsi w wodę, dobroczynności, ochrony zdrowia i pomocy społecznej, rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów oraz kultu religijnego – w części przeznaczanej na te cele.

Ze zwolnienia nie mogą jednak korzystać spółki prawa handlowego, co wynika z faktu, że zwolnienie obejmuje wiele różnych obszarów życia społecznego i zwolnienie ich w tak szerokim zakresie przyniosłoby duże uszczuplenie w dochodach państwa.

Ewentualne zwolnienie dla branży filmowej miałoby jednak dużo węższy zakres i nie powinno spowodować tak znaczącego uszczerbku po stronie przychodów państwa.

Z uwagi na podmiotowo-celowy charakter tego zwolnienia należałoby bardzo precyzyjnie zdefiniować pojęcia „producent”, „koproducent”, „produkcja filmowa”. W tym celu ustawodawca może albo zdefiniować te pojęcia w ustawie, albo zastosować odesłanie do ustawy o kinematografii. Podobnie jak przy poprzednim zwolnieniu do celów dowodowych powinno się wprowadzić do ustawy obowiązek prowadzenia dokumentacji potwierdzającej przeznaczenie osiągniętych dochodów na cele produkcji filmowej.

4.2 Ulgi podatkowe

Ulgi podatkowe w podatku dochodowym mają mniejszy zakres niż powołane wyżej zwolnienia podatkowe.

Generalnie ulgi podatkowe w podatku CIT możemy podzielić na:

- zastosowanie odliczenia od podstawy opodatkowania;
- zastosowanie odliczenia od kwoty obliczonego podatku;
- zastosowanie obniżonej stawki podatkowej.

4.2.1 Zastosowanie odliczenia od podstawy opodatkowania/darowizna

Zgodnie z ustawą o CIT podstawę opodatkowania stanowi dochód ustalony jako różnica pomiędzy przychodami podatkowymi a kosztami uzyskania przychodów po uwzględnieniu odliczeń. Podatek CIT oblicza się natomiast jako iloczyn podstawy opodatkowania i stawki podatku.

Przychody podatkowe – koszty podatkowe = dochód.

Dochód – odliczenia = podstawa opodatkowania.

Ustawa o CIT przewiduje możliwość pomniejszenia dochodu w kilku sytuacjach.

Przykład: art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o CIT

Podstawę opodatkowania stanowi dochód po odliczeniu darowizn przekazanych na cele określone w art. 4 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organizacjom, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 tej ustawy, lub równoważnym organizacjom, określonym w przepisach regulujących działalność pożytku publicznego, obowiązujących w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej lub innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego, prowadzącym działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych, realizującym te cele – łącznie do wysokości nieprzekraczającej 10 proc. dochodu.

Co do zasady w tego typu ulgach podatkowych ustawodawca wprowadza ograniczenie procentowe kwoty możliwej do odliczenia od podstawy opodatkowania. W powyższym przykładzie górną granicę odliczenia stanowi 10 proc. uzyskanego dochodu.

Powołana ulga podatkowa jest bardzo zbliżona do opisanego wyżej zwolnienia podatkowego ze względu na przeznaczenie dochodu/przychodu.

W ustawie o CIT istnieje możliwość wprowadzenia podobnej ulgi podatkowej polegającej na możliwości obniżenia podstawy opodatkowania o kwotę darowizny na produkcję filmową.

Ulga podatkowa pełniłaby funkcję zachęty podatkowej dla nieokreślonej grupy podmiotów, które przez wsparcie produkcji filmowej mogłyby skutecznie obniżyć swoje zobowiązanie podatkowe w podatku CIT.

Co więcej, również indywidualni darczyńcy (osoby fizyczne) chcący przekazać darowiznę na produkcję filmową mogliby skorzystać z omawianego mechanizmu i odliczyć kwotę przekazanej darowizny od dochodu, jeżeli analogiczne rozwiązanie zostałoby wprowadzone do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W takiej sytuacji z jednej strony skarb państwa rezygnuje z części przychodów podatkowych, z drugiej jednak – stwarza możliwość wsparcia finansowego przez podatników zainteresowanych

powstaniem konkretnej produkcji filmowej. **W sytuacji wprowadzenia tego typu ulgi podatkowej producenci filmowi mogliby zabiegać o wsparcie finansowe od prywatnych osób oraz firm, wskazując na zachętę w postaci ulgi podatkowej.**

Podobna ulga funkcjonuje na Węgrzech, co zostało szczegółowo opisane w załączniku nr 1 niniejszego raportu.

Możliwość wprowadzenia i zastosowania ulgi – warunki formalne

Wprowadzenie przedmiotowej ulgi podatkowej musi się odbyć zgodnie z art. 217 konstytucji poprzez zmianę ustawy, w tym przypadku w drodze nowelizacji ustawy o CIT i ustawy o kinematografii.

Nakłada to na ustawodawcę obowiązek precyzyjnego zdefiniowania kryteriów, na podstawie których dana produkcja audiowizualna mogłaby zostać zakwalifikowana do objęcia ulgą. W naszej ocenie tego rodzaju wsparciem powinny być objęte produkcje zapewniające bezpośrednie inwestycje finansowe na terenie Polski.

W zaproponowanym modelu zasadniczo występowałyby trzy podmioty: producent filmowy, inwestor (podatnik korzystający bezpośrednio z ulgi podatkowej) oraz instytucja certyfikująca, w tym wypadku PISF, który ze względu na zasoby kadrowe, doświadczenie i przygotowanie merytoryczne jest naturalnym podmiotem do tego celu.

Na potrzeby wprowadzenia ulgi PISF ogłaszałby nabór w nowo otwartym programie operacyjnym, w ramach którego Instytut przyjmowałby wnioski o zakwalifikowanie danej produkcji audiowizualnej do objęcia jej określoną kategorią skutkującą możliwością zastosowania ulgi podatkowej na podstawie ustawy o CIT.

Wniosek musiałby zawierać np. scenariusz filmowy, obsadę, harmonogram i kosztorys z wyszczególnieniem wydatków na terenie Polski. PISF dokonywałby analizy wniosku pod kątem kosztów kwalifikowanych oraz decydował, czy projekt spełnia przesłanki do objęcia przedmiotową kategorią, i wydawał certyfikat/zaświadczenie potwierdzające, że dana produkcja audiowizualna kwalifikuje się do objęcia jej kategorią projektów uprawniających na podstawie ustawy o CIT do ulgi podatkowej. Od nieprzyznania przez PISF certyfikatu producent miałby możliwość odwołania do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Uzyskany przez producenta filmowego certyfikat (zaświadczenie) uprawniałby potencjalnych inwestorów (podmioty gotowe wesprzeć finansowo konkretny projekt filmowy) do skorzystania z przedmiotowej ulgi podatkowej. W praktyce podmiot przekazujący środki finansowe na konkretny projekt, byłby uprawniony do obniżenia podstawy opodatkowania w podatku dochodowym z uwagi na wsparcie danej produkcji audiowizualnej.

Mając na uwadze przejrzystość przyznawanej pomocy, PISF powinien prowadzić ogólnodostępny rejestr zawierający listę produkcji zakwalifikowanych do objęcia wspomnianą ulgą podatkową. Z drugiej strony rejestr stanowiłby dla inwestorów gwarancję, że zastosowanie ulgi podatkowej jest uzasadnione i nie będzie kwestionowane przez organy podatkowe w toku ewentualnych kontroli podatkowych. W przypadku kwestionowania przez organy zasadności stosowania ulgi do wszelkich sporów w tym zakresie zastosowanie znajdą przepisy ordynacji podatkowej.

4.2.2 Zastosowanie odliczenia od kwoty obliczonego podatku

Obecna ustawa o CIT nie przewiduje odliczeń od kwoty obliczonego podatku dochodowego od osób prawnych.

Sporadycznie minister finansów daje za pomocą aktów niższego rzędu – rozporządzeń – określonym podatnikom prawo do pomniejszenia kwoty samego podatku.

Dla przykładu można wskazać rozporządzenie ministra finansów z 26 marca 2014 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów podatników podatku dochodowego od osób prawnych. Na mocy tego rozporządzenia zaniechano m.in. poboru podatku dochodowego od osób prawnych od dochodów uzyskanych przez banki ze ściśle określonych w rozporządzeniu źródeł.

Ponadto obecnie wiele podmiotów prowadzących działalność gospodarczą korzysta z ulg podatkowych udzielonych na podstawie ustaw, które już nie obowiązują. Jako przykład można wskazać ustawę z 14 czerwca 1991 r. o spółkach z udziałem zagranicznym. Określała ona warunki uczestniczenia przez podmioty zagraniczne w dochodach z prowadzenia przedsiębiorstw na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na jej podstawie minister finansów zwalniał spółki z udziałem zagranicznym od podatku dochodowego po spełnieniu określonych kryteriów, np. poniesienia określonych nakładów inwestycyjnych na polską gospodarkę. Zgodnie z przepisem przejściowym art. 40 ust. 2 pkt 5 ustawy o CIT wiele z tych podmiotów wciąż korzysta z przedmiotowej ulgi podatkowej, skutecznie obniżając swoje zobowiązania podatkowe.

W praktyce polega to na tym, że po obliczeniu kwoty podatku do zapłaty pomniejsza się go o określone w przepisach odliczenie. Dopiero tak obniżona kwota podatku podlega wpłacie na konto urzędu skarbowego.

4.2.3 Zastosowanie obniżonej stawki podatkowej

Obecnie ustawa o CIT przewiduje co do zasady jedną stawkę podatkową w wysokości 19 proc. podstawy opodatkowania.

4.3 *Propozycje zmian regulacji VAT dla branży filmowej*

Analizując możliwe rozwiązania w podatku VAT, których wprowadzenie do polskiego systemu prawa miałyby na celu poprawę sytuacji podmiotów z branży audiowizualnej, należy mieć na uwadze wysoki poziom zharmonizowania wspólnego systemu podatku od towarów i usług, którego zasady wynikają bezpośrednio z dyrektyw UE.

Z tego względu możliwość modyfikacji stosowanych rozwiązań jest mocno ograniczona. Dlatego też w tym raporcie nie proponujemy rozwiązań, których wprowadzenie ze względu na przepisy wspólnotowe, a w szczególności dyrektywę nr 2006/112/WE, nie byłoby możliwe lub stałoby w sprzeczności prawem wspólnotowym. Koncentrujemy się na rozwiązaniach możliwych do wprowadzenia, które mogłyby zwiększyć konkurencyjności Polski jako kraju, w którym można zlokalizować produkcję filmową.

4.3.1 Usprawnienie obsługi podatników działających w branży filmowej

Wartą rozważenia propozycją jest stworzenie w strukturze organów podatkowych jednostki/działu oddelegowanego do obsługi podatników zajmujących się działalnością audiowizualną.

Ze względu na pozytywne efekty wprowadzenia do systemu prawnego instytucji „jednego okienka” ułatwiającego przedsiębiorcom rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej zasadne wydaje się zastosowanie podobnego mechanizmu do obsługi podatników prowadzących działalność w branży audiowizualnej.

Taki mechanizm, biorąc pod uwagę skomplikowanie przepisów podatkowych i niepewność co do ich interpretacji i stosowania, mógłby zmniejszyć obawy, zwłaszcza inwestorów zagranicznych, przed podjęciem działalności w Polsce. Funkcjonowanie zespołu/działu w jednym urzędzie skarbowym, odpowiedzialnego za obsługę tego typu podatników, dałoby pewność co do miejsca, w którym należałoby szukać odpowiedzi na podstawowe pytania dotyczące prowadzenia takiej działalności w Polsce.

Świadomość działania w strukturze organów podatkowych jednego zespołu złożonego z wyspecjalizowanych w tej materii urzędników stanowiłaby pozytywną okoliczność przy ocenie konkurencyjności Polski jako kraju, gdzie można by zlokalizować inwestycję audiowizualną. Dodatkowo taki mechanizm (właściwie zorganizowany) powinien przyczynić się do usprawnienia i skrócenia czasu postępowań podatkowych prowadzonych w stosunku do przedstawicieli branży, co stanowiłoby dodatkowy impuls do podejmowania działalności w naszym kraju.

4.3.2 Stosowanie zasady wzajemności

Procedura odzyskiwania podatku VAT przez podmioty z państw trzecich, co zostało szczegółowo omówione w rozdziale 3 tego raportu, jest skomplikowana i czasochłonna.

Dla branży filmowej szczególne znaczenie ma zainteresowanie Polską jako krajem przyjaznym i wspierającym produkcje filmowe producentów z krajów spoza UE (szczególnie ze Stanów Zjednoczonych i Indii). A to właśnie ich najbardziej dotyka problem braku możliwości odzyskania podatku VAT lub zmagania się z biurokratycznymi barierami.

Dlatego należałoby wprowadzić w formie powszechnie obowiązującego aktu normatywnego **corocznie aktualizowanej listy państw spełniających zasadę wzajemności**. Lista taka zdecydowanie przyspieszyłaby proces zwrotu podatku podmiotom z państw trzecich.

Wyeliminowałaby konieczność każdorazowego weryfikowania przez organy podatkowe spełnienia przez określone państwo zasady wzajemności.

Wprowadzenie takiego rozwiązania postulowane jest także przez sądy administracyjne, które dostrzegają problem i widzą konieczność zmiany obowiązującego systemu⁵².

Alternatywnym rozwiązaniem jest rozważenie **usunięcia klauzuli wzajemności** z polskiego systemu regulującego opodatkowanie podatkiem od towarów i usług.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 dyrektywy Rady 86/560/EWG państwa członkowskie Unii Europejskiej mogą uzależnić zwrot podatku VAT dla podatników spoza Unii Europejskiej od wprowadzenia przez państwa trzecie „podobnych korzyści związanych z podatkami obrotowymi” (tzw. klauzula wzajemności).

Stosowanie klauzuli wzajemności jest więc dobrowolne i leży w kompetencji poszczególnych państw Unii Europejskiej. Zatem państwo polskie powinno rozważyć usunięcie klauzuli wzajemności w celu umożliwienia odzyskiwania podatku VAT dla podatników z państw trzecich,

⁵² Por. przykładowo wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 6 grudnia 2011 r. sygn. akt I FSK 250/11.

w których nie występuje podatek od wartości dodanej (np. Stany Zjednoczone) i które to państwa z oczywistych powodów nie mogą spełnić kryterium wzajemności.

Wiele państw Unii Europejskiej nie zdecydowało się na wprowadzenie klauzuli wzajemności, np. Wielka Brytania czy Węgry.

Polska, respektując postanowienia dyrektywy Rady 86/560/EWG, mogłaby w ślad za tymi krajami zrezygnować ze stosowania tej zasady.

4.3.3 Opodatkowanie umów koprodukcyjnych

W naszej ocenie wątpliwości interpretacyjne dotyczące opodatkowania czynności podejmowanych w ramach umów koprodukcyjnych powinny zostać wyjaśnione w trybie art. 14a ordynacji podatkowej.

Na podstawie tego przepisu minister finansów jest uprawniony do wydawania interpretacji ogólnych prawa podatkowego w celu zapewnienia jednolitego stosowania przepisów prawa podatkowego przez organy podatkowe. Z naszego doświadczenia wynika, że to narzędzie skuteczne, często używane oraz właściwe do zastosowania w przypadku wątpliwości interpretacyjnych związanych z opodatkowaniem czynności podejmowanych w ramach umów koprodukcyjnych.

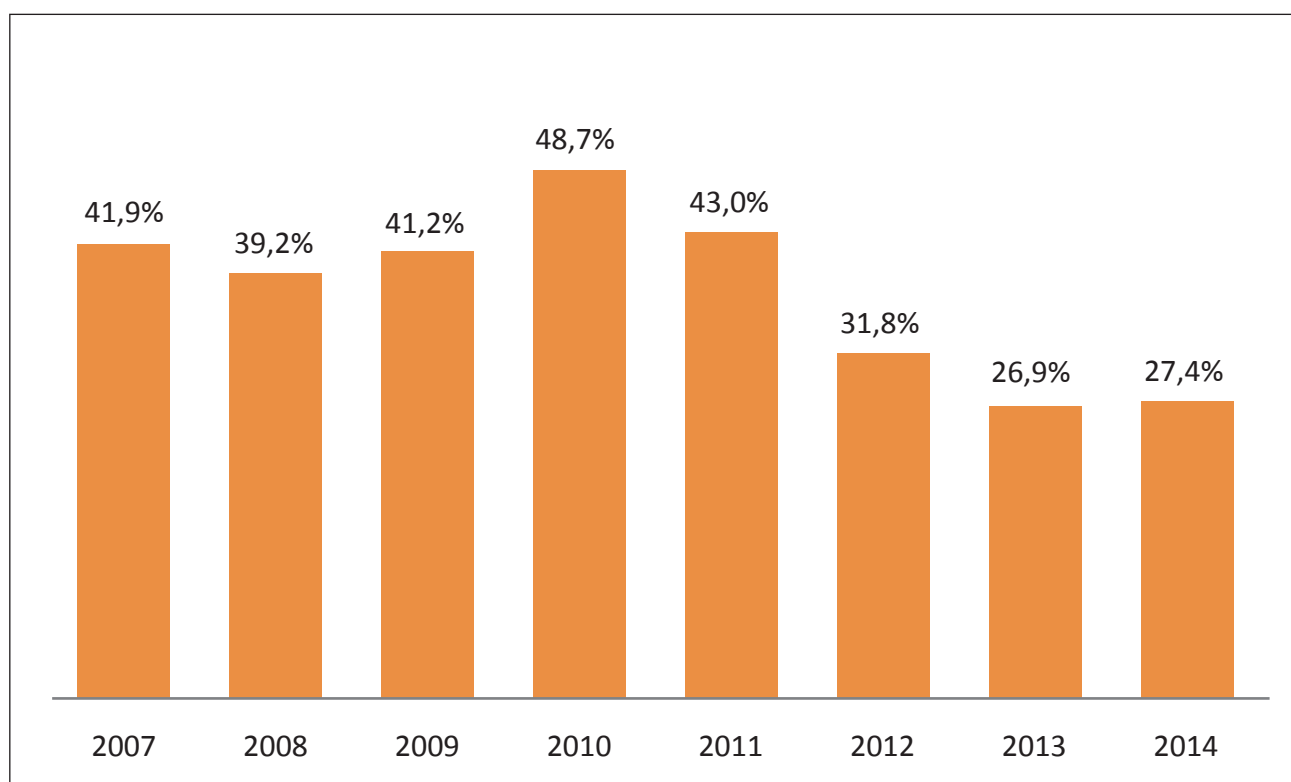
Minister finansów w interpretacji ogólnej powinien zająć stanowisko zbliżone do linii prezentowanej w orzecznictwie sądowo-administracyjnym w zakresie opodatkowania wspólnych przedsięwzięć (konsorcja) na gruncie podatku od towarów i usług. Zgodnie z orzecznictwem rozliczenia w ramach wspólnych przedsięwzięć nie podlegają opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług (przykładowo wyrok NSA z 12 czerwca 2013 r. sygn. I FSK 1128/12).

5. Szacunki wpływu dodatkowego wsparcia na rozwój produkcji filmowej w Polsce

5.1 Obecny poziom produkcji filmowej w Polsce – punkt startu

Według dostępnych informacji mimo braku ulg podatkowych dla producentów filmowych rynek do tej pory się rozwijał. Podczas gdy w 2007 r. łączny budżet dofinansowanych przez PISF filmów polskich wynosił nieco ponad 114 mln zł, w 2014 r. był on już bliski 250 mln zł. Do rozwoju branży filmowej w Polsce przyczyniał się rosnący wkład PISF w jej bezpośrednie finansowanie. W latach 2007–2011 przeciętny wkład PISF w produkcję filmu przekraczał 40 proc., w rekordowym 2010 r. sięgał 49 proc. Dane z lat 2012–2014 pokazują spadek tego udziału – nie są one jednak porównywalne z danymi z lat wcześniejszych (zob. wykres 3).

Wykres 3. Procentowy udział PISF w całkowitym budżecie filmów objętych wsparciem*

Źródło: A. Wróblewska (2013); dane PISF z lat 2012–2014

* Dane z opracowania A. Wróblewskiej oraz dane PISF nie są do końca porównywalne. Te pierwsze bazują na rzeczywistych budżetach filmów *ex post*, te drugie na budżetach planowanych.

Tak istotne uzależnienie rodzimej produkcji filmowej od państwowego mecenatu z jednej strony świadczy o jego istotnej roli w rozwoju branży, z drugiej oznacza jednak słabość polegającą na ograniczonym zasobie innych źródeł finansowania. Problem jest ściśle związany z opisanym wcześniej zjawiskiem silnego powiązania liczby filmów produkowanych w Polsce z liczbą osób odwiedzających polskie kina.

Jedynym sposobem, by z jednej strony ograniczyć rolę państwowego mecenatu w budżetach kręconych w kraju filmów, a z drugiej pozwolić polskim producentom filmowym korzystać

z rozwoju globalnego rynku filmowego, jest wprowadzenie w Polsce zachęt wyrównujących pozycję konkurencyjną naszych producentów wobec ich odpowiedników, szczególnie w takich krajach jak Czechy i Węgry.

We wcześniejszych rozdziałach tego raportu przedstawiamy szczegółową analizę form wsparcia produkcji filmowej opartych na systemie podatkowym w wybranych krajach europejskich i pozaeuropejskich. Większość z nich zapewnia producentom oszczędności od 20 do 25 proc. kosztów produkcji realizowanej w kraju udzielającym pomocy. System projektowany w Polsce, niezależnie od wybranej formy prawnej, powinien więc zapewniać pomoc w porównywalnym wymiarze.

Jak pokazują opisane powyżej doświadczenia innych krajów, takie wsparcie zaowocuje zwiększonym napływem na nasz rynek zagranicznych inwestorów filmowych. Biorąc pod uwagę podobne uwarunkowania kosztowe oraz bliskość geograficzną i kulturową, napływ ten mógłby skutkować podobnymi relacjami liczby produkowanych filmów do wielkości rynku filmowego, jaki obserwujemy w Czechach czy na Węgrzech. **Oznaczałoby to możliwość nawet dwuipół- lub trzykrotnego wzrostu produkcji filmowej w Polsce.** Nasz kraj wprowadziłby jednak podobne zachęty z poważnym opóźnieniem, co stawia Polskę w niekorzystnej pozycji konkurencyjnej. Trzeba też pamiętać o istotnych barierach, z powodu których prawdopodobny napływ zagranicznych producentów na polski rynek mógłby być ograniczony. Jednocześnie polski rynek filmowy ma także pewne przewagi, które będą neutralizować negatywny wpływ tych barier.

Poniżej opisujemy cechy polskiego rynku produkcji filmowej, które mogą mieć wpływ na skalę napływu nowych produkcji filmowych do Polski. Określamy także, czy i dlaczego dany czynnik może mieć oddziaływanie negatywne lub pozytywne.

5.2 Szacunek wzrostu produkcji filmowej w Polsce po wprowadzeniu dodatkowego wsparcia

Jak pokazaliśmy w rozdziale 5.1, w scenariuszu optymistycznym wprowadzenie ulg podatkowych w skali porównywalnej do innych krajów UE, w tym do krajów naszego regionu, mogłoby zaowocować nawet dwuipół- lub trzykrotnym wzrostem produkcji filmowej w Polsce. Z drugiej strony na polskim rynku istnieje wiele pozafinansowych barier, które mogą mieć negatywny wpływ na napływ nowej produkcji filmowej.

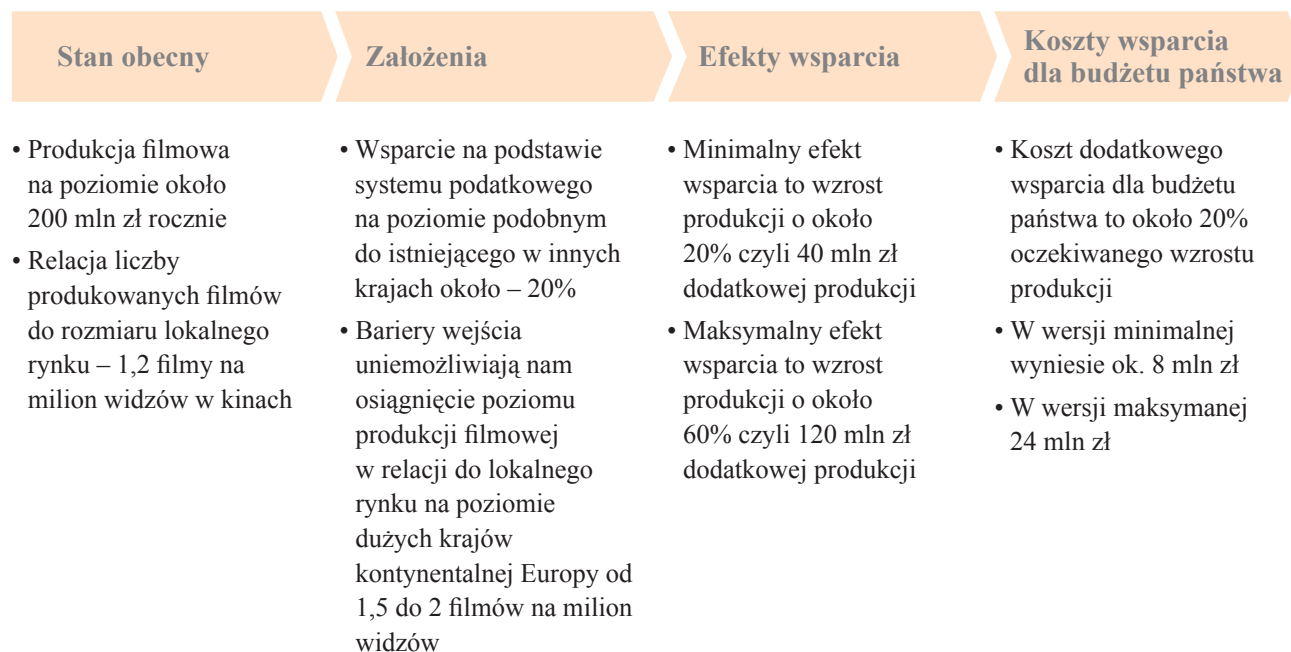
Ponadto, choć istniejące opracowania dotyczące rynków europejskich wyraźnie wskazują na pozytywny wpływ stosowanych rozwiązań na realizowaną produkcję filmową, to skala tego wpływu jest bardzo trudna do oszacowania.

Skala dodatkowej produkcji filmowej będzie więc mniejsza niż optymistyczny scenariusz dwuipół- czy trzykrotnego wzrostu. Z racji na dużą skalę niepewności, szacowany wpływ powinien się zamykać w szerokim przedziale wartości.

Na podstawie dostępnych informacji można szacować, **iż docelowo na skutek wprowadzonych zmian łączny budżet kręconych w Polsce filmów wzrośnie minimalnie do około 240 mln zł rocznie, a maksymalnie do około 320 mln zł (wzrost o 20 do 60 proc. rocznie).** Oznaczałoby to wzrost wartości produkowanych w kraju filmów od 40 mln do 120 mln zł w porównaniu z obecnym poziomem produkcji około 200 mln zł rocznie.

Zakładając, że budżet państwa poniesie koszty oszczędności osiągniętych przez producentów w wyniku wsparcia i że podobnie jak w innych krajach wyniosą one około 20 proc. dodatkowego napływu produkcji, szacujemy, iż koszty tego rodzaju rozwiązań wyniosą od 8 mln do 24 mln zł. Schemat 3 przedstawia logikę kryjącą się za tą kalkulacją:

Schemat 3

Źródło: Opracowanie własne PwC

6. Ocena wpływu regulacji na gospodarkę

W celu obliczenia efektów gospodarczych zwiększenia produkcji filmowej w Polsce na skutek wprowadzenia proponowanego systemu wsparcia wykorzystano tzw. model *input-output* (model Leontiefa). Logika jego działania opisana jest szczegółowo w załączniku nr 5 do raportu. Poniżej przedstawiono ją w ujęciu schematycznym.

Schemat 4

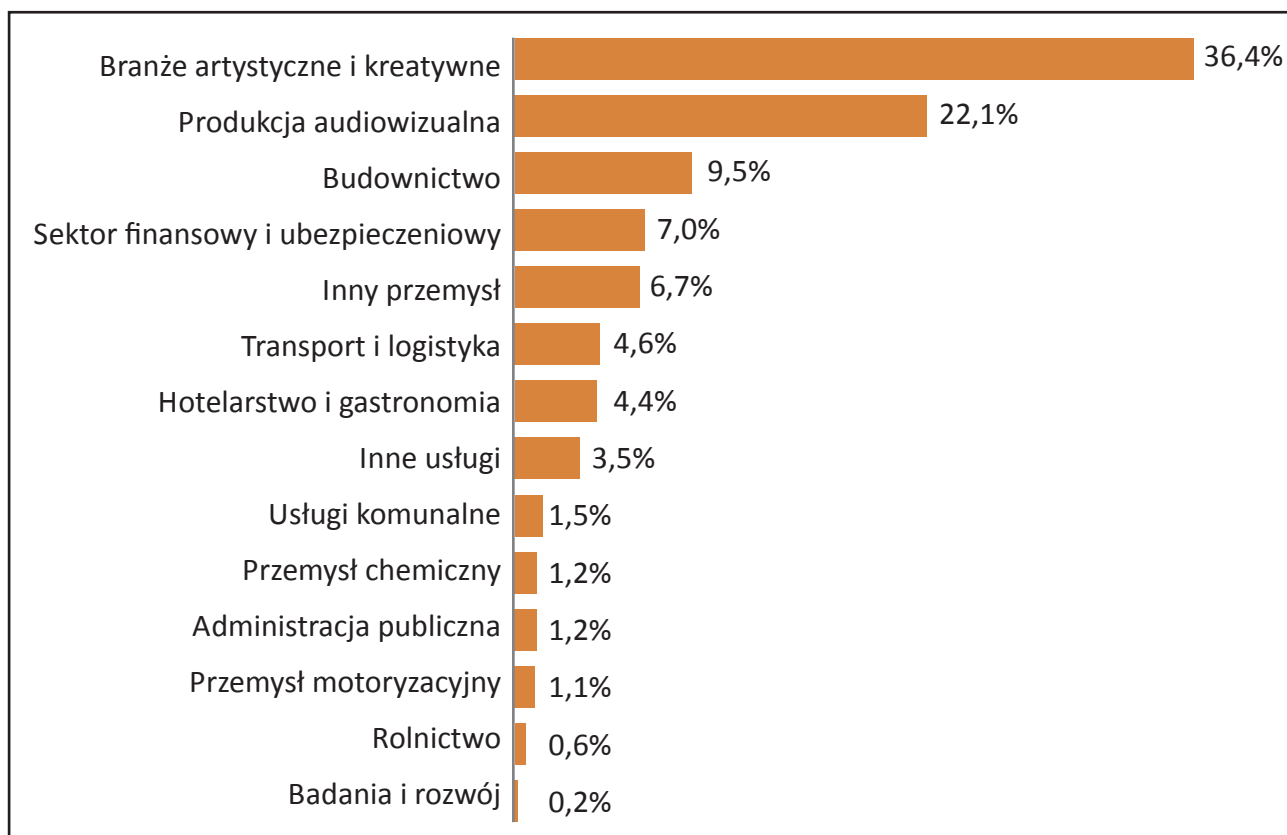
Źródło: Opracowanie własne PwC

6.1 Przeciętna struktura zakupów w filmie

W celu precyzyjnego oszacowania skutków zwiększenia produkcji filmowej o daną wartość dokonano dezagregacji (podziału) budżetu filmowego na kategorie produktów i usług odpowiadających kategoriom stosowanym w statystyce publicznej, a więc także w tablicy *input-output*.

Budżet podzielono na 19 kategorii. W 14 z nich w procesie produkcji filmu dokonywane są bezpośrednie zakupy. Pozostałych pięć kategorii zostało wyodrębnionych albo z racji istotnego udziału w łańcuchu dostaw produkcji filmowej, albo z powodu znaczącego udziału w całej polskiej gospodarce. Szacowany udział procentowy poszczególnych kategorii produktów i usług w budżecie filmowym przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Szacowany udział poszczególnych branż* w budżecie produkcji filmowej

Źródło: Szacunki PwC na podstawie budżetów szczegółowych trzech polskich filmów fabularnych

*Branże ujęte w późniejszej analizie, w których branża filmowa nie ponosi bezpośrednich wydatków: górnictwo, handel, przemysł elektroniczny, przemysł metalowy, przetwórstwo rolne

Największy udział w budżecie produkcji filmowej mają dwie branże ściśle związane z procesem artystycznym i produkcyjnym – w sumie do tych branż trafia prawie 60 proc. kosztów produkcji filmowej. Poza tym istotny jest udział budownictwa, a także branż związanych z usługami dla biznesu, a w szczególności finansów i bankowości.

Do tego podziału branżowego zagregowano także dostępną w GUS tablicę *input-output*. Do analizy wykorzystano opublikowaną w lipcu 2014 tablicę input-output zawierającą dane z 2010 r.

6.2 Szacunek wpływu

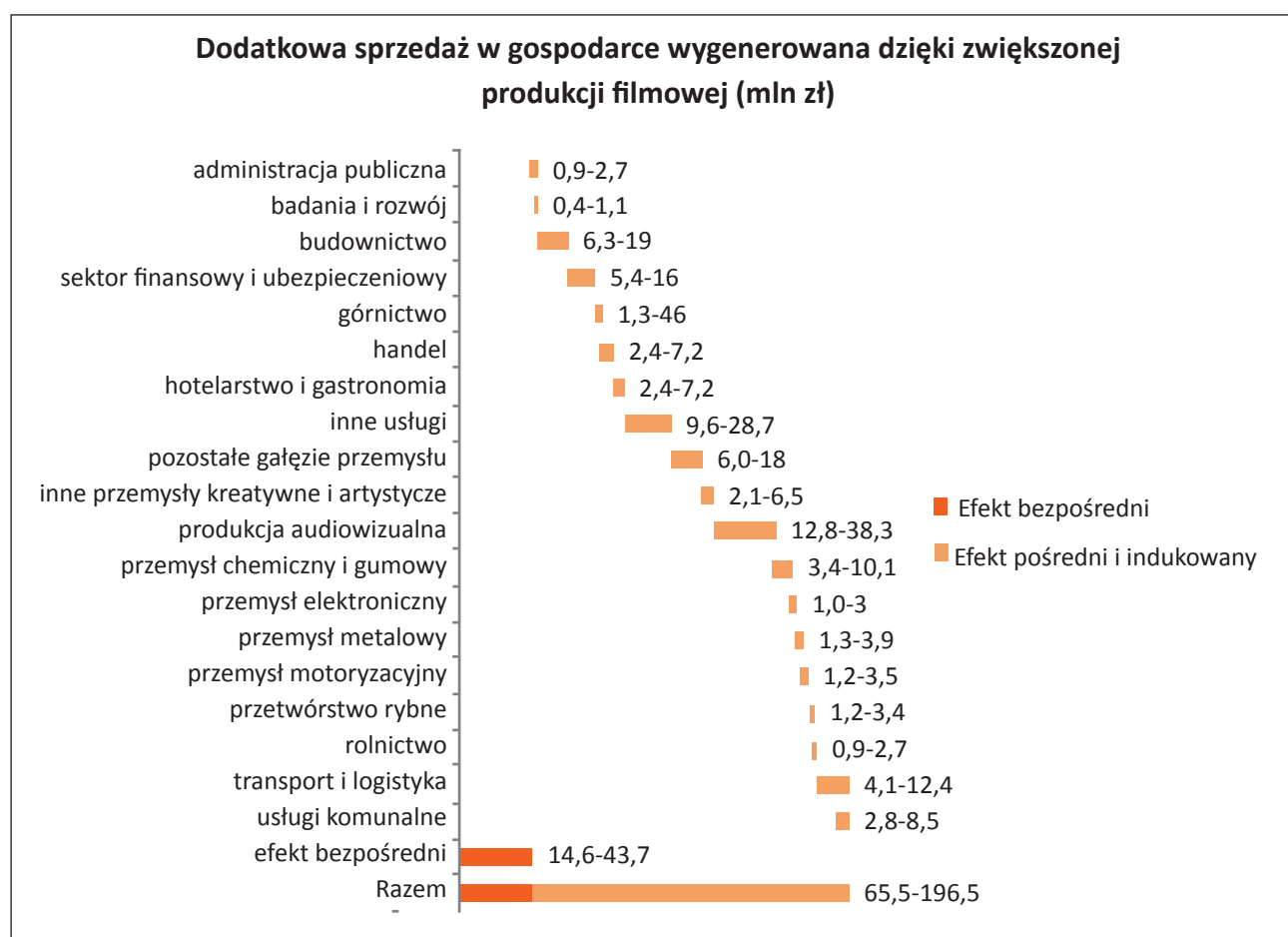
Skala wpływu zwiększenia produkcji filmowej na gospodarkę jest ściśle uzależniona od tego, jak duże będzie to zwiększenie. Najprawdopodobniej zmieści się ono w przedziale od 20 do 60 proc. obecnej produkcji wynoszącej 200 mln zł rocznie, czyli od 40 mln (dalej: wersja minimalna) do 120 mln zł (wersja maksymalna).

Wykres 5 przedstawia schematycznie ujęty wpływ produkcji filmowej na sprzedaż poszczególnych branż polskiej gospodarki.

W sumie dodatkowa roczna sprzedaż w gospodarce wygenerowana dzięki napływowi produkcji filmowej do Polski może wynieść od 80 mln do ponad 240 mln zł. Będzie to równoznaczne z wykreowaniem dodatkowej wartości dodanej (PKB) od 35 mln do 105 mln zł.

Najwięcej zyskają przedstawiciele branży artystycznej i kreatywnej bezpośrednio zaangażowani w tworzenie filmów, którzy na napływie nowych produkcji do naszego kraju odniosą bezpośrednie korzyści dzięki napływowi zwiększonej liczby produkcji do naszego kraju. Według szacunków PwC sprzedaż ich usług wzrośnie w wersji minimalnej o 14,6 mln zł, a w wersji maksymalnej o 43 mln zł. Filmowcy oraz inni przedstawiciele branży kreatywnej i artystycznej zyskają także dodatkowo od 2,1 mln do 6,5 mln zł dzięki efektom pośrednim i indukowanym.

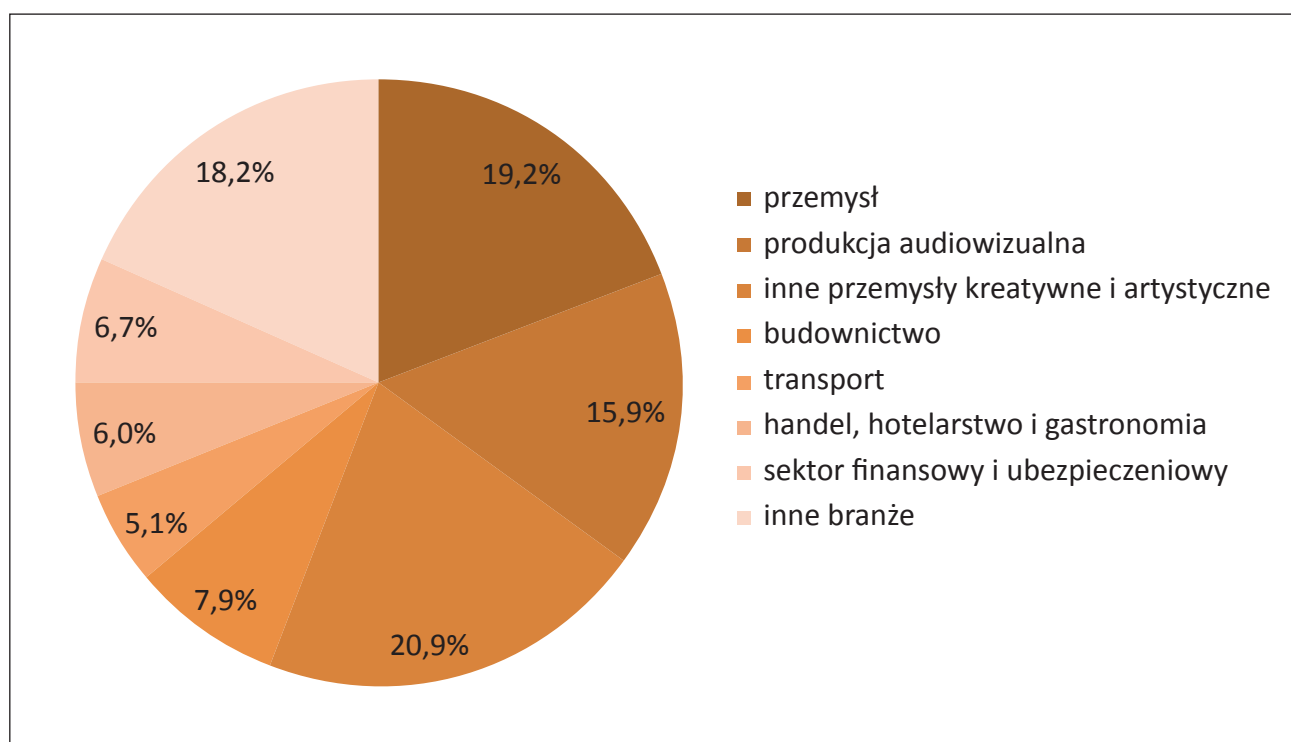
Wykres 5. Dodatkowa sprzedaż w gospodarce wygenerowana dzięki zwiększonej produkcji filmowej (mln zł)

Źródło: Szacunki

Stosunkowo duża część korzyści przypadnie także sektorowi produkcji audiowizualnej obejmującemu przede wszystkim techniczną część produkcji filmowej. Dodatkowa sprzedaż w tym segmencie wyniesie w wersji minimalnej 12,8 mln zł, a w wersji maksymalnej 38,3 mln zł. Procentowy podział dodatkowej sprzedaży między poszczególne branże przedstawia wykres 6. Istotne udziały we wzroście całkowitej sprzedaży w Polsce poza wymienionymi wcześniej miałyby też: przemysł (19 proc.), budownictwo (8 proc.), sektor finansowy i ubezpieczeniowy (7 proc.), handel, hotelarstwo i gastronomia (6 proc.) oraz transport (5 proc.).

Wykres 6. Podział procentowy przyrostu sprzedaży pomiędzy branże

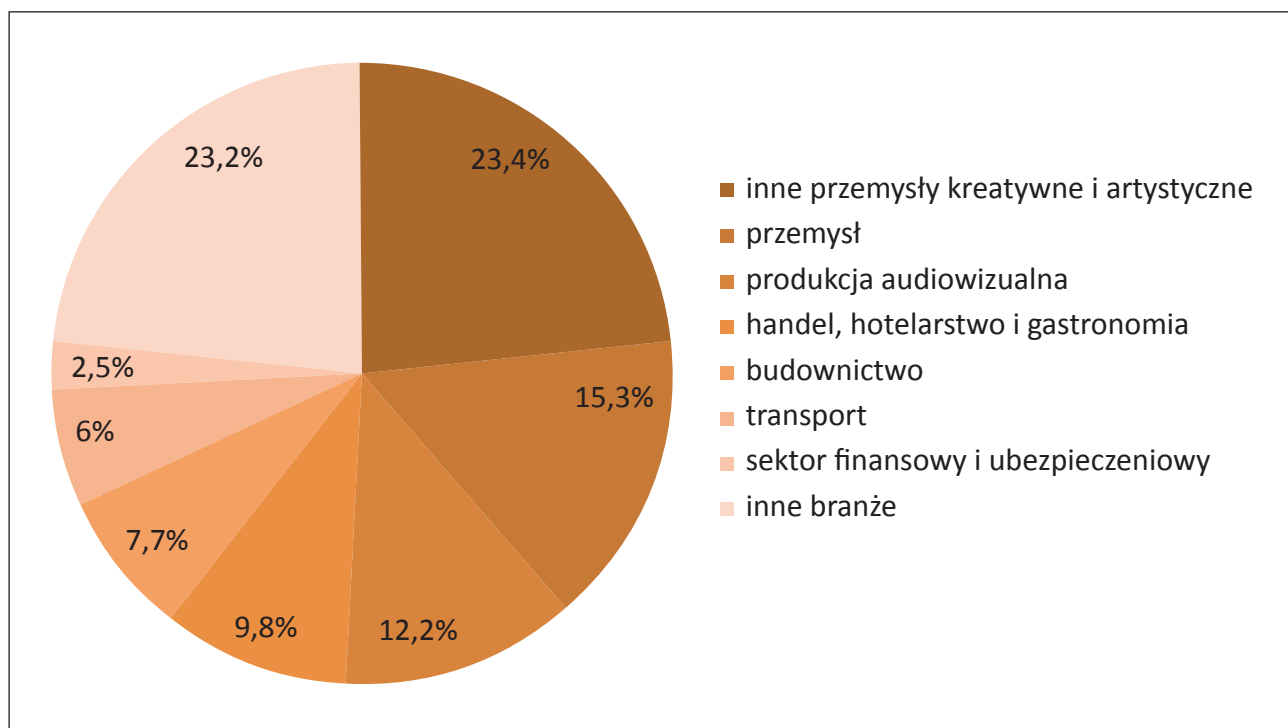

Źródło: Analiza PwC

Wzrost sprzedaży przełoży się także na przyrost zatrudnienia w poszczególnych branżach. W sumie w wyniku zwiększenia produkcji filmowej **liczba miejsc pracy w gospodarce narodowej zwiększy się w wersji minimalnej o 337 osób, a w wersji maksymalnej o 1010 osób.**

Podział zwiększonej liczby miejsc pracy na poszczególne branże będzie podobny do podziału wartości sprzedaży, choć będzie się nieco różnił z uwagi na specyficzne dla poszczególnych rodzajów działalności gospodarczej relacje pomiędzy produkcją sprzedaną i liczbą pracowników (zob. wykres 11). Dane zaprezentowane na wykresie 7 oznaczają, że w branżach artystycznych przybędzie od 80 do 235 miejsc pracy, w przemyśle – od 50 do 150 miejsc pracy, a w branży audiowizualnej – od 40 do 120 miejsc pracy.

Wykres 7. Podział procentowy przyrostu liczby miejsc pracy pomiędzy branże

Źródło: Analiza PwC

W ramach analiz oszacowaliśmy także dodatkowe przychody finansów publicznych wygenerowane dzięki zwiększonej skali sprzedaży w gospodarce. Założyliśmy, że będą one proporcjonalne do struktury dochodów finansów publicznych i średniego udziału poszczególnych kategorii w całkowitej wartości dodanej.

W sumie dochody finansów publicznych wygenerowane dzięki napływowi dodatkowej produkcji filmowej wyniosą w wersji minimalnej od 10 mln do 30 mln zł. W obu przypadkach to więcej, niż wynosi koszt proponowanych zwolnień podatkowych. Podział dodatkowych dochodów ze względu na ich źródło (rodzaj podatku lub składki) oraz ze względu na beneficjenta instytucjonalnego przedstawia tabela 4.

Najwięcej przychodów dla finansów publicznych wygenerowanych zostanie dzięki składkom na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (emerytalne i rentowe), które zwiększą się od 3,1 mln do 9,2 mln zł, oraz podatkowi od towarów i usług (VAT), z którego dochody zwiększą się od 2,8 mln do 8,5 mln zł.

Najwięcej dzięki napływowi dodatkowej produkcji filmowej zyska Skarb Państwa, którego dochody zwiększą się od 6 mln do 18 mln zł.

Tabela 2

<i>Podział ze względu na rodzaj dochodu (mln zł)</i>		<i>Podział ze względu na instytucje (mln zł)</i>	
Podatek dochodowy od osób prawnych	0,7–2,2	Skarb Państwa	6,0–18,0
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1,8–5,5	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	3,1–9,2
Podatek od towarów i usług	2,8–8,5	Gminy i miasta na prawach powiatu	0,8–2,5
Podatek akcyzowy	1,5–4,5	Powiaty	0,1–0,3
Inne podatki	0,2–0,5	Województwa	0,1–0,4
Składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	3,1–9,2		
SUMA:		10,1–30,3	

Źródło: Analiza PwC

7. *Inne skutki wprowadzenia zmian*

7.1 *Rozwój i dostęp do najnowszych technologii*

Każda produkcja filmowa staje przed problemem wyboru najlepszej technologii i techniki wykonania konkretnego ujęcia, dysponują jednak dostępem tylko do technologii już istniejącej. Wyłącznie produkcje o najwyższych budżetach, np. hollywoodzkie, mają możliwość inwestowania w rozwój nowych technologii, by móc je wykorzystać przy zaplanowanych ujęciach.

Termin *learning-by-doing* można odnieść także do polskiej produkcji filmowej. Według respondentów przygotowanie logistyczne i zbudowanie scenografii to sekcje produkcyjne, w których Polska najslabiej wypada na tle konkurencyjnych krajów. Nauka przez praktykę to jeden ze sposobów szybkiego przystosowania się do nowych warunków. Dzięki praktyce fachowcy mają możliwość uczenia się, jak pracować przy filmach wysokobudżetowych.

Polscy specjaliści, w tym operatorzy i animatorzy komputerowi, są pożądanymi przy najważniejszych produkcjach z racji osiągnięć, np. głównych nagród zdobytych na międzynarodowych festiwalach filmowych w ostatnich latach.

W wyniku promocji polskiej kinematografii i zwiększenia świadomości osiągnięć polskiej branży na świecie większe grono specjalistów może otrzymać oferty współpracy przy międzynarodowych projektach.

7.2 *Marketing Polski za granicą*

Dzięki ostatnim międzynarodowym sukcesom polskiego kina wizerunek Polski ulega zmianie. Pięć nominacji oscarowych dla polskich twórców, pierwszy Oscar w kategorii filmu nieanglojęzycznego oraz zdominowanie Europejskich Nagród Filmowych przez obsypany nagrodami w całym świecie film „Ida” Pawła Pawlikowskiego to nie tylko spektakularne wydarzenia, ale też szczególny moment zainteresowania światowych mediów polską kinematografią.

To naturalne zainteresowanie polskim filmem skutkuje też wzrostem liczby zagranicznych ofert współpracy dla rodzimych producentów. Stworzenie dodatkowych instrumentów, które to zainteresowanie utrzymają i jednocześnie pozwolą przyciągnąć inwestycje filmowe, jest obecnie tym bardziej zasadne i pilne. Skuteczna kampania promocyjna do Oscara oraz realizowane w Polsce międzynarodowe produkcje z USA, Indii, Japonii czy Francji są doświadczeniem, które będzie przynosić pozytywne skutki dla środowiska filmowego oraz wizerunku Polski. Jednak według danych oraz zgromadzonych informacji od respondentów same działania marketingowe nie odniosą rezultatu i krajowe zasoby będą nadal wykorzystywane tylko w niewielkim zakresie, dopóki prawo podatkowe nie zostanie dostosowane do oczekiwań producentów.

Dzięki konsekwentnej polityce wsparcia kultury – w tym narodowego sektora filmowego – wizerunek Francji od lat skutecznie kształtowany jest przez popularne komedie. Seriale TV i filmy kryminalne stały się w ostatnich latach znakiem rozpoznawczym i kołem zamachowym duńskiej kinematografii. Z kolei filmy rumuńskie zdobywają nagrody na prestiżowych festiwalach w Cannes i w Berlinie – dzięki temu ten kraj jest postrzegany jako miejsce rozkwitu

sztuki filmowej, co jest jednym z bardziej pozytywnych kontekstów wizerunku współczesnej Rumunii.

Polski przemysł audiowizualny, który dynamicznie rozwinął się przez dekadę istnienia Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej, ma dziś stabilne fundamenty. Krajowi producenci z powodzeniem mogą konkurować na rynkach zagranicznych, a polskie firmy sektora postprodukcji coraz częściej otrzymują zlecenia z zagranicy. Firmy te mają szansę stać się jednym z filarów budowy pozytywnego wizerunku Polski jako kraju przyjaznego inwestycjom, który dysponuje profesjonalnymi kadrami i odpowiednim doświadczeniem międzynarodowym. Tak jak dziś dzięki inwestycjom w kinematografię postrzegane są na świecie Nowa Zelandia, Irlandia czy Czechy. Otwarcie na duże produkcje międzynarodowe z ich światową dystrybucją daje nie tylko możliwość dalszego rozwoju sektora filmowego i zysków polskich firm, ale też znacznie zwiększa możliwości promocji polskich miast i walorów krajobrazowych. Dzieje się tak nawet wtedy, gdy dana lokalizacja „gra” inne miejsca – uczestniczące w produkcji gwiazdy przyciągają uwagę mediów i są istotnym narzędziem promocji miejsc, a hotele i restauracje notują większe zyski. Przykładowo niemiecka wyspa Uznam słynna jest z tego, że zagrała amerykańskie wybrzeże w filmie „Autor widmo”, a miasto Görlitz chwali się kręconym tam filmem „Grand Budapest Hotel”.

7.3 Rozwój turystyki filmowej

Doświadczenia międzynarodowe wskazują wyraźnie, że kino stało się ważnym narzędziem pozyskiwania trwałych korzyści ekonomicznych przez samorządy lokalne i wzmocnienia promocji regionów. Filmy mogą mieć bowiem wpływ nie tylko na krótkoterminowe decyzje dotyczące wyjazdów urlopowych, ale kreują także modę na miejsca, zwiększając ich wartość oraz świadomość ich istnienia.

Z najnowszych przykładów nawet film animowany „Kraina lodu” (Frozen) spowodował zwiększenie sprzedaży pokoi hotelowych w Norwegii o 37 proc. tylko w pierwszym kwartale 2014 r. Także wytwórnie filmowe i obiekty należące do koncernów filmowych w USA, we Francji, w Niemczech czy Wielkiej Brytanii same stały się atrakcjami turystycznymi, a ich zwiedzanie jest urozmaicane na wzór Disneylandu np. przez spotkania z osobami wcielającymi się w postacie z filmów.

Organizacja różnego rodzaju wycieczek związanych z filmami to także okazja do zwiększenia zatrudnienia w miejscach powiązanych z konkretnymi produkcjami filmowymi. Przykładem jest Wielka Brytania, gdzie turystyka filmowa doprowadziła do utworzenia łącznie blisko 183 tys. miejsc pracy. Oficjalna brytyjska organizacja turystyczna VisitBritain po sukcesie związanej z filmem „Skyfall” kampanii „Bond is GREAT Britain” rozpoczęła w listopadzie 2014 r. nastawioną na turystykę rodzinną roczną kampanię „Paddington is GREAT”.

Priorytetem działań w ramach turystyki filmowej jest stworzenie atrakcji dla gości zagranicznych, gdyż jest to większy i bardziej perspektywiczny rynek niż turystyka krajowa. Dobrym przykładem projektu skierowanego na wymianę dobrych praktyk w tym zakresie jest projekt EuroScreen, który ma na celu poprawę polityk związanych z turystyką filmową w regionach europejskich.

Polski rynek jest nastawiony na turystów krajowych (z nielicznymi wyjątkami takimi jak krakowska trasa związana z Oskarem Schindlerem) i oferuje wycieczki inspirowane „Śladem Narnii”

w Górach Stołowych czy związane z filmem „1920. Bitwa Warszawska” po Twierdzy Modlin i Puszczy Kampinoskiej. Są to jednak głównie przedsięwzięcia edukacyjno-przygodowe dla dzieci i młodzieży.

Poniżej przedstawione zostały przykłady pokazujące wpływ poszczególnych produkcji na rozwój regionalnej i ogólnokrajowej turystyki filmowej:

Tabela 3. Wpływ filmów na rozwój turystyki

<i>Kraj</i>	<i>Film</i>	<i>Wpływ na rozwój produkcji</i>
Wielka Brytania	O Harrym Potterze	120-proc. wzrost liczby odwiedzających zamek Astwick
	„Alicja w Krainie Czarów”	400-proc. wzrost liczby odwiedzających kornwalijski dwór z XVIII wieku
USA	„Bezdroża”	300-proc. wzrost ruchu turystycznego w winnicach Santa Barbara w Kalifornii
	Saga „Zmierzch”	11-krotny wzrost liczby rezerwacji w hotelach w obrębie Forks w stanie Waszyngton
Japonia	„Ostatni samuraj”	Popularność miejsc związanych z tymi filmami wzrosła średnio o 28 proc.
	„Między słowami”	
Austria	„Dźwięki muzyki”	Po blisko 50 latach od premiery filmu corocznie miasto odwiedza 300 tys. turystów zwracających uwagę na miejsca związane z filmem, z czego 40 tys. kupuje oficjalną wycieczkę „Sound of Music Tour” wartą 40 euro
Nowa Zelandia	„Władca pierścieni”	Rok po premierze pierwszego filmu z serii o 17 proc. wzrósł poziom zagranicznych wydatków turystycznych w kraju
Szwecja	„Dziewczyna z tatuażem”	Od prezentacji filmu Sztokholm odnotował 105 mln euro zysku związanego z serią „Millennium Trilogy”
Szwajcaria	Produkcje Bollywood	Odkąd indyjscy filmowcy zaczęli kręcić filmy w szwajcarskiej części Alp, ruch turystyczny z Indii wzrósł o 250 tys. osób rocznie
Australia	„Krokodyl Dundee” i inne filmy z lat 80.	Wzrost ruchu turystycznego związanego z tymi filmami ocenia się na 20 proc.
Polska	„Lista Schindlera”	Turyści korzystają w Krakowie z wycieczek objazdowych szlakiem związanym z Oskarem Schindlerem

Źródło: Opracowanie PwC na podstawie „Oxford Economic: The Economic Impact of the UK Film Industry”, 2012

Załączniki

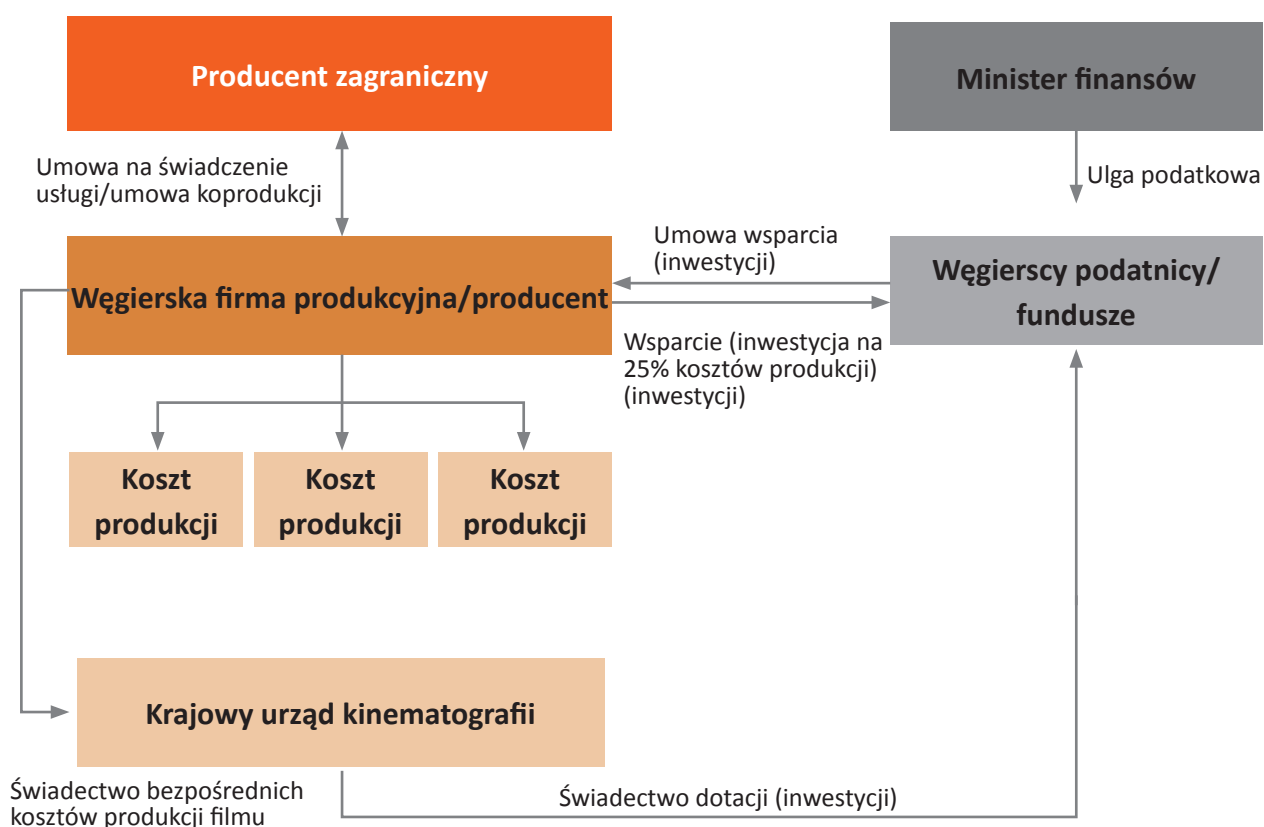
Załącznik 1

Szczegółowy opis funkcjonowania rozwiązań podatkowych wspierających węgierski przemysł filmowy

Korzystanie z ulg na produkcję

Poniżej zaprezentowany został ogólny schemat struktury ulg dla modelu usług produkcji oraz koprodukcji:

Schemat 5

Źródło: *The Benefits of Tax for the Motion Picture Industry in Hungary*, www.szecskay.com

- Producent zagraniczny i węgierska firma produkcyjna (w przypadku modelu usług produkcji) lub węgierski koproducent (w przypadku modelu koprodukcji) zawierają odpowiednio umowę na świadczenie usług lub umowę koprodukcji przewidującą świadczenie pewnych usług na Węgrzech.
- Producenci mogą uzyskać od węgierskich podatników (lub funduszy) wsparcie w postaci dotacji do 25 proc. bezpośrednich kosztów produkcji filmu na Węgrzech (zwieńczoną uzyskaniem świadectwa wystawionego przez Krajowy Urząd Kinematografii – KUK).
- Producent węgierski rejestruje produkcję w KUK i zapewnia usługi wykonawcze, ponosząc w ten sposób bezpośrednie koszty produkcji filmu na Węgrzech.

- Po zakończeniu produkcji (lub jej etapu) producent węgierski prosi KUK o weryfikację kosztów i poświadczenie ich jako bezpośrednich kosztów produkcji filmu na Węgrzech.
- Po sprawdzeniu ksiąg (około 30 dni) KUK ustala bezpośrednie koszty produkcji filmu na Węgrzech i wystawia świadectwo dotacji (inwestycji) do 25 proc. tych kosztów.
- Węgierscy podatnicy (lub fundusze) zapewniają wsparcie w kwocie odpowiadającej świadectwu dotacji, po czym ubiegają się o ulgę podatkową (w podstawie i zobowiązaniu podatkowym) od Ministerstwa Finansów na kwotę nie większą niż 70 proc. swego zobowiązania.

Krajowy Urząd Kinematografii

Krajowy Urząd Kinematografii został powołany przez ministra narodowego dziedzictwa kulturowego w celu realizacji zadań administracyjnych związanych z branżą filmową, w tym czynności związanych z nadzorem i świadczeniem usług.

Do zadań KUK należą m.in.:

- klasyfikowanie filmów zgodnie z ustawą o kinematografii, w tym do takich kategorii, jak film węgierski, koprodukcja z udziałem węgierskim oraz film z innym udziałem węgierskim;
- rejestrowanie zawodowych organizacji filmowych oraz osób fizycznych ubiegających się o dotacje państwowe, a także przedsiębiorstw węgierskich biorących udział w produkcji filmów;
- prowadzenie rejestru produkcji filmowych wymagających dotacji pośrednich lub bezpośrednich, a także wszystkich produkcji filmowych do dystrybucji;
- gromadzenie danych dotyczących liczby widzów oraz przychodów z biletów osiągniętych w wyniku dystrybucji filmów w węgierskich kinach, liczby pokazów filmów według operatorów kin oraz liczby egzemplarzy sprzedanych w trakcie dystrybucji na różnych nośnikach danych, a także uzyskanych przychodów ze sprzedaży oraz
- rejestrowanie produkcji filmowych wymagających dotacji pośrednich, weryfikacja i poświadczanie kosztów produkcji na Węgrzech oraz wystawianie świadectw dotacji (inwestycji).

Czynności niezbędne do uzyskania świadectwa dotacji (inwestycji)

Aby otrzymać świadectwo dotacji (inwestycji), a tym samym wsparcie od węgierskich podatników (lub funduszy), należy podjąć następujące kroki:

1. Rejestracja producenta

KUK przyjmie uchwałę w celu rejestracji produkcji wyłącznie w przypadku uprzedniego zarejestrowania w KUK węgierskiej firmy produkcyjnej lub węgierskiego koproducenta, w zależności od przypadku. Rejestracja producenta trwa 30–50 dni.

2. Rejestracja produkcji

W celu zarejestrowania produkcji w KUK producent lub firma uczestnicząca w produkcji musi złożyć następujące dokumenty m.in. 45 dni przed rozpoczęciem produkcji:

- a. scenariusz produkowanego filmu;
- b. dokumenty wyrażające zgodę na stworzenie filmu przez autorów;

- c. listę artystów uczestniczących w produkcji, personel artystyczny i techniczny, miejsca produkcji, w tym wkład techniczny i artystyczny krajów obcych uczestniczących w produkcji;
- d. budżet oraz szczegółowy kosztorys produkcji, w tym budżet bezpośrednich kosztów produkcji filmu ponoszonych na Węgrzech (kontrasygnowany przez wszystkich koproducentów, sponsorów i inwestorów);
- e. harmonogram produkcji, w tym plan produkcji na Węgrzech;
- f. w przypadku usług produkcji: umowę na świadczenie usług zawartą pomiędzy węgierską firmą produkcyjną a producentem zagranicznym (zamawiającym);
- g. w przypadku koprodukcji: umowę na koprodukcję (która musi obejmować porozumienie stron w sprawie podziału zysków oraz podział według kryteriów geograficznych), a także dokumenty poświadczające pokrycie bezpośrednich kosztów produkcji filmu powstałych na Węgrzech;
- h. wyciąg z rejestru przedsiębiorców, nie starszy niż 30 dni, węgierskiej spółki produkcyjnej lub węgierskiego koproducenta, w zależności od przypadku;
- i. wyciąg z ksiąg ogólnych przeznaczonych na produkcję filmu oraz część wyłącznego rachunku księgowego, zamknięty ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc bieżący oraz
- j. wniosek producenta lub firmy uczestniczącej w produkcji w sprawie opcji harmonogramu przyjmowanego na potrzeby wystawienia świadectwa/świadectw dotacji (inwestycji).

Po weryfikacji budżetu i dokumentacji KUK przyjmuje uchwałę w celu zarejestrowania produkcji (wymieniającą stosowne opłaty rejestracyjne do uiszczenia), a także określającą koszty zakwalifikowane jako bezpośrednie koszty produkcji filmu ponoszone na Węgrzech.

3. *Złożenie deklaracji zakończenia produkcji oraz wniosku o wystawienie świadectwa dotacji (inwestycji)*

Na podstawie a) deklaracji producenta lub spółki uczestniczącej w produkcji wskazującej na zakończenie produkcji (lub jej części) na Węgrzech oraz b) wniosku o wystawienie świadectwa/świadectw dotacji (inwestycji) KUK dokonuje audytu produkcji oraz kosztów określonych w uchwale rejestracji produkcji.

Trwający około 30 dni audyt przeprowadza się na podstawie wyciągu z ksiąg ogólnych, natomiast w uzasadnionych przypadkach KUK może zażądać dostępu do dokumentacji rachunkowej dotyczącej produkcji oraz ksiąg rachunkowych producenta filmu.

4. *Udzielenie informacji o sponsorach (inwestorach)*

KUK wystawia świadectwa dotacji (inwestycji) jedynie wtedy, gdy producent lub firma uczestnicząca w produkcji udzielili informacji na temat nazw, siedzib oraz numerów identyfikacji podatkowej sponsorów (inwestorów), a producent załączył dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów dotyczących przyznania świadectwa [umowy potwierdzające istnienie dotacji (inwestycji)].

5. *Otrzymanie uchwały oraz świadectwa/świadectw dotacji (inwestycji)*

Po weryfikacji KUK określa całkowitą wysokość bezpośrednich kwalifikowanych kosztów produkcji poniesionych na Węgrzech (lub kwotę dotyczącą danego etapu produkcji), po czym wystawia świadectwo/świadectwa dotacji (inwestycji) na 20 proc. tej kwoty.

Beneficjentem świadectw dotacji (inwestycji) jest sponsor (inwestor) produkcji, natomiast egzemplarz świadectwa przekazuje się producentowi lub firmie uczestniczącej w produkcji.

Etapy produkcji (opcje harmonogramu)

Z zasady KUK wystawia świadectwa dotacji (inwestycji) w odniesieniu do bezpośrednich kosztów produkcji filmu na Węgrzech po zakończeniu całego etapu produkcji w tym kraju, o ile producent lub spółka uczestnicząca w produkcji nie złoży wniosku o określenie innego harmonogramu podzielonego na kilka etapów.

Wniosek o przyznanie innego harmonogramu może mieć jedną z następujących form:

- Jeśli produkcja nie zostanie zakończona do 31 grudnia roku, w którym złożono wniosek, producent lub spółka uczestnicząca w produkcji mają prawo do złożenia wniosku o wystawienie świadectwa dotacji (inwestycji) w zakresie dotyczącym bezpośrednich kosztów produkcji filmu na Węgrzech poniesionych do 31 grudnia (pierwszy etap produkcji);
- Jeśli produkcja nie zostanie zakończona w ciągu dziewięciu miesięcy od złożenia wniosku lub jeśli bezpośrednie koszty produkcji filmu na Węgrzech przekraczają 150 mln forintów (600 tys. euro), producent lub firma uczestnicząca w produkcji mają prawo do złożenia wniosku o wystawienie świadectwa dotacji (inwestycji) w trybie kwartalnym.

W przypadku wystawienia świadectwa w jednym z powyższych trybów kwota na nim wymieniona lub całkowita kwota w przypadku kilku świadectw wystawionych na rzecz kilku sponsorów (inwestorów) na ten sam film wynosi 25 proc. kosztów produkcji poniesionych na Węgrzech w danym okresie.

Opłaty rejestracyjne

Opłaty na rzecz KUK z tytułu rejestracji produkcji (wystawienia świadectwa dotacji) w przypadku usług produkcji wynoszą:

- 0,2 proc., maksymalnie 500 tys. forintów (2 tys. euro), bezpośrednich kosztów produkcji poniesionych na Węgrzech w przypadku wystawienia świadectwa dotacji (inwestycji) na koniec produkcji lub 31 grudnia; opłata za kolejne postępowanie wynosi 0,1 proc., maksymalnie 250 tys. forintów;
- 0,3 proc., maksymalnie 500 tys. forintów, bezpośrednich kosztów produkcji poniesionych na Węgrzech w przypadku wystawienia świadectwa dotacji (inwestycji) w trybie kwartalnym; opłata za kolejne postępowanie wynosi 0,15 proc., maksymalnie 250 tys. forintów.

Opłaty na rzecz KUK z tytułu rejestracji produkcji (wystawienia świadectwa dotacji) w przypadku koprodukcji przedstawiają się następująco:

- 0,1 proc., maksymalnie 250 tys. forintów (1000 euro), bezpośrednich kosztów produkcji poniesionych na Węgrzech w przypadku wystawienia świadectwa dotacji (inwestycji) na koniec produkcji lub 31 grudnia; opłata za kolejne postępowanie wynosi 0,05 proc., maksymalnie 125 tys. forintów;

- 0,15 proc., maksymalnie 250 tys. forintów, bezpośrednich kosztów produkcji poniesionych na Węgrzech w przypadku wystawienia świadectwa dotacji (inwestycji) w trybie kwartalnym; opłata za kolejne postępowanie wynosi 0,07 proc., maksymalnie 125 tys. forintów.

Kolejne postępowanie zostaje wszczęte w przypadku odwołania się od decyzji KUK do ministra narodowego dziedzictwa kulturowego.

Załącznik 2

Szczegółowy opis rozwiązań podatkowych wspierających belgijski przemysł filmowy

Z rozwiązania podatkowego *tax shelter* mogą skorzystać wszystkie spółki mające siedzibę w Belgii. Podmioty, które chcą inwestować, korzystając z tego rozwiązania, muszą spełnić następujące kryteria:

- Przestrzegać „warunku niematerialności” (ang. *intangibility condition*) do daty otrzymania odpowiednich zaświadczeń, o których mowa poniżej. Oznacza to, że zatrzymane zyski zwolnione z podatku muszą być ujmowane na specjalnym koncie w bilansie i nie można ich wykorzystywać jako podstawy do obliczania jakichkolwiek płatności lub ulg (ang. *payment or allowance*).
- W odniesieniu do praw osobistych i praw materialnych uzyskanych w momencie podpisania lub sporządzenia umowy ramowej na prowadzenie działalności profesjonalnej w Belgii należy zachować ich całkowitą własność do ukończenia dzieła. Niemniej jednak czas, w którym prawa osobiste i prawa majątkowe do dzieła nie mogą być zbywane, jest ograniczony do nieprzerwanego okresu 18 miesięcy (24 miesięcy w przypadku filmów animowanych i animowanych seriali telewizyjnych) od daty podpisania umowy ramowej. W związku z tym okres ten nie zakłóca swobodnego przepływu kapitału, towarów i usług.
- Przedstawić kopię umowy ramowej w czasie przewidzianym na złożenie deklaracji podatkowej za dany okres podatkowy.
- Przedstawić dokument, w którym właściwy związek (ang. *community*) zaświadcza, że dzieło jest zgodne z belgijską definicją dzieła audiowizualnego, przed terminem złożenia deklaracji podatkowej za dany okres podatkowy.
- Przedstawić – nie później niż cztery lata po podpisaniu umowy ramowej – dokument, w którym organ kontrolny (ang. *audit office*) odpowiedzialny za daną spółkę będącą rezydentem podatkowym Belgii lub za oddział spółki zagranicznej zajmującej się produkcją audiowizualną zaświadcza, że spełnione zostały warunki finansowania.
- Przedstawić – nie później niż cztery lata od podpisania umowy ramowej – dokument, w którym odpowiedni związek potwierdza, że produkcja dzieła została ukończona i że finansowanie nie przekroczyło limitu 50 proc. całkowitego budżetu przewidzianego na to dzieło.

Jeżeli jeden z warunków przyznania i utrzymania zwolnienia podatkowego przestanie być przestrzegany w danym okresie podatkowym, wszelkie zyski zwolnione wcześniej z opodatkowania zostaną uznane za zyski osiągnięte w tym okresie podatkowym i podlegające opodatkowaniu.

Ponadto dzieło audiowizualne musi być zatwierdzone przez właściwe wydziały francusko-, flamandzko- lub niemieckojęzycznego związku jako dzieło europejskie zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie 2010/13/WE z 10 marca 2010 r. zwanej dyrektywą w sprawie usług mediów audiowizualnych.

Kryteria w zakresie sporządzania umów ramowych

Umowa ramowa musi zawierać następujące informacje:

- nazwa i zakres działalności spółki dokonującej inwestycji;
- nazwa i zakres działalności spółki korzystającej ze wsparcia zajmującej się produkcją audiowizualną;
- ogólne kwoty oraz forma prawna przekazania tych kwot poszczególnym beneficjentom;
- określenie i opis zatwierdzonego dzieła audiowizualnego, dla którego zawarto umowę ramową;
- budżet wydatków wymaganych dla danego dzieła audiowizualnego z rozróżnieniem wydatków, które ma ponieść belgijska spółka lub oddział zagranicznej spółki zajmującej się produkcją audiowizualną, i części stanowiącej pożyczkę, założony przez poszczególne spółki belgijskie lub zakłady w Belgii, które ubiegają się o zwolnienie podatkowe;
- uzgodniony sposób rozliczeń przyznanych kwot, zależnie od ich charakteru, w ramach realizacji umowy ramowej;
- gwarancja, że żaden z podmiotów ubiegających się o zwolnienie podatkowe nie jest spółką zajmującą się produkcją audiowizualną ani też belgijskim lub zagranicznym nadawcą telewizyjnym oraz że inwestorzy nie są instytucjami kredytowymi;
- oświadczenie spółki zajmującej się produkcją audiowizualną, że warunki finansowania zostały spełnione.

Co rozumie się przez wydatki poniesione w Belgii?

Koszty produkcji i eksploatacji poniesione w Belgii muszą być rozumiane w następujący sposób: opłaty za eksploatację i finansowanie stanowiące przychód beneficjenta z działalności profesjonalnej, stanowiący element kalkulacji w podatku dochodowym od osób fizycznych, podatku dochodowym od osób prawnych lub podatku dochodowym od podmiotów zagranicznych.

Dotyczy to m.in. następujących wydatków:

- wynagrodzenie podlegające podatkowi dochodowemu od podmiotów zagranicznych lub podatkowi dochodowemu od osób fizycznych, aktora niemającego miejsca zamieszkania w Belgii, który będzie grać w filmie;
- kwota zapłacona za realizację usług na rzecz zakładu spółki zagranicznej znajdującego się w Belgii.

Kiedy wydatki przekazującego wsparcie stanowią dla beneficjenta wynagrodzenie za realizację usług lub kiedy beneficjent zatrudnia jednego czy kilku podwykonawców, żeby zapewnić realizację usług, wydatki te są uznane za poniesione w Belgii, jeżeli wynagrodzenie za realizację usług przez jednego lub kilku podwykonawców nie przekracza 10 proc. kosztów na produkcję i eksploatację. Rozwiązanie to zastosowano w celu uniknięcia sytuacji, w której spółka belgijska lub belgijski

zakład zagranicznej spółki producenckiej powierza produkcję dzieła audiowizualnego producentowi wykonawczemu w Belgii, który z kolei podzleca znaczny zakres produkcji tego dzieła innej spółce, która znajduje się za granicą.

Rozwiązanie to jednak nie wyklucza zlecenia prac podwykonawcom i umożliwia zatrudnienie w pewnym stopniu również podwykonawców zagranicznych. Jednak główna część realizacji usług (co najmniej 90 proc.) będzie uważana za wydatki poniesione w Belgii, jeżeli usługi te będą realizowane bezpośrednio lub pośrednio przez usługodawców opodatkowanych podatkami dochodowymi w Belgii.

Przyjmuje się, że ten warunek jest spełniony, jeżeli beneficjent zobowiązał się na piśmie wobec spółki producenckiej i wobec federalnych organów skarbowych.

Wydatki bezpośrednio związane z produkcją (co najmniej 70 proc. kwalifikujących się wydatków)

Dotyczy to wydatków, które są związane z opracowaniem twórczym i produkcją techniczną danego kwalifikującego się dzieła, między innymi:

- opłat dotyczących praw artystycznych powstałych po podpisaniu umowy ramowej;
- wynagrodzeń i innych świadczeń na rzecz personelu lub niezależnych usługodawców;
- wynagrodzenia aktorów, muzyków, składek na ubezpieczenie społeczne od tych wynagrodzeń itp.;
- składek na ubezpieczenie społeczne dotyczących wynagrodzeń i opłat z punktu drugiego i trzeciego;
- opłat dotyczących scenografii, rekwizytów, kostiumów, elementów widocznych na ekranie itp.;
- kosztów transportu i zakwaterowania ograniczonych do kwoty odpowiadającej 25 proc. opłat, o których mowa w punkcie drugim i trzecim;
- opłat dotyczących sprzętu i innych środków technicznych;
- opłat dotyczących laboratorium i utworzenia kopii głównej;
- kosztów polisy ubezpieczeniowej związanej z produkcją;
- opłat dotyczących publikacji i *publicity* w związku z pracą producencką: teczki prasowe, podstawowa strona internetowa, edycja zwiastuna i premiera filmu.

Koszty administracyjne i finansowe oraz wydatki dotyczące pomocy przy produkcji audiowizualnej nie są bezpośrednio związane z produkcją i muszą być ograniczone do 30 proc. kwalifikujących się wydatków. Obejmują m.in. następujące wydatki:

- ogólne koszty administracyjne i prowizje producenckie dla producenta;
- koszty finansowe i prowizje zapłacone w ramach poszukiwania inwestorów inwestujących w produkcję dzieła audiowizualnego na podstawie umowy ramowej;
- opłaty dotyczące finansowania kwalifikującego się dzieła, z wyłączeniem odsetek faktycznie zapłaconych od pożyczonych kwot, ale wyłącznie z opłatami za pomoc prawną, wynagrodzeniem prawników, opłatami gwarancyjnymi, opłatami administracyjnymi, prowizjami i opłatami typu *performance charges*;

- wynagrodzenie wypłacone producentom wykonawczym, koproducentom, producentom stowarzyszonym i innym, z wyjątkiem wynagrodzenia wypłaconego kierownikowi produkcji i koordynatorowi postprodukcji;
- koszty dystrybucji zapłacone przez spółkę producencką.

Kalkulacja całkowitej kwoty zwolnienia podatkowego

Dla każdego okresu podatkowego zainwestowana kwota może być zwolniona wyłącznie w następujących granicach:

- 50 proc. dochodu
- 750 tys. euro.

Określenie *zyski podlegające opodatkowaniu* oznacza całkowity wzrost w danym okresie podatkowym wszystkich podlegających opodatkowaniu rezerw (rezerw ujawnionych i rezerw ukrytych). Tak więc zwolnienie można obliczyć jako dodatnią różnicę między całkowitymi rezerwami podlegającymi opodatkowaniu na koniec okresu podatkowego przed zastosowaniem artykułu 194ter ustawy o CIT i całkowitych rezerw podlegających opodatkowaniu na koniec poprzedniego okresu podatkowego⁵³.

Jeżeli kwota przysługująca zgodnie z umową ramową nie może być zwolniona z podatku, ponieważ nie ma zysku lub jest on za niski, kwota ta może zostać przeniesiona na następne okresy podatkowe⁵⁴.

Przeniesienie zwolnienia na dalsze okresy podlega takim samym ograniczeniom, o jakich była mowa powyżej, czyli:

- 50 proc. dochodu
- 750 tys. euro.

Zwolnienie w ramach *tax shelter* jest przyznawane bezwarunkowo i definitywnie najpóźniej za rok podatkowy poprzedzający okres, w którym spółka ubiegająca się o zwolnienie przesłała do swojego urzędu skarbowego ostatnie zaświadczenie, o którym mowa powyżej, o ile przesłanie zaświadczenia nastąpi w ciągu czterech lat od podpisania umowy ramowej.

Dokumenty te muszą być wystawione przez właściwy związek (ang. *community*) i przez organ kontrolny (ang. *audit office*) odpowiedzialny za daną spółkę belgijską lub oddział zagranicznej spółki zajmującej się produkcją audiowizualną w ciągu czterech lat od podpisania umowy ramowej. Następnie spółka ubiegająca się o zwolnienie musi przekazać te zaświadczenia do organu nadzoru odpowiedzialnego za tę spółkę jako materiał dowodowy na potrzeby ostatecznego zwolnienia. Jeżeli spółka nie otrzyma zaświadczeń w ciągu czterech lat od podpisania umowy ramowej lub jeżeli organ kontrolny nie otrzyma tych zaświadczeń na czas, dochód podlegający opodatkowaniu, który został wstępnie zwolniony z podatku, będzie potraktowany jako dochód opodatkowany za okres podatkowy, w którym wygasa powyższy czteroletni termin.

⁵³ Arkusz umożliwiający automatyczne obliczenia znajduje się pod adresem: http://finances.belgium.be/fr/entreprises/impot_des_societes/calcul/reserve_d_investissement/investeringsreserve_-_tax_shelter_2013.jsp.

⁵⁴ Przeniesienie na dalsze okresy rozliczeniowe jest ograniczone w czasie.

Załącznik 3

Tabela 4. Zestawienie wsparcia podatkowego i pozapodatkowego w poszczególnych krajach z uwzględnieniem kluczowych aspektów stosowanych instrumentów

<i>Kraj</i>	<i>Rozwiązanie podatkowe</i>	<i>Komentarz</i>	<i>Rozwiązanie pozapodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
Belgia	<i>Tax shelter</i> – zwolnienie z podatku dochodowego wszelkich zatrzymanych zysków podlegających opodatkowaniu do wysokości 150% faktycznie wpłaconych kwot	Dzieło audiowizualne musi być zatwierdzone przez właściwe wydziały francusko-, flamandzko- lub niemieckojęzycznego związku jako dzieło europejskie. Koszty produkcji i koszty operacyjne dotyczące dzieła muszą stanowić co najmniej 90% łącznej kwoty przekazanych pożyczek i inwestycji kapitałowych	Centre du Cinema et de L’Audiovisuel	Dotacja dostępna wyłącznie dla firm krajowych
			Flanders Audiovisual Fund	Producent może spłacić fundusz nawet dopiero po odzyskaniu własnej inwestycji
Czechy	Program rabatowy przyjęty przez rząd oferuje 20% zwrotu za wydatki poniesione w kraju i 10% zwrotu za kwalifikujące się wydatki zagraniczne	Zakwalifikowane koszty to tylko te związane bezpośrednio z projektem; nie uwzględniają zakupu aktywów, ich amortyzacji ani kosztów związanych z rozwojem storyline’u, wydatków związanych z prawem własności intelektualnej, wydatków związanych z finansowaniem, dystrybucją i marketingiem, cła czy VAT. Granty są przyznawane na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”, a zwroty są przyznawane na koniec produkcji po dostarczeniu wykazu kosztów poniesionych i są wypłacane w gotówce	Fund For Support & Development of Czech Cinema	Producent może spłacić fundusz nawet dopiero po odzyskaniu własnego wkładu. Ponadto fundusz pobiera opłatę w wysokości 400 euro za przyjęcie wniosku do rozpatrzenia

<i>Kraj</i>	<i>Rozwiązanie podatkowe</i>	<i>Komentarz</i>	<i>Rozwiązanie pozapodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
Niemcy	System zniżkowy pozwalający na oszczędność do 20%	Do programu kwalifikują się filmy o budżecie minimum 1 mln euro. System jest nakierowany na import hollywoodzkich superprodukcji i innych filmów wysokobudżetowych. Wsparcie przelewane jest na początku zdjęć i może się łączyć ze wsparciem programów regionalnych	German Federal Film Board	Fundusz wymaga niemieckojęzycznej wersji filmu i skupia się na wysoce komercyjnych projektach
			German Federal Film Fund	Duży fundusz zarówno dla produkcji krajowych, jak i międzynarodowych wymaga niemieckiej premiery i często działa w połączeniu z funduszem regionalnym
			FilmFörderung Hamburg Schleswig-Holstein	Podstawowy wymóg funduszu to poniesienie w regionie wydatków minimum 150% przekraczających dotację
			Film -und Medienstiftung Nordrhein-Westfalen	Dotacja dostępna wyłącznie dla firm niemieckich, często łączona z innym niemieckim programem
			MDM – Mitteldeutsche Medienförderung	Także ten fundusz można łączyć z innymi programami regionalnymi. Wymaga wydania w regionie 100% przyznanej kwoty
			Medienboard Berlin – Brandenburg	Fundusz przeznaczony wyłącznie dla inwestorów niemieckich. Aplikacja wymaga zobowiązania się do postprodukcji na terenie kraju i niemieckiej premiery kinowej
			MFG – Filmförderung Baden – Württemberg	Fundusz wymaga, aby producent we własnej osobie był właścicielem minimum 5% funduszu – 2% w gotówce. Szczególną uwagę przy wyborze aplikantów zwraca się na jak największą zawartość elementów cyfrowych i interaktywnych w produkcjach
			Nordmedia	Fundusz wymaga znacznego wpływu produkcji na regionalny rozwój przemysłu filmowego. Obowiązkowe jest także posiadanie listu polecającego od dowolnego właściciela funduszu

<i>Kraj</i>	<i>Rozwiązanie podatkowe</i>	<i>Komentarz</i>	<i>Rozwiązanie pozapodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
Węgry	Węgry oferują do 25% wkładu na bezpośrednio związane z produkcją wydatki poniesione w kraju	Obecnie podmiot węgierski może zrealizować oszczędność z tytułu inwestycji na poziomie 16% jej wysokości. Z powodu dobrych efektów do końca roku rząd zamierza podnieść wsparcie z 20% do 25% kosztów produkcji. System jest elastyczny i akceptuje produkcje w każdym języku europejskim. Węgry kwalifikują całą gamę wydatków związanych z pre-, post- i produkcją. Ponadto do wydatków kwalifikowanych można włączyć do 25% wydatków zagranicznych. Nie ustanowiono górnego limitu wartości produkcji, a wprowadzenie tax credit poskutkowało znacznym rozbudowaniem infrastruktury z pieniędzy producentów filmowych	Hungarian National Film Fund	Program przeznaczony dla inwestorów krajowych i wywodzących się z EOG, jednak współpraca z lokalnym producentem znacznie zwiększa szanse na przyznanie dofinansowania i skraca drogę biurokracji
Irlandia	Zniżki podatkowe warte dla producenta 28% kwalifikujących się wydatków	Irlandia oferuje największy upust, aż 24–28%. Dzieło musi spełniać co najmniej jeden z dwóch warunków: mieć dużą wartość promocyjną i kulturową albo ponosić wysokie wydatki na terenie kraju. Problemem jest jednak bardzo wysoki poziom biurokracji. Przygotowanie aplikacji wymaga korzystania ze wsparcia technicznego sektora bankowego oraz audytora. Skomplikowana biurokracja stworzyła nowy rynek konsultantów i pośredników pomagających przy dokumentacji filmu	Irish Film Board	Wniosek o dotację może złożyć wyłącznie firma krajowa. Program można połączyć z jednoczesnym skorzystaniem z ulgi podatkowej Section 481. Znak szczególny to łatwa droga aplikacji

<i>Kraj</i>	<i>Rozwiązanie podatkowe</i>	<i>Komentarz</i>	<i>Rozwiązanie pozapodatkowe</i>	<i>Komentarz</i>
Wielka Brytania	1. Dodatkowe odliczenia podatkowe dla kosztów produkcji poniesionych na terenie Wielkiej Brytanii – nawet do 100%	Innym udogodnieniem podatkowym jest Enterprise Investment Scheme – program dla firm zajmujących się produkcją lub dystrybucją filmów przez nie wyprodukowanych.	British Film Institute	Jeśli wniosek zostanie odrzucony, nie można go ponownie złożyć bez zaproszenia BFI. Program dostępny także dla firm z terenu Unii Europejskiej
	2. Gotówkowa ulga podatkowa do 25% wszelkich kwalifikujących się kosztów zgłoszonych do brytyjskich organów podatkowych	Określeni inwestorzy indywidualni mogą się ubiegać o ulgę w podatku dochodowym w wysokości 30% wydatków poniesionych na objęcie udziałów w firmie. Ważnym aspektem przewagi konkurencyjnej jest niższa bariera językowa z powodu powszechnego użycia, obecnie coraz bardziej międzynarodowego języka angielskiego	Creative England	Fundusz dotuje tylko kilka produkcji rocznie, jednak po zaakceptowaniu wniosku łatwiej uzyskać także londyńską dotację
			Creative Scotland	W regionie trzeba wydać aż 400% kwoty dofinansowania. Z programu może skorzystać wyłącznie producent, który w ciągu ostatnich 5 lat wyprodukował fabularny film pełnometrażowy dystrybuowany w skali międzynarodowej
			Film Agency for Wales	Jest to program bardzo otwarty, jedynym wymaganiem do rozpatrzenia wniosku jest udział w produkcji walijskiego scenarzysty, reżysera lub producenta. Szanse pozytywnego rozpatrzenia wniosku zwiększa zawarcie w filmie walijskich akcentów
			Northern Ireland Screen	Przed złożeniem wniosku producent musi mieć potwierdzone posiadanie 65% środków potrzebnych do zrealizowania filmu. Oczekuje się wydatków regionalnych na poziomie 500% udzielonej dotacji

Załącznik 4

Tabela 5. Skutki ekonomiczne wsparcia produkcji filmowej w wybranych krajach na podstawie opracowań o branży w krajach, w których istnieją poszczególne systemy wsparcia

Kraj	Opis systemu	Data wprowadzenia	Skutki ekonomiczne
Wielka Brytania	Dodatkowe odliczenia podatkowe kosztów produkcji poniesionych na terenie Wielkiej Brytanii – nawet do 100% Gotówkowa ulga podatkowa do 25% wszelkich kwalifikujących się kosztów zgłoszonych do brytyjskich organów podatkowych	1992 – ulga podatkowa sekcja 42 1997 – powstanie sekcji 48 2006 – Film Tax Relief, 2014 – nowelizacja ustawy	• Zwolnienie podatkowe wygenerowało 384 mln dol. (233 mln funtów) podczas pierwszych 9 miesięcy • Od wprowadzenia ulgi zatrudnienie wzrosło o 9% • Przemysł filmowy przynosi 4,5 mld funtów PKB rocznie • Produkcja filmowa w Wielkiej Brytanii jest o 40% tańsza niż w USA i o 7% tańsza niż w Czechach. Zlikwidowanie ulgi skutkowałoby spadkiem konkurencyjności i kosztowałoby utratę PKB w wysokości około 1,3 mld funtów rocznie oraz utratę około 370 mln funtów przychodów skarbowych. Szacuje się, że bez ulg rynek mógłby być nawet o 70% mniejszy. Od 2007 r. do końca maja 2013 r. dzięki wprowadzonym rozwiązaniom: • 1390 produkcji zakwalifikowało się jako beneficjenci obecnych rozwiązań podatkowych • 1700 wniosków otrzymało łącznie ulgi na kwotę 995 mln funtów
Czechy	20% zwrotu za wydatki poniesione w kraju, 10% zwrotu za kwalifikujące się wydatki zagraniczne	Czerwiec 2010	W ciągu pierwszych dwóch miesięcy po utworzeniu programu 38 projektów przeszło testy kulturowe, a 12 oficjalnie zakwalifikowało się do przyznania ulgi. Od czasu wprowadzenia zmian kraj przyciągnął wiele międzynarodowych wysokobudżetowych produkcji, np. „Mission Impossible 4”, „Philibert”, „Red Tails”, „xXx: The Return of Xander Cage”. Zainteresowanie wprowadzaniem zagranicznych projektów do Czech znacznie wzrosło. Ministerstwo kultury otrzymuje wiele wniosków o przyznanie ulgi od zagranicznych producentów
Niemcy	Grant do 20% wielkości wydatków	2008 – reforma podatkowa 2009, 2010 – ustawa podatkowa i nowelizacja	Od czasu wprowadzenia zmian w 2007 r. do kraju ściągnęło wiele międzynarodowych wysokobudżetowych produkcji, np. „Walkiria”, „The International”, „Lektor”, „Bękart wojny”, „Autor widmo”, „Atlas chmur”, „Hansel i Gretel: Łowcy czarownic”, „Wyścig”, „Grand Budapest Hotel”, „Obrońcy skarbów”, „Głosy”
Irlandia	Ulga podatkowa do 28% kwalifikujących się wydatków	1987 – ustawa podatkowa 1993 – utworzenie sekcji 481 2006 – nowelizacja ustawy podatkowej	W latach 2000–2012 zatrudnienie w sektorze wzrosło o 55%, a 61% producentów oceniło, że w przypadku braku ulgi ich film by nie powstał
Węgry	Do 25% wkładu na bezpośrednio związane z produkcją wydatki poniesione w kraju	2008 – wprowadzenie programu 2013 – przedłużenie programu do 2019 r.	W ostatnich latach miał miejsce dynamiczny wzrost przemysłu filmowego. W 2013 r. wydatki na produkcje filmowe były o 35% wyższe niż w roku poprzednim. Ponadto podmiot węgierski może zrealizować stopę zwrotu z inwestycji na poziomie 16%.

<i>Kraj</i>	<i>Opis systemu</i>	<i>Data wprowadzenia</i>	<i>Skutki ekonomiczne</i>
Belgia	<i>Tax shelter</i>	2005 – utworzenie <i>tax shelter</i>	Belgijskie zachęty podatkowe dla branży filmowej są podstawą dalszego rozwoju produkcji filmowej w Belgii. Bez nich produkcja ta znacznie by spadła, co skutkowałoby zarówno utratą PKB, jak i zmniejszeniem przychodów podatkowych. Ponadto odpowiednio przygotowana ulga doprowadziła do rozbudowy infrastruktury filmowej. Wg studium Scope Pictures na 100 euro wydanych przez państwo 102 euro wraca we wpływach podatkowych

Źródło: Tabela na podstawie Oxford Economics i Economic Impact Assessment of Section 481

Załącznik 5

Założenia metodyczne

W celu zapewnienia wiarygodności przedstawianych analiz przy opracowywaniu niniejszego raportu podjęto działania zapewniające jego niezależność i obiektywność:

- Założenia raportu zostały skonsultowane z interesariuszami zainteresowanymi sposobem funkcjonowania zachęt podatkowych w produkcji kinematograficznej.
- Uzyskane dane potwierdziły kluczowe podmioty rynku filmowego.
- Przygotowując raport, PwC zastosowało różne techniki badania rynku, tj.:
 - analizę *desk research* polegającą na wszechstronnej analizie dostępnych dokumentów oraz opracowań badawczych;
 - badania jakościowe potencjału rozwoju rynku przede wszystkim na podstawie o wywiadów pogłębionych (IDI) z kluczowymi przedstawicielami branży.
- Na tej podstawie opracowano podejście umożliwiające wyliczenie wpływu wprowadzenia zachęt podatkowych na rynek kinematografii i gospodarkę Polski.

Analizą *desk research* zostały objęte raporty, opracowania dotyczące funkcjonujących systemów wsparcia produkcji filmowej w Europie i ich skutków dla gospodarki oraz dotyczące polskiego rynku kinematografii. Analiza ta była punktem wyjścia wykonania szacunków własnych PwC stanowiących podstawę do budowania rekomendacji w zakresie opracowania propozycji zmian podatkowych zachęcających do inwestycji w produkcję audiowizualną w Polsce.

Przeprowadzone badanie jakościowe za pomocą wywiadów IDI z przedstawicielami branży filmowej oraz instytucji mających wpływ na rozwój przemysłu kreatywnego w Polsce miało na celu weryfikację danych na temat funkcjonowania rynku oraz uzyskanie opinii dotyczących proponowanych zmian legislacyjnych. Respondentami przeprowadzonych wywiadów byli przedstawiciele dużych studiów i wytwórni filmowych w Polsce, producenci indywidualni, członek KIPA, reżyserzy oraz scenarzyści.

W badaniach wykorzystano również dane i doświadczenia zebrane w sieci PwC w Europie dotyczące funkcjonujących w tych krajach rozwiązań podatkowych wspierających branżę filmową.

Proponowane instrumenty wsparcia wpisują się w obowiązujące aktualnie przepisy dotyczące przede wszystkim podatków CIT oraz VAT.

Wyliczenie wpływu potencjalnego zwiększenia produkcji filmowej na gospodarkę jest oparte na standardowym i powszechnie przyjętym w naukach ekonomicznych sposobie obliczania podobnych efektów (tzw. model Leontiefa). Pozwala on na uwzględnienie faktu, iż dodatkowe zakupy dokonane przez branżę filmową w gospodarce przyczyniają się do wzrostu przychodów branż znajdujących się w jej łańcuchu dostaw.

Najprostsze wyliczenie wpływu wzrostu produkcji filmowej na gospodarkę polegałoby na zsumowaniu dodatkowej sprzedaży i wartości dodanej wytworzonej przez producentów, liczby zatrudnionych przez nich osób, dochodów osiąganych przez ich właścicieli i pracowników oraz wpłacanych przez nich i ich pracowników podatków. Otrzymany w ten sposób tzw. bezpośredni efekt wzrostu produkcji filmowej na gospodarkę nie oddaje jednak w pełni wpływu wywieranego przez wzrost produkcji w skali kraju.

Producenci filmowi kupują surowce i materiały konieczne w procesie tworzenia filmu od firm w kraju. Dzięki temu zwiększa się sprzedaż tych firm, a więc także wytworzona przez nie wartość dodana, zatrudnienie, dochody ich pracowników i właścicieli oraz suma wpłacanych przez nich podatków. Te firmy z kolei kupują surowce od kolejnych firm, zwiększając ich sprzedaż. Uwzględniając tę zależność, można oszacować tzw. pośredni efekt wzrostu produkcji filmowej dla gospodarki.

Pamiętając o tym, iż właściciele oraz pracownicy firm producenckich i firm z nimi powiązanych (uwzględnianych w efekcie pośrednim) także dokonują zakupów w polskiej gospodarce i przyczyniają się do wzrostu sprzedaży oraz innych wyników osiąganych przez kolejne przedsiębiorstwa, można oszacować tzw. efekt indukowany.

Wszystkie te efekty mogą zostać obliczone za pomocą tablicy przepływów międzygałęziowych. Tablica ta ma formę macierzy i pokazuje trzy zjawiska:

- liczbę produktów i usług poszczególnych branż zużywanych w procesie produkcji (np. ile produktów rolnych zużywa przemysł spożywczy albo ile paliw zużywa rolnictwo itp.);
- rozdysponowanie wartości dodanej (czyli różnica między sprzedażą a zakupami dóbr i usług koniecznych do produkcji) poszczególnych branż pomiędzy: wynagrodzenia, zyski i podatki;
- podział produkcji poszczególnych branż pozostającej po jej spożyciu przez inne branże pomiędzy konsumpcję, inwestycje i eksport.

Przykładowo: zakupienie przez producentów filmowych usług audiowizualnych o wartości 1 zł zwiększy globalną sprzedaż w całej gospodarce o 2,2 zł – to znaczy, że mnożnik efektu pośredniego dla zakupów w branży audiowizualnej wynosi 2,2. To w oczywisty sposób przekłada się na wzrost zatrudnienia, dochodów i podatków wpłacanych z innych branż (na przykład sprzedaż w przemyśle elektronicznym, który jest dostawcą znacznej ilości sprzętu dla firm audiowizualnych, wzrośnie dzięki temu o 29 gr itd.).

Zwiększenie zatrudnienia obliczono, używając danych Eurostatu dotyczących liczby osób pracujących w poszczególnych branżach na jednostkę sprzedaży. Dochody podatkowe budżetu państwa wyliczone zostały na podstawie danych o udziale poszczególnych dochodów podatkowych w całkowitej wartości dodanej.

